

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 16.7.2025 r.
COM(2025) 549 final

2025/0222 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**ustanawiające program Erasmus+ na lata 2028–2034 oraz uchylające rozporządzenia
(UE) 2021/817 i (UE) 2021/888**

{SWD(2025) 550-551} - {SEC(2025) 547}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Przyczyny i cele

Kontekst polityczny

Kształcenie, szkolenie, młodzież i sport to najważniejsze inwestycje Unii w kapitał ludzki – pielęgnują umiejętności, budują więzi w całej Europie, a tym samym tworzą podstawy odpornej i spójnej Unii Europejskiej, której obywatele mają odpowiednie umiejętności i kompetencje od najmłodszych lat oraz akceptują wspólną tożsamość europejską w całej swojej różnorodności. Są one również siłą napędową sprawiedliwości społecznej, trwałego dobrobytu i konkurencyjności oraz kluczowym czynnikiem przyczyniającym się do realizacji wielu ogólnych priorytetów politycznych UE, takich jak gotowość i dwojaka transformacja.

Znaczenie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu dla przyszłości Europy znalazło odzwierciedlenie w niedawnym programie politycznym i sprawozdaniach strategicznych UE.

W strategicznym programie przywódców UE na lata 2024–2029¹ za priorytet uznano inwestowanie w umiejętności, szkolenia i edukację, uznając, że w erze, w której globalna konkurencja w połączeniu z różnicami politycznymi i społecznymi nasila się, edukacja jest siłą jednoczącą i stanowi podstawę, na której Europa musi budować swoją strategiczną autonomię, siłę gospodarczą, demokrację i spójność.

W wytycznych politycznych na lata 2024–2029 przewodnicząca Ursula von der Leyen podkreśliła potrzebę „radykalnej, skokowej zmiany skali ambicji i działań – dotyczy to wszystkich poziomów umiejętności oraz wszystkich typów kształcenia i szkolenia. Jest to równie ważne dla pracy i perspektyw zawodowych indywidualnych osób, jak i dla konkurencyjności UE.” Przewodnicząca Komisji zadeklarowała ponadto, że: „ustanowimy unię umiejętności², skupiającą się na inwestycjach, uczeniu się dorosłych i uczeniu się przez całe życie, zatrzymywaniu umiejętności i uznawaniu różnych rodzajów szkoleń, aby umożliwić podejmowanie pracy w całej Unii” oraz „rozbudujemy program Erasmus+ – w tym w zakresie szkolenia zawodowego – tak, aby więcej osób mogło z niego skorzystać. Ma to fundamentalne znaczenie dla rozwoju umiejętności, tworzenia wspólnych doświadczeń i lepszego wzajemnego zrozumienia. Będzie to część szerszego zobowiązania do zapewnienia osobom młodym większej wolności i odpowiedzialności w naszych społeczeństwach i demokracjach.” Zobowiązała się również, że „będziemy [...] kontynuować prace na rzecz wspólnego europejskiego dyplomu”. Przewodnicząca podkreśliła ponadto, że chce zadbać o to, by „młodzi ludzie mogli wykorzystać swój własny głos, aby pomóc w kształtowaniu naszej przyszłości”.

W rezolucji z 16 stycznia 2024 r. w sprawie wdrażania programu Erasmus+ Parlament Europejski³ podkreślił, że „program ten jest siłą napędową europejskiego obszaru edukacji i powinien nadal reagować na przyszłe tendencje w edukacji, co pozwoli nadążać za zmianami społecznymi i technologicznymi” oraz że „program ma kluczowe znaczenie dla wspierania europejskiego poczucia przynależności”.

¹ Program strategiczny na lata 2024–2029, Rada Europejska z 27 czerwca 2024 r. (https://www.consilium.europa.eu/media/4aldqfl2/2024_557_new-strategic-agenda.pdf).

² Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Unia umiejętności (COM(2025) 90 final).

³ Wdrażanie programu Erasmus+ na lata 2021–2027 (2023/2002(INI)), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0007_PL.html.

W dwóch kluczowych raportach, które zawierają dogłębną analizę i spostrzeżenia na temat przyszłości Unii Europejskiej – w raporcie Letty⁴ i raporcie Dragiego⁵ – podkreślono znaczenie inwestowania w edukację i umiejętności, w tym kluczową rolę programu Erasmus+. Ponadto w sprawozdaniu Sauliego Niinistö⁶ stwierdzono, że w obliczu potencjalnych kryzysów na dużą skalę, takich jak konflikty wojskowe i klęski żywiołowe, zasadnicze znaczenie ma odporność gospodarki i społeczeństw Unii, zwłaszcza w sektorach kluczowych dla utrzymania stabilności społecznej i gospodarczej, takich jak edukacja.

Program Erasmus+ idzie w parze z ambitnym celem komunikatu w sprawie unii umiejętności⁷ z 5 marca 2025 r., jakim jest tworzenie wysokiej jakości, inkluzywnych i elastycznych systemów kształcenia, szkolenia i umiejętności, aby zwiększać konkurencyjność UE, oraz rozwijanie europejskiego obszaru edukacji, który jest kluczowym czynnikiem sprzyjającym unii umiejętności. Położy to podwaliny pod kształtowanie umiejętności przez całe życie i zapewni prawdziwą wspólną przestrzeń dla wysokiej jakości włączającej edukacji i uczenia się przez całe życie ponad granicami.

Na przestrzeni lat w ramach różnych programów udzielano wsparcia finansowego UE na wyzwania związane z umiejętnościami, kształceniem, szkoleniem, młodzieżą, wolontariatem i sportem. W wieloletnich ramach finansowych (WRF) na lata 2021–2027 wsparcie było udzielane głównie za pośrednictwem programu Erasmus+, Europejskiego Korpusu Solidarności, Europejskiego Funduszu Społecznego+, ram badań naukowych i innowacji oraz programu „Horyzont Europa”. Wniosek dotyczący kolejnych WRF ma na celu rozwiązanie problemów złożoności, słabości i sztywności, jakie obecnie cechują ogólne unijne instrumenty finansowania, tak aby długoterminowy budżet był bardziej ukierunkowany i prostszy, obejmował mniejszą liczbę programów i wywierał większy wpływ.

Czynniki wpływające na wyzwania/problemy

UE stoi w obliczu poważnych wyzwań w dziedzinach kształcenia i szkolenia oraz młodzieży i sportu. Europa potrzebuje ludzi o umiejętnościach i kompetencjach niezbędnych do życia i pracy, do rozwoju osobistego, a także do budowania bardziej zrównoważonej, odpornej i cyfrowej gospodarki i społeczeństwa. Inwestowanie w rozwój tych umiejętności ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia dobrobytu, spójności i konkurencyjności Europy. Obecnie systemy kształcenia i szkolenia mają trudności z zapewnieniem minimalnego poziomu umiejętności podstawowych oraz rozwijaniem zaawansowanych kompetencji i umiejętności miękkich potrzebnych na wszystkich etapach życia. Nabywanie umiejętności i kompetencji przekrojowych, takich jak elastyczność, odporność, empatia, pewność siebie, otwartość, myślenie krytyczne, umiejętność korzystania z technologii cyfrowych i mediów oraz praca zespołowa, będzie równie ważne, aby umożliwić ludziom wpływanie na zmiany i rozwijanie się w szybko zmieniającym się świecie oraz aby przyczyniać się do poprawy zdrowia i dobrostanu psychicznego. Umiejętności te zwiększają również szanse na zatrudnienie i pomagają wzmocnić odporność społeczną oraz budować silniejszą Europę, która jest lepiej przygotowana na kryzysy. Europa pozostaje w tyle pod względem

⁴ Enrico Letta, „Much more than a market” [O wiele więcej niż rynek], kwiecień 2024 r.

⁵ „The future of European competitiveness” [Przyszłość europejskiej konkurencyjności]: Raport Maria Dragiego, wrzesień 2024 r.

⁶ Sauli Niinistö, „Safer together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness [Razem bezpieczniej: wzmocnienie gotowości cywilnej i wojskowej oraz przygotowania w Europie], 2024 r.

⁷ Unia umiejętności, COM(2025) 90 final.

umiejętności podstawowych⁸, a wskaźnik słabych wyników w nauce znacznie się pogorszył w dziedzinach matematyki (-18 punktów), czytania (-12) i nauk przyrodniczych (-3,4) w porównaniu z poprzednim Programem OECD międzynarodowej oceny uczniów (PISA) w 2018 r. W UE nie ma wystarczającej liczby wykwalifikowanych absolwentów szkolnictwa wyższego i kształcenia zawodowego i blisko czterech na pięciu pracodawców zgłasza trudności ze znalezieniem pracowników o odpowiednich umiejętnościach⁹. Ogólnie rzecz biorąc, we wszystkich państwach członkowskich notuje się rosnący niedobór pracowników i umiejętności, co wpływa na zdolność UE do zielonej i cyfrowej transformacji, a tym samym na jej konkurencyjność. W całej Unii utrzymują się różnice w poziomie i dostępie do wysokiej jakości formalnej i pozaformalnej edukacji włączającej, m.in. w odniesieniu do obszarów wiejskich i oddalonych, co pogłębia dysproporcje gospodarcze, społeczne i terytorialne. Nadal występuje też nierówne traktowanie płci – prawie dwukrotnie więcej mężczyzn niż kobiet studiuje nauki przyrodnicze, technologię, inżynierię i matematykę (STEM).

Istnieje wyraźna potrzeba zajęcia się problematyką umiejętności oraz stworzenia sprzyjającego środowiska, które promuje lepsze efekty uczenia się dla wszystkich od najmłodszych lat i umożliwia osobom uczącym się osiągnięcie sukcesu w perspektywie długoterminowej.

Strategiczna autonomia i konkurencyjność UE również zależą od jej zdolności do rozwijania, przyciągania i zatrzymywania talentów, zwłaszcza w obliczu globalnej konkurencji. Unia musi też priorytetowo traktować rozwój edukacji z myślą o zaawansowanych umiejętnościach, w tym umiejętnościach cyfrowych, technicznych i przekrojowych.

Wyzwanie związane z umiejętnościami wykracza poza zwykłe względy ekonomiczne i odnosi się też do potrzeby zdrowego, odpornego, zaangażowanego, zjednoczonego i przygotowanego społeczeństwa. Kluczowe znaczenie będzie miało nabywanie od najmłodszych lat umiejętności i kompetencji życiowych, które umożliwiają poruszanie się w złożonym i szybko zmieniającym się świecie, w którym żyjemy, oraz angażowanie się i odgrywanie aktywnej roli w społeczeństwie i procesach demokratycznych. Przekonanie osób młodych, że mają równe szanse, gwałtownie spada – w ostatnim dziesięcioleciu o 16 punktów procentowych¹⁰. Wiele osób młodych czuje się marginalizowanych ze względu na swój status społeczno-ekonomiczny, pochodzenie etniczne, płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność lub poglądy polityczne, zwłaszcza osoby o mniejszych szansach lub mieszkające na obszarach wiejskich lub oddalonych. Z danych wynika, że 24 % (blisko 18 mln) osób młodych w Unii jest zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zaś 11 % osób młodych w wieku od 15 do 29 lat nadal nie pracuje, nie kształci się ani nie szkoli. Brak przystępnych cenowo mieszkań jeszcze bardziej pogłębia tę trudną sytuację i ogranicza dostęp osób młodych do edukacji i możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej.

Osoby młode uczestniczą w polityce instytucjonalnej i innych procesach demokratycznych zazwyczaj w mniejszym stopniu niż inne grupy wiekowe i znacznie mniej niż młodzi ludzie

⁸ „Report of PISA 2022 study outlines worsening educational performance and deeper inequality” [Sprawozdanie z badania PISA z 2022 r. zwraca uwagę na pogarszające się wyniki nauczania i pogłębienie nierówności] | europejski obszar edukacji.

⁹ Badanie Eurobarometr, listopad 2023 r., data.europa.eu.

¹⁰ Badanie Eurobarometr FL502 na temat młodzieży i demokracji z okazji Europejskiego Roku Młodzieży, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2282>.

w przeszłości¹¹. Mogą napotykać przeszkody w uczestnictwie w demokracji, takie jak niewystarczająca znajomość praw demokratycznych, utrudniony dostęp do informacji i ograniczone zaangażowanie w procesy decyzyjne. Same instytucje i procesy demokratyczne mogą być niedostępne i nieprzyjazne dla osób młodych. Wyzwaniom tym, w tym licznym wymaganiom w zakresie umiejętności, nie da się sprostać wyłącznie za pomocą formalnego kształcenia i szkolenia. Wartość uzupełniającą wnoszą uczenie się pozaformalne i nieformalne oraz zaangażowanie w działania takie jak wolontariat lub sport. Mogą one oferować cenne możliwości rozwijania wiedzy, umiejętności, postaw i zachowań, które pomagają młodym ludziom dojrzeć i stawać się aktywnymi i zaangażowanymi obywatelami. Możliwości takich działań są jednak ograniczone, co negatywnie wpływa na rozwój kapitału społecznego, zwłaszcza wśród osób młodych.

Wkład i cele Programu

Przyszły Program może przyczynić się do sprostania tym wyzwaniom dzięki możliwościom uczenia się dla wszystkich i budowaniu zdolności dzięki współpracy i wsparciu politycznemu.

Głównym elementem programu Erasmus+ jest mobilność edukacyjna od najmłodszych lat. Wystawia ona osoby uczące się na różne i zróżnicowane środowiska edukacyjne, nowe metody nauczania i szkolenia, konteksty instytucjonalne i społeczne. Doświadczenia te umożliwiają nie tylko poszerzanie wiedzy w różnych dziedzinach, ale także rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów i komunikacji, a także poprawę odporności, zdolności dostosowawczych, autonomii i pewności siebie. Umiejętności te można w dużym stopniu wykorzystać w życiu zawodowym, co zwiększa szanse na zatrudnienie i przyczynia się do powstania wykwalifikowanej i konkurencyjnej siły roboczej. W przypadku kadry mobilność edukacyjna sprzyja rozwojowi zawodowemu, tworzeniu sieci kontaktów i możliwości współpracy oraz prowadzi do poprawy jakości praktyk nauczania. Ma to szczególne znaczenie w obecnej sytuacji w zakresie edukacji, w której istnieje potrzeba zwiększenia atrakcyjności kariery nauczycielskiej na wszystkich szczeblach i zachęcania do ustawicznego rozwoju zawodowego.

Celem jest zapewnienie, aby mobilność edukacyjna była możliwa dla wszystkich, od najmłodszych lat, we wszystkich sektorach kształcenia i szkolenia, a także młodzieży i sportu, zgodnie z zaleceniem Rady „«Europa w ruchu» – oferowanie wszystkim możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej”¹². Działanie UE pomoże wyeliminować przeszkody w mobilności, zapewniając wystarczające finansowanie i środki wsparcia na potrzeby promowania różnorodności i zapewnienia równego dostępu dla wszystkich, niezależnie od pochodzenia kulturowego, społecznego, gospodarczego lub geograficznego bądź specjalnych potrzeb edukacyjnych.

Dzięki poprawie mobilności i towarzyszącym środkom wsparcia przyszły program Erasmus+ powinien w większym stopniu przyczyniać się do piątej umiejętności podstawowej, czyli wiedzy obywatelskiej, oraz do rozwijania poczucia tożsamości europejskiej i zaangażowania na rzecz wartości UE. Jest to podstawowy program promowania uczestnictwa demokratycznego i społecznego, ponieważ łączy postawę obywatelską i zaangażowanie we wszystkich dziedzinach Programu, w szczególności edukacji szkolnej, jest lepiej dostosowany do nowych priorytetów, takich jak gotowość, oraz pozwala uwolnić pełen potencjał sportu, w

¹¹ Badanie Parlamentu Europejskiego pt. „Young people’s participation in European democratic processes – How to improve and facilitate youth involvement” [Uczestnictwo młodych ludzi w europejskich procesach demokratycznych – jak poprawić i ułatwić zaangażowanie młodzieży], 2023.

¹² Zalecenie Rady z dnia 13 maja 2024 r. „Europa w ruchu” – oferowanie wszystkim możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej (Dz.U. C, C/2024/3364, 14.6.2024).

szczegółności przez rozszerzenie działań w zakresie mobilności w dziedzinie sportu w celu zapewnienia uczestnictwa sportowców wraz z trenerami.

Oferując możliwości wolontariatu i działania służące zaangażowaniu i wyrażaniu solidarności, Program będzie nadal promował rozwój kultury solidarności, opieki i zrozumienia wśród obywateli, zwłaszcza najmłodszych pokoleń, oraz przyczyni się do zwiększenia włączenia społecznego i spójności społecznej. Aby rozwijać solidarność z potrzebującymi w państwach trzecich, niniejszy wniosek obejmuje również Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej, wspierany przez Europejski Korpus Solidarności w okresie programowania 2021–2027. Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej wspiera działania wolontariackie w ramach pokryzysowych długoterminowych operacji pomocy humanitarnej i współpracy na rzecz rozwoju, których celem jest zapobieganie ludzkiemu cierpieniu i łagodzenie go, zachowanie trwałej godności ludzkiej, zwiększanie gotowości na wypadek klęsk żywiołowych i zmniejszanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, łączenie pomocy doraźnej, odbudowy i rozwoju oraz przyczynianie się do wzmocnienia odporności i zdolności społeczności podatnych na zagrożenia lub dotkniętych klęskami żywiołowymi do radzenia sobie z kryzysami i do odbudowy po kryzysie.

Program powinien również wspierać studentów w angażowaniu się w sektory krytyczne oraz nadal powinien zachęcać do innowacji i doskonałości w systemach kształcenia i szkolenia, w tym w zakresie rozwijania umiejętności i kompetencji w obszarach strategicznych, przeciwdziałając przy tym problemowi niedoboru umiejętności i talentów w Europie oraz czyniąc Unię bardziej atrakcyjnym miejscem dla talentów z UE i reszty świata.

Wspieranie i ułatwianie transnarodowej i międzynarodowej współpracy między organizacjami w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu ma zasadnicze znaczenie dla sprostania opisanym wyżej wyzwaniom, ponieważ umożliwia organizacjom łączenie wiedzy fachowej i uzupełniających się mocnych stron, którymi nie dysponuje żadna pojedyncza instytucja. Współpraca transgraniczna między organizacjami zajmującymi się kształceniem i szkoleniem, młodzieżą i sportem zachęca do wymaganego wzajemnego uczenia się i wymiany dobrych praktyk. Ułatwia również tworzenie sieci kontaktów, umożliwiając organizacjom i ich kadrze zapoznanie się z nowymi podejściami i metodami i poprawę własnych zdolności do zapewniania wysokiej jakości nauczania, szkolenia i uczenia się. Aby zwiększyć skuteczność działań w tym obszarze, należy w ramach Programu doprecyzować kierunek działań w zakresie współpracy, m.in. dokonując przeglądu modeli finansowania, przypisując większe znaczenie grupom docelowym oraz skupiając się bardziej na budowaniu zdolności i podnoszeniu jakości. Należy zwiększyć wsparcie Programu na rzecz współpracy w sektorze szkolnictwa przez wspieranie sojuszy szkół, eliminowanie przeszkód dla współpracy i mobilności oraz dalsze oferowanie możliwości, które pozwalają na wprowadzenie znaku jakości dyplomu europejskiego i ewentualnego wspólnego europejskiego dyplomu, aby przyczynić się do zwiększenia liczby ponadnarodowych wspólnych programów studiów.

Program będzie ponadto umożliwiał długoterminową strategiczną współpracę transnarodową na szczeblu instytucjonalnym w ramach kluczowych inicjatyw przewodnich, co posłuży za pole badań dla innowacyjnych instrumentów, które pogłębiają powiązania z sektorem prywatnym i napędzają zrównoważony wpływ i transformację. Zapewnienie zrównoważonego wsparcia i jasny kierunek strategiczny sprawią, że partnerstwa na rzecz doskonałości i innowacji będą bezpośrednio dotyczyć nowych priorytetów politycznych

wynikających z unii umiejętności, Kompas konkurencyjności¹³, Paktu dla czystego przemysłu¹⁴ i strategii gotowości¹⁵.

Program będzie wspierał rozwój polityki na szczeblu europejskim, pomagając w kształtowaniu polityki, która może pobudzać modernizację i reformy, na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i systemowym, w dziedzinach kształcenia i szkolenia, a także młodzieży i sportu. Może przyczynić się do rozwoju i obiegu umiejętności, w tym przez ustanowienie programu wspierania umiejętności podstawowych oraz poprawę zapewniania jakości, przejrzystości, uznawania umiejętności, kompetencji i kwalifikacji, ich cyfryzacji oraz walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, zarządzania umiejętnościami i poradnictwa. Program powinien również zwiększyć wpływ, skalę, dostępność i zrównoważoność, w szczególności przez wzmocnienie synergii z innymi unijnymi programami i instrumentami finansowania, takimi jak kolejny unijny program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”, Europejski Fundusz Konkurencyjności, Instrument „Globalny wymiar Europy” oraz plany partnerstwa krajowego i regionalnego w ramach następnych WRF.

Międzynarodowy wymiar Programu jest zasadniczym i przekrojowym elementem, który ma istotne znaczenie dla uczenia się, współpracy oraz dialogu merytorycznego. Istnieje w szczególności potrzeba zbliżenia krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących do osiągnięcia celu, jakim jest uzyskanie statusu państwa członkowskiego UE, przez ich zaangażowanie w Program, w tym przez ułatwienie im stowarzyszenia z kluczowymi inicjatywami UE, takimi jak europejski obszar edukacji i unia umiejętności. Istnieje również potrzeba wspierania priorytetów innych instrumentów, takich jak „Globalny wymiar Europy”, zwłaszcza w odniesieniu do strategii Global Gateway.

Należy uprościć Program i zwiększyć jego dostępność dla szerszego grona odbiorców, w tym mniejszych i mniej doświadczonych organizacji, w szczególności wyeliminować niektóre bariery przez zmianę trybu zarządzania niektórymi działaniami, aby zwiększyć ich praktyczny wymiar. Program stanie się bardziej adekwatny, atrakcyjny i inkluzywny, w szczególności będzie miał na celu dotarcie do osób uczących się o mniejszych szansach za pomocą dalszych środków ułatwiających im uczestnictwo i działania lepiej dostosowane do ich potrzeb.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Niniejszy wniosek jest w pełni zgodny z **unią umiejętności** – nadrzędną strategią, która koncentruje się na inwestycjach, edukacji dorosłych i uczeniu się przez całe życie, kształceniu i szkoleniu zawodowym, utrzymywaniu i uznawaniu umiejętności oraz usprawnieniu gromadzenia informacji na temat umiejętności. Określono w nim ramy unijnej współpracy w dziedzinie edukacji i umiejętności, wspierające rozwój kapitału ludzkiego UE w celu wzmocnienia jej konkurencyjności. Wniosek wspiera unię umiejętności przez realizację jej celów, w tym Planu działania w zakresie umiejętności podstawowych oraz Strategicznego planu w dziedzinie kształcenia STEM. Plany te mają na celu poprawę umiejętności podstawowych, zapewnienie możliwości uczenia się przez całe życie oraz przyciąganie i zatrzymywanie osób posiadających umiejętności i talenty potrzebne w gospodarce europejskiej. Program będzie ponadto wspierać wdrażanie ogólnej **europejskiej współpracy strategicznej w dziedzinie kształcenia i szkolenia**, w tym realizację jej **podstawowych**

¹³ Komunikat, „Kompas konkurencyjności dla UE”, COM(2025) 30 final.

¹⁴ Komunikat, „Pakt dla czystego przemysłu: wspólny plan działania na rzecz konkurencyjności i dekarbonizacji, COM(2025) 85.

¹⁵ Wspólny komunikat w sprawie europejskiej strategii na rzecz unii gotowości, JOIN(2025) 130 final.

programów sektorowych w dziedzinie edukacji szkolnej, edukacji dorosłych, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz szkolnictwa wyższego.

Wniosek jest spójny z celami **Europejskiego obszaru edukacji**, który stanowi podstawę kształtowania umiejętności przez całe życie oraz wspiera współpracę i wzajemne uczenie się między państwami. Europejski obszar edukacji promuje wysokiej jakości włączające kształcenie i szkolenie dla wszystkich, ułatwia wzajemne uznawanie efektów uczenia się ponad granicami oraz wspiera mobilność osób uczących się w każdym wieku. Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej, stanowiący część Europejskiego obszaru edukacji, dodatkowo wspiera rozwój edukacji cyfrowej we wszystkich państwach członkowskich UE, aby wyposażać ludzi w umiejętności i kompetencje cyfrowe niezbędne do transformacji cyfrowej. Wniosek jest również zgodny z zaleceniem Rady „**Europa w ruchu**”, częścią składową Europejskiego obszaru edukacji, aby umożliwić wszystkim mobilność edukacyjną.

Niniejszy wniosek jest także zgodny ze **strategią UE na rzecz młodzieży**¹⁶, ramami polityki w dziedzinie młodzieży na lata 2019–2027, opartymi na filarach zaangażowania, łączności i wzmacniania pozycji. Celem strategii jest wspieranie uczestnictwa młodzieży w życiu demokratycznym oraz zaangażowania społecznego i obywatelskiego, przy zapewnieniu wszystkim osobom młodym zasobów niezbędnych do uczestnictwa w życiu społecznym.

W dziedzinie sportu wniosek jest dostosowany do celów **planu prac UE w dziedzinie sportu**¹⁷ na lata 2024–2027, określającego strategiczne podejście, które uznaje rolę sportu w spójności społecznej, promuje dobrostan, buduje społeczności sprzyjające włączeniu społecznemu, wzmacnia więzi kulturowe i zwiększa solidarność między ludźmi. W planie prac priorytetowo traktuje się uczciwość, równowagę i włączenie społeczne w kontekście sportu oraz zachęca do współpracy transgranicznej i wymiany najlepszych praktyk.

Program przyczyni się również do realizacji **celów Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju** 2030 r., w szczególności celu zrównoważonego rozwoju nr 4, jakim jest zapewnienie wszystkim włączającej i sprawiedliwej edukacji wysokiej jakości oraz promowanie uczenia się przez całe życie.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Inicjatywa jest dostosowana do nadrzędnych priorytetów politycznych Komisji na lata 2024–2029¹⁸, jakimi są: 1) wsparcie dla ludzi, silne społeczeństwo i europejski model społeczny; 2) ochrona demokracji i wartości europejskich; 3) trwały dobrobyt i konkurencyjność Europy; 4) nowa epoka dla obrony i bezpieczeństwa w Europie; 5) globalny wymiar Europy; 6) utrzymanie jakości życia: bezpieczeństwo żywnościowe, woda i przyroda. Przyczyni się ona również do wzmocnienia spójności społecznej i terytorialnej w UE oraz sprawiedliwości międzypokoleniowej.

¹⁶ Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży: Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 (Dz.U. C 456 z 18.12.2018).

¹⁷ Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie planu prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu (na okres 1 lipca 2024 r. – 31 grudnia 2027 r.), (Dz.U. C, C/2024/3527, 3.6.2024).

¹⁸ https://commission.europa.eu/priorities-2024-2029_pl.

Synergie z polityką wspierającą ludzi i wzmacniającą nasze społeczeństwo i model społeczny

Program przyczyni się do wdrożenia w praktyce zasad **Europejskiego filaru praw socjalnych**¹⁹ i do realizacji inicjatyw przewodnich **europejskiego programu na rzecz umiejętności**²⁰, mających na celu pomoc ludziom i przedsiębiorstwom w poszerzaniu i podnoszeniu umiejętności oraz ich wykorzystywaniu, w tym do realizacji paktu na rzecz umiejętności, którego celem jest mobilizowanie i zachęcanie właściwych zainteresowanych stron z sektora prywatnego i publicznego do tworzenia partnerstw i podejmowania działań na rzecz rozwijania umiejętności przez całe życie. Program będzie również zgodny z przyszłą **europejską strategią kształcenia i szkolenia zawodowego**, której celem jest zwiększenie atrakcyjności, doskonałości i inkluzywności kształcenia i szkolenia zawodowego. W programie szczególna uwaga zostanie poświęcona promowaniu **równości płci**, np. udziału dziewcząt i kobiet w STEM, w tym przez podejście oparte na naukach przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuce i matematyce (STEAM), zgodnie z **planem działania na rzecz praw kobiet i strategią na rzecz równouprawnienia płci**. Program obejmie również problematykę różnic w dostępie i korzystaniu przez grupy niedostatecznie reprezentowane, w ramach **Unii równości** i zgodnie ze strategią na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami, **strategią na rzecz równości osób LGBTIQ, planem działania przeciwko rasizmowi oraz ramami strategicznymi na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów**²¹. Wniosek jest również zgodny z **europejską gwarancją dla dzieci** oraz ze **strategią UE na rzecz praw dziecka**, kompleksowymi ramami ochrony i promowania praw wszystkich dzieci.

Synergie z działaniami na rzecz ochrony demokracji i wartości europejskich

Program, a w szczególności jego ukierunkowanie na mobilność edukacyjną, również w młodszym wieku, przyczyni się do rozwoju poczucia tożsamości europejskiej, zaangażowania na rzecz wartości UE oraz promowania demokratycznego i społecznego uczestnictwa, zgodnie z przyszłą **europejską tarczą demokracji**, która zapewni strategiczne ramy ochrony, wzmocnienia i promowania demokracji w UE, z naciskiem na osoby młode. Program zapewni obszarom kształcenia i szkolenia oraz młodzieży i sportu zasoby w celu włączenia w większym stopniu edukacji obywatelskiej i rozwijania wszystkich potrzebnych umiejętności (np. krytycznego myślenia, umiejętności korzystania z mediów, umiejętności cyfrowych) w ramach uczenia się przez całe życie, tak aby ludzie mogli aktywnie i odpowiedzialnie uczestniczyć w społeczeństwie. Program będzie również wspierał tworzenie możliwości i mechanizmów znaczącego uczestnictwa młodzieży, w tym w debatach i podejmowaniu decyzji.

¹⁹ W szczególności pierwsza zasada (każdy ma prawo do wysokiej jakości edukacji włączającej, szkoleń i uczenia się przez całe życie) oraz czwarta zasada (każdy ma prawo do terminowego i dostosowanego do potrzeb wsparcia na rzecz poprawy perspektyw zatrudnienia lub prowadzenia działalności na własny rachunek, w tym wsparcia w zakresie szkoleń i zmiany kwalifikacji).

²⁰ Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności, COM(2020) 274.

²¹ Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030”, COM(2021) 101; strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025, COM(2020) 698; unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025, COM(2020) 565; unijne ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów na lata 2020–2030, COM(2020) 620.

Synergie z działaniami na rzecz trwałego dobrobytu i konkurencyjności Europy

Program będzie wspierał rozwój wysokiej jakości, inkluzywnych i elastycznych systemów kształcenia, szkolenia i umiejętności jako wkład w konkurencyjność Unii, zgodnie z komunikatem Komisji „**Kompas konkurencyjności dla UE**”²². Będzie on również w pełni zgodny z filarem **planu przemysłowego Zielonego Ładu** z 2023 r. dotyczącym umiejętności ekologicznych i cyfrowych²³, z **Paktem dla czystego przemysłu**²⁴ z 2025 r., powiązanym **Planem działania na rzecz przystępnej cenowo energii**²⁵ wzywającym do wzmocnienia umiejętności w sektorach strategicznych, takich jak energia, a także z Planem działania na rzecz kontynentu sztucznej inteligencji i strategią w sprawie zastosowania AI oraz filarem **Europejskiego paktu na rzecz wszechoceanu**²⁶ dotyczącym rozwoju badań naukowych, wiedzy, umiejętności i innowacji w dziedzinie oceanów. Wniosek jest również zgodny z **komunikatem w sprawie unii oszczędności i inwestycji**²⁷, w którym przewidziano ogólnounijną strategię w zakresie wiedzy finansowej.

Synergie z działaniami związanymi z obronnością i bezpieczeństwem

Zgodnie z **Europejską strategią na rzecz unii gotowości** Erasmus+ będzie promować gotowość, odporność, edukację obywatelską oraz zaangażowanie społeczne i demokratyczne przez podejście oddolne, zachęcając organizacje i instytucje do ubiegania się o finansowanie i promowania umiejętności cyfrowych, umiejętności korzystania z mediów, krytycznego myślenia, zaangażowania obywatelskiego, wartości demokratycznych i uczenia się obywatelstwa. Zasadnicze znaczenie dla wspierania kultury inkluzywnej gotowości i odporności społecznej ma również wolontariat. Wniosek jest też zgodny z komunikatem w sprawie **Wizji europejskiej gospodarki kosmicznej**²⁸, przyczyniając się do nabywania odpowiednich umiejętności sektorowych.

Synergie z polityką na rzecz globalnego wymiaru Europy

Przyszły Program będzie stanowił uzupełnienie działań finansowanych w ramach Instrumentu „Globalny wymiar Europy”. Ponadto przyczyni się do przyciągania talentów z całego świata oraz do zwiększenia wpływu i atrakcyjności UE na arenie międzynarodowej jako zaufanego partnera. Przyszły program Erasmus+ będzie obejmował udział państw trzecich i wsparcie dla partnerstw międzynarodowych, co umożliwi synergię i przyczynianie się do polityki UE w zakresie działań zewnętrznych.

Synergie z polityką na rzecz utrzymania jakości życia: bezpieczeństwa żywnościowego, wody i przyrody

Wniosek jest również zgodny z priorytetem „utrzymanie jakości życia: bezpieczeństwo żywnościowe, woda i przyroda” oraz **Wizją dla rolnictwa i żywności**²⁹, przyczyniając się do nabywania umiejętności potrzebnych w kluczowych sektorach umożliwiających budowanie

²² Kompas konkurencyjności dla UE, COM(2025) 30.

²³ Plan przemysłowy Zielonego Ładu na miarę epoki neutralności emisyjnej, COM(2023) 62.

²⁴ Pakt dla czystego przemysłu, COM(2025) 85.

²⁵ Plan działania na rzecz przystępnej cenowo energii, COM(2025) 79.

²⁶ Europejski pakt na rzecz wszechoceanu, COM(2025) 281.

²⁷ [Komunikat w sprawie unii oszczędności i inwestycji](#), COM(2025)124.

²⁸ Wizja europejskiej gospodarki kosmicznej, COM(2025) 0336.

²⁹ Wizja dla rolnictwa i żywności, wspólne kształtowanie unijnego sektora rolnego i spożywczego, atrakcyjnego dla przyszłych pokoleń, COM(2025) 75.

konkurencyjnego i odpornego rolnictwa i systemu żywnościowego lub chroniących naszą różnorodność biologiczną.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Program Erasmus+ w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu uzasadniają cele określone w art. 165 i 166 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Artykuły te nadają Unii kompetencje uzupełniające, których celem jest przyczynianie się do rozwoju edukacji wysokiej jakości, wdrażania polityki w dziedzinie szkolenia zawodowego, rozwoju wymian młodzieży i zachęcania młodzieży do uczestnictwa w życiu demokratycznym w Europie, a także promowania europejskich zagadnień sportowych. Z uwagi na to, że zakres wniosku został rozszerzony, aby zapewnić wsparcie dla działań solidarnościowych dotyczących wyzwań społecznych i operacji pomocy humanitarnej w państwach trzecich, podstawą prawną wniosku jest również art. 214 ust. 5 TFUE, który zawiera wymóg ustanowienia Europejskiego Ochotniczego Korpusu Pomocy Humanitarnej, ram przewidujących udział młodych Europejczyków w operacjach pomocy humanitarnej Unii, a także zasad i procedur działania Korpusu.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewylącznych)

Chociaż państwa członkowskie pozostają odpowiedzialne za treść i organizację swoich polityk w odnośnych dziedzinach, zidentyfikowane wyzwania są wspólne dla wszystkich państw członkowskich lub mają znaczący wymiar ponadnarodowy, co wymaga skutecznych rozwiązań, koordynacji i wsparcia na poziomie UE. Działania UE mogą ułatwić współpracę, budowanie zdolności i wzajemne uczenie się, a także działania transgraniczne, co w efekcie przyczyni się do optymalnego wykorzystania potencjału sektorów, których to dotyczy.

Program ma na celu zwiększenie mobilności transnarodowej i budowanie zdolności w drodze współpracy, a także wspieranie rozwoju polityki o wymiarze europejskim. Jednak ze względu na transnarodowy charakter, dużą skalę i szeroki zasięg geograficzny wspieranych działań, a także ich silny wymiar międzynarodowy, cele te nie mogą zostać odpowiednio osiągnięte przez państwa członkowskie działające samodzielnie. Na przykład transgraniczna mobilność edukacyjna lub wolontariat są bardziej skomplikowane do zorganizowania na zasadzie dwustronnej i poszczególnym państwom członkowskim trudno jest zapewnić ich dostępność dla wszystkich. Ocena śródkresowa programu Erasmus+ wykazała, że choć pojedyncze inicjatywy podejmowane przez organizacje zajmujące się kształceniem i szkoleniem, młodzieżą i sportem lub przez państwa członkowskie są skuteczne na szczeblu krajowym, to brakuje im wystarczającej skali i zasięgu, aby wywrzeć ogólnoeuropejski wpływ. Ponadto, łączny zasięg inicjatyw realizowanych przez pojedyncze państwa i inicjatyw międzysektorowych pozostaje ograniczony w porównaniu z obecnym programem Erasmus+. Podobnie ocena Europejskiego Korpusu Solidarności potwierdza, że odgrywa on zasadniczą rolę, a w niektórych krajach stanowi jedyną możliwość wolontariatu i solidarności młodzieży.

Ponadto dzięki rozszerzeniu zakresu Programu na działania wolontariackie, m.in. przez włączenie Europejskiego Ochotniczego Korpusu Pomocy Humanitarnej, program Erasmus+ będzie stanowił pojedynczy punkt kontaktowy oferujący unijne możliwości dla osób młodych w całej Unii i za granicą. Obecnie są one dostępne wyłącznie za pośrednictwem odrębnych programów. Dzięki programowi Erasmus+ wszystkie osoby młode z całej Unii będą miały równe szanse i łatwiejszy dostęp do szerszego wyboru różnych działań. Włączenie możliwości oferowanych przez Europejski Korpus Solidarności do programu Erasmus+

przyczyni się też do zwiększenia świadomości na temat możliwości dostępnych dla osób młodych i organizacji pracujących z młodzieżą oraz zapewni ich większą widoczność.

Respondenci biorący udział w otwartych konsultacjach publicznych przeprowadzonych przez Komisję w sprawie nowych WRF powszechnie uznali wartość dodaną finansowania unijnego w obszarach polityki objętych Programem i zdecydowana większość podkreśliła jego znaczenie.

- **Proporcjonalność**

Niniejszy wniosek obejmuje wszystkie sektory kształcenia i szkolenia – edukację szkolną, kształcenie i szkolenie zawodowe, szkolnictwo wyższe i edukację dorosłych – a także młodzież, wolontariat i sport, w ukierunkowany i usprawniony sposób. Wzmacnia sprawdzone działania, których wpływ potwierdziły oceny śródkresowe programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności. Usprawnione zostaną obecne działania, w tym działania w ramach programu Erasmus+ i działania z Europejskiego Korpusu Solidarności, które zostaną włączone do programu Erasmus+. Ograniczy to powielanie działań i je przeorientuje z uwzględnieniem wyników ocen i konsultacji z zainteresowanymi stronami. Aby rozszerzyć zasięg Programu, stale promowane będzie stosowanie elastycznych formatów.

Mając na uwadze nowe wyzwania i priorytety polityczne, wprowadzona zostanie niewielka liczba nowych działań (takich jak Europejski sojusz szkół i stypendia Erasmus+ w strategicznych dziedzinach). Te środki uznaje się też za najwłaściwsze do zwiększenia skuteczności i inkluzyjności Programu.

Proponowane zmiany opierają się na istniejącej strukturze programu, utrzymują te same rodzaje interwencji skierowanych do osób prywatnych, organizacji i systemów oraz mają na celu poprawę i zwiększenie wpływu wdrażania Programu, z wykorzystaniem istniejących skutecznych mechanizmów realizacji poprzedniego programu. Niniejsza inicjatywa nie wykracza zatem poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów.

- **Wybór instrumentu**

Proponowanym instrumentem jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady.

3. WYNIKI OCEN RETROSPEKTYWNYCH, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny retrospektywne/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Erasmus+

Ocena końcowa programu na lata 2014–2020 i ocena śródkresowa programu na lata 2021–2027³⁰ wykazały, że Erasmus+ osiąga dobre wyniki pod względem kluczowych kryteriów oceny i skutecznie spełnia swoje cele. Obie generacje programu okazały się skuteczne pod względem zapewniania silnej europejskiej wartości dodanej i odgrywały kluczową rolę w dziedzinie kształcenia i szkolenia oraz młodzieży i sportu.

Pomimo negatywnych skutków pandemii COVID-19, w ramach programu Erasmus+ w latach 2014–2020 wsparto zagraniczną mobilność edukacyjną ponad 6,2 mln uczestników, a w latach 2021–2023 – ok. 1,6 mln, co przyczyniło się do poszerzenia umiejętności i kompetencji

³⁰ COM(2025)395, SWD(2025)186, 15.7.2025.

osób młodych. W ramach programu na lata 2014–2020 finansowano także ponad 136 000 odrębnych organizacji, zaś w latach 2021–2023 – ponad 77 000, wspierając współpracę między nimi i ulepszając ich praktyki.

Erasmus+ znacznie wykracza poza to, co mogłyby osiągnąć poszczególne kraje na szczeblu krajowym lub międzynarodowym. Korzyści z programu wiążą się z możliwościami rozwoju osobistego, edukacyjnego i zawodowego osób uczących się i kadry, współpracy transgranicznej organizacji oraz kształtowania polityki w obszarach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu. Znaczne korzyści odnoszą również osoby biorące udział w programie w porównaniu z osobami, które w nim nie uczestniczą. Bez Erasmus+ korzyści z programu dla osób prywatnych i organizacji prawdopodobnie byłyby znacznie ograniczone. W niektórych państwach działania transgraniczne w sektorach kształcenia i szkolenia, a zwłaszcza młodzieży i sportu spadłyby niemal do zera. Z programu Erasmus+ finansowana jest ponad połowa działań mobilności w celu uzyskania punktów zaliczeniowych w państwach członkowskich oraz ponad 90 % działań w zakresie krótkiej mobilności w połowie państw Unii.

Ponadto program odpowiada na pojawiające się potrzeby wynikające z nowych wyzwań związanych z rozwojem technologicznym, dostosowując się do sektorów i priorytetów politycznych Europejskiego Funduszu Konkurencyjności, w szczególności w zakresie powstania generatywnej sztucznej inteligencji i zapewniania umiejętności niezbędnych do zwiększenia konkurencyjności UE. Jak podkreślono w sprawozdaniach Draghiego i Letty, Erasmus+ inwestuje we wspieranie rozwoju umiejętności potrzebnych do zapewnienia unijnemu jednolitemu rynkowi i sektorom przemysłowym umiejętności dostosowanych do przyszłych wyzwań w zakresie konkurencyjności. Finansowanie mobilności edukacyjnej – która stanowi centralny element programu – wydaje się kluczowe dla zapewnienia młodszymi pokoleniom odpowiednich umiejętności umożliwiających stawienie czoła wyzwaniom pojawiającym się w szybko zmieniającym się kontekście. Program stał się też bardziej inkluzywny i zwiększył odsetek osób o mniejszych szansach w ogólnej puli uczestników – z ok. 10 % w latach 2014–2020 do 15 % w 2023 r.

Pomimo wyraźnych postępów, w ocenie zidentyfikowano nadal istniejące bariery utrudniające uczestnictwo osób o mniejszych szansach. Erasmus+ powinien więc w dalszym ciągu rozwiązywać najpilniejsze problemy związane z dostępnością i rozszerzać swój zasięg na osoby o mniejszych szansach. Dalsze doprecyzowanie definicji osób o mniejszych szansach oraz zapewnienie jaśniejszych wytycznych dotyczących dostępnych środków wspierających ich uczestnictwo zwiększyłoby również inkluzywność.

Należy ocenić przegląd zasad finansowania, uproszczenie procedur sprawozdawczych i usprawnienie różnych działań i dziedzin w celu uproszczenia dostępu dla małych i nowych organizacji. W ocenie wskazano również na potrzebę uproszczenia alternatywnego finansowania, ułatwienia transferu środków między instrumentami i usunięcia barier między różnymi trybami operacyjnymi i zasadami finansowania w celu stworzenia większej synergii między programem Erasmus+ a innymi instrumentami oraz zwiększenia skali projektów. Należy tego dokonać również przez lepsze rozpowszechnianie wyników projektów.

Ocena pokazuje międzynarodową wartość dodaną programu, który ma zasadnicze znaczenie dla promowania wartości UE, międzykulturowego uczenia się, podnoszenia świadomości na temat aktywności obywatelskiej i aktywnego uczestnictwa, a także dla ułatwiania partnerskiego uczenia się i przekazywania europejskiej wiedzy fachowej w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu w innych regionach.

W ocenie programu Erasmus+ wskazano możliwości poprawy spójności z Europejskim Korpusem Solidarności oraz sposoby rozwiązania problemu potencjalnego nakładania się działań, poprawy ogólnej skuteczności i zwiększenia jasności dla zainteresowanych stron.

Europejski Korpus Solidarności

Ocena końcowa programu na lata 2018–2020 i ocena śródkresowa programu na lata 2021–2027³¹ wykazały, że Europejski Korpus Solidarności osiąga dobre wyniki pod względem pięciu kryteriów oceny (adekwatność, skuteczność, efektywność, spójność i unijna wartość dodana). Europejski Korpus Solidarności zaspokaja kluczowe potrzeby społeczeństwa europejskiego, ponieważ wspiera aktywność obywatelską oraz promuje włączenie społeczne i różnorodność. Program pogłębia poczucie wspólnoty, ożywiając inicjatywy prowadzone na szczeblu lokalnym oraz propagując szerszą, globalną perspektywę. Uczestnictwo przyczynia się do poprawy umiejętności osobistych i zawodowych oraz umiejętności uczenia się, jak również do zwiększenia świadomości społecznej i obywatelskiej. W ramach programu konsekwentnie realizowano cele dotyczące udziału osób o mniejszych szansach (30 % w 2022 r. i 2023 r.). Wyniki oceny potwierdzają zasadniczą rolę Europejskiego Korpusu Solidarności, który w niektórych państwach stanowi dla osób młodych jedyną możliwość zaangażowania się w wolontariat i działania solidarnościowe. Wskazano szereg obszarów wymagających poprawy. Najważniejsze zalecenia w tym zakresie obejmują: (i) lepszą identyfikację osób o mniejszych szansach, aby ułatwić ich dalsze włączenie do programu, (ii) dostosowanie celów i finansowania programu, (iii) wyeliminowanie różnic w geograficznym rozmieszczeniu wyników i skutków, (iv) usprawnienie ustaleń wizowych dla obywateli państw trzecich, (v) poprawę narzędzi informatycznych i narzędzi monitorowania oraz (vi) wyjaśnienie celu komponentu dotyczącego pomocy humanitarnej. Biorąc pod uwagę ambicje i cele programu, jego finansowanie okazało się na ogół bardzo ograniczone. Program uzupełnia programy UE takie jak Erasmus+, ale rzeczywiste synergie pomiędzy nimi są dość niewielkie, co wskazuje na potrzebę bardziej usystematyzowanych działań.

Potencjalny obszar powielania działań, na który zwrócono uwagę w ocenie, dotyczy działań wspierających uczestnictwo młodzieży w ramach Erasmus+ oraz projektów solidarnościowych finansowanych w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności. W obu przypadkach chodzi o wsparcie na rzecz inicjatyw kierowanych przez nieformalne grupy młodzieży, a jednocześnie promowanie aktywnego obywatelstwa i zmysłu inicjatywy. Projekty solidarnościowe zawierają silniejszy komponent solidarnościowy, wspierając głównie oddolne lokalne działania solidarnościowe mające na celu rozwiązanie najistotniejszych problemów w społecznościach, w których żyją osoby młode realizujące dany projekt. Niemniej jednak wiele wspólnych obszarów działania wskazuje na potrzebę zastanowienia się nad potencjalnym ich powielaniem. Działania wspierające mające na celu poprawę jakości wdrażania obu programów również pojawiają się jako przykłady możliwego nakładania się działań. W przypadku obu programów działania są prowadzone przez te same agencje narodowe aktywne w dziedzinie młodzieży, które finansują bardzo podobne działania, często docierając do tych samych grup docelowych. Działania te stwarzają możliwości synergii między programami, można je również przeanalizować pod kątem korzyści skali i poprawy efektywności.

Podsumowując, Europejski Korpus Solidarności uzupełnia Erasmus+, oferując osobom młodym doświadczenia w zakresie wolontariatu i solidarności poza formalnymi ramami kształcenia i szkolenia. Oceny zarówno Erasmus+, jak i Europejskiego Korpusu Solidarności potwierdzają sukces programów i podkreślają ich skuteczność. Chociaż nie stwierdzono

³¹ COM(2025) 144 final, SWD(2025) 75, 1.4.2025.

żadnych istotnych problemów strukturalnych ani związanych z wdrażaniem, zaleca się dalsze dążenie do uproszczenia i inkluzywności, wzmocnienie wymiaru międzynarodowego oraz zajęcie się kwestią nakładania się działań i synergii między tymi dwoma programami.

Przyszły instrument będzie zatem opierał się na tych sukcesach i mocnych stronach. Pozwoli lepiej sprostać wyzwaniom UE związanym ze zrównoważonym dobrobytem i konkurencyjnością, niedoborem umiejętności, włączeniem społecznym i demokracją, a także z wymogiem większej inkluzywności, silniejszego wpływu i uproszczenia.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Działania konsultacyjne odbyły się w okresie od marca 2024 r. do maja 2025 r. i miały na celu zebranie informacji od szerokiego grona zainteresowanych stron. Działania te obejmowały otwarte konsultacje publiczne, dwa warsztaty z udziałem władz krajowych i agencji narodowych, szeroko zakrojoną konferencję zainteresowanych stron (z udziałem władz krajowych, agencji narodowych, organizacji parasolowych, beneficjentów i uczestników Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, a także przedstawicieli instytucji UE) oraz dodatkowe konsultacje.

Otwarte konsultacje publiczne przeprowadzono w okresie od 12 lutego do 7 maja 2025 r. i zebrano 5 845 odpowiedzi. Informacje te wykorzystano w ocenie skutków programów UE w dziedzinie edukacji transgranicznej, młodzieży, kultury, mediów, wartości i społeczeństwa obywatelskiego w ramach WRF na okres po 2027 r.

Odpowiedzi otrzymane w ramach konsultacji wyraźnie potwierdziły, że UE stale angażuje się w ułatwianie współpracy transgranicznej i wspieranie osiągania celów demokratycznych i społecznych. Spośród respondentów 81 % osób i 70 % organizacji uznało „wsparcie na studia/szkolenia za granicą” za „bardzo ważne”. Priorytet ten był często związany z szerszym tematem długoterminowych inwestycji w umiejętności, szans na zatrudnienie i tożsamości europejskiej. Respondenci wiązali mobilność edukacyjną nie tylko z korzyściami edukacyjnymi, ale również z integracją społeczną, zaangażowaniem obywatelskim i gotowością do rynku pracy. Wielu respondentów przywoływało rolę finansowania unijnego we wspieraniu wymian studentów, szkoleń zawodowych, nauki języków obcych i partnerstw transgranicznych jako dźwigni rozwoju bardziej inkluzywnego i konkurencyjnego społeczeństwa. Podobnie „ochrona demokracji i promowanie standardów demokratycznych” spotkało się z poparciem 80 % osób i 72 % organizacji, co świadczy o dużej konwergencji między interesariuszami indywidualnymi a instytucjonalnymi.

Ważnym elementem konsultacji było zaangażowanie młodzieży. Prawie 50 % respondentów indywidualnych było w wieku poniżej 30 lat i ta grupa wiekowa konsekwentnie wyrażała zdecydowane poparcie dla finansowania inicjatyw promujących demokratyczne zaangażowanie, równość, mobilność i współpracę obywatelską. Ich odpowiedzi były zgodne ze strategicznymi obszarami zainteresowania Komisji dotyczącymi młodzieży, w tym z obszarami wyróżnionymi w ocenie wpływu polityki na młodzież. Ich zaangażowanie wykazało również wysoki poziom świadomości i inwestycji w zakresie opartych na wartościach i transgranicznych elementów programowania UE.

Odpowiedzi na otwarte konsultacje publiczne potwierdziły również, że finansowanie unijne wnosi wartość dodaną w porównaniu z finansowaniem na szczeblu krajowym, lokalnym lub regionalnym w objętych nim obszarach. Na przykład 79 % respondentów uznało, że „ochrona demokracji i promowanie standardów demokratycznych” to obszar, w którym finansowanie unijne w dużej mierze wnosi wartość dodaną.

Na pytanie o ocenę przeszkód, które uniemożliwiają pełną realizację celów budżetu UE w tych obszarach polityki, respondenci na ogół z zadowoleniem przyjęli fakt, że Komisja

koncentruje się na większej efektywności finansowania, ale nie kosztem „tożsamości” i „zaufania”, zachowując jasność tematyczną i odpowiedzialność zainteresowanych stron. Wyniki ilościowe pokazują, że najczęściej wymienianymi przeszkodami we wszystkich grupach były obciążenia administracyjne (wskazane przez 52 % osób i 58 % organizacji) oraz złożone przepisy dotyczące zgodności z przepisami poszczególnych funduszy (50 % osób i 53 % organizacji). Kwestie te odzwierciedlają nie tylko obawy związane ze złożonością przepisów, ale również z rozdrobnieniem instrumentów i brakiem efektywności w realizacji. Dodatkowe bariery obejmowały brak elastyczności w realokacji zasobów w odpowiedzi na pojawiające się potrzeby (32 % osób i 32 % organizacji), opóźnienia w realizacji programów i wypłatach środków oraz niewystarczającą komunikację lub jasność co do możliwości finansowania. W szczególności organy publiczne i organizacje pozarządowe (NGO) podkreślały opóźnienia jako źródło ograniczonego oddziaływania i wiarygodności na szczeblu lokalnym.

Pozostałe konsultacje również wykazały jednomyślne poparcie dla kontynuowania i udoskonalania programu Erasmus+ oraz możliwości oferowanych w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności, podkreślając ich kluczową rolę we wspieraniu wartości unijnych, rozwoju umiejętności i konkurencyjności. Zainteresowane strony podkreślały potrzebę stabilności programu pod względem ogólnej struktury i mechanizmów realizacji oraz utrzymania mobilności w centrum programu. W odpowiedziach podkreślono również wartość inicjatyw przewodnich, takich jak sojusze w ramach inicjatywy Uniwersytety Europejskie, centra doskonałości zawodowej i akademie nauczycielskie Erasmus+, oraz znaczenie inwestowania w te inicjatywy.

Jeżeli chodzi o główne wyzwania stojące przed przyszłym programem, z zebranych danych wynika, że chociaż zainteresowane strony z zadowoleniem przyjmują środki upraszczające wprowadzone w obecnym okresie programowania, istnieje możliwość dalszej poprawy w tym obszarze, jak np. usprawnienie zasad programu i dalsze zmniejszanie obciążeń administracyjnych. W konsultacjach podkreślono zwiększone zaangażowanie zainteresowanych stron na rzecz uwzględniania potrzeb osób o mniejszych szansach oraz konieczność dalszego wzmacniania silnego wymiaru inkluzywności programu przez skuteczne docieranie do grup docelowych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji oraz ułatwianie uczestnictwa organizacji oddolnych i nowych podmiotów. Niektóre zainteresowane strony wzywały również do uproszczenia dostępu i zmniejszenia obciążeń administracyjnych przez zmianę sposobu zarządzania – z zarządzania bezpośredniego na zarządzanie pośrednie – w przypadku niektórych działań, takich jak Jean Monnet w dziedzinach innych niż szkolnictwo wyższe oraz partnerstwa na rzecz współpracy w dziedzinie sportu.

Ponadto zainteresowane strony podkreśliły znaczenie synergii, które można ułatwić między różnymi instrumentami UE. Dotyczy to między innymi lepszej koordynacji ze strony Komisji Europejskiej na szczeblu europejskim. Zaapelowano o silny wymiar międzynarodowy, zwiększone i usprawnione komunikację i informacje, ocenę skutków, a także gromadzenie i wykorzystywanie danych.

Ogólnie rzecz biorąc, zainteresowane strony wniosły cenne uwagi na temat wykorzystania dotychczasowych postępów i sprostania pozostałym wyzwaniom, aby zapewnić długoterminowy sukces możliwości oferowanych w ramach programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności.

- **Ekspertyzy zewnętrzne**

Komisja wykorzystwała ustalenia i zalecenia zawarte w ocenach śródkresowych programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, opartych na wiedzy fachowej wykonawców

zewnętrznych, a także na innych zweryfikowanych badaniach i sprawozdaniach zewnętrznych.

- **Ocena skutków**

Wniosek poddano ocenie skutków, która została przeprowadzona w ramach przygotowań do kolejnych WRF. Ocena skutków objęła fundusze unijne na rzecz transgranicznego kształcenia, szkolenia i solidarności, osób młodych, mediów, kultury i sektorów kreatywnych, wartości oraz społeczeństwa obywatelskiego.

W ocenie skutków Komisja zbadała kilka alternatywnych wariantów strategicznych w celu sprostania wyzwaniom sektorów objętych programem i określiła, który wariant lepiej służy obszarom polityki i priorytetom Komisji. Poszczególne warianty wzajemnie się wykluczały. Jednym z wariantów było kontynuowanie istniejących programów Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności jako samodzielnych programów, przy jednoczesnym wprowadzeniu pewnych stopniowych usprawnień. Drugi wariant polegał na połączeniu programów Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności – dwóch programów, których wspólnym głównym celem jest przyczynianie się do wysokiej jakości uczenia się przez całe życie, podnoszenie umiejętności i kompetencji kluczowych dla wszystkich, do życia i pracy, przy jednoczesnym promowaniu zaangażowania społecznego i edukacji obywatelskiej, solidarności i włączenia społecznego. Trzecim wariantem była pełna integracja polityk obecnie objętych programem Erasmus+ i Europejskim Korpusem Solidarności oraz polityk objętych programem „Obywatele, równość, prawa i wartości” (CERV) i programem „Kreatywna Europa” w ramach jednego instrumentu.

Rozważono również inne alternatywy, ale zostały one odrzucone na wczesnym etapie. Jedną z nich było zaprzestanie finansowania unijnego w dziedzinach obecnie objętych programem Erasmus+ i Europejskim Korpusem Solidarności, ale zostało to odrzucone ze względu na powagę problemów, jakie wpływają na przedmiotowe sektory, znaczenie tych obszarów polityki w wytycznych politycznych oraz wartość dodaną interwencji Unii, co znajduje poparcie w odpowiednich ocenach śródkresowych.

Najważniejsze potencjalne skutki trzech wybranych wariantów (kontynuacja, pełna integracja i połączenie oparte na celach) przeanalizowano pod kątem ich wymiaru społecznego, gospodarczego i środowiskowego. W stosownych przypadkach analiza obejmowała również koszty i korzyści, wpływ na konkurencyjność i małe przedsiębiorstwa oraz cyfryzację, a także wkład w realizację celów zrównoważonego rozwoju ONZ. Warianty oceniono ponadto na podstawie ich skuteczności, wydajności, spójności i proporcjonalności przy zastosowaniu społecznej oceny wielokryterialnej.

W ocenie wariantów i ich skutków podkreślono, że integracja oparta na celach politycznych (połączenie oparte na celach) zapewniłaby większy potencjał w porównaniu z dwoma pozostałymi alternatywami. Wariant ten umożliwiłby lepszą koordynację, ukierunkowaną elastyczność i skuteczniejsze wykorzystanie budżetu Unii, bez uszczerbku dla ukierunkowania polityki czy dostępności.

Ten instrument finansowania będzie oferował bardziej kompleksowe podejście i spójną strukturę formalnych, pozaformalnych i nieformalnych możliwości dla osób młodych, mając na celu pobudzenie rozwoju umiejętności, zaangażowania, gotowości i spójności społecznej. Europa musi zapewnić, aby osoby młode posiadały minimalny poziom umiejętności podstawowych i cyfrowych, oraz ułatwiać im nabywanie zaawansowanych kompetencji i umiejętności miękkich potrzebnych na wszystkich etapach życia. Dotyczy to nie tylko rozwoju zawodowego, ale również rozwoju osobistego. Ma to zasadnicze znaczenie, zważywszy, że blisko 18 mln osób młodych w UE jest zagrożonych wykluczeniem

społecznym³² i w 2024 r. prawie połowa z nich zgłaszała niedawne problemy emocjonalne lub psychospołeczne³³. Europa musi również zająć się problemem niewystarczającej wiedzy osób młodych, zwłaszcza na temat ich praw demokratycznych, a także kwestiami utrudnionego dostępu do informacji oraz ograniczonego zaangażowania w procesy decyzyjne i szerszą debatę polityczną. Sprostanie wszystkim tym wyzwaniom ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia dobrze prosperującej, przygotowanej i spójnej Europy, ale nie jest to możliwe wyłącznie w drodze edukacji formalnej. Wolontariat i inne formy uczenia się pozaformalnego i nieformalnego wnoszą wartość uzupełniającą edukację formalną. Jeżeli chodzi o wdrażanie, dzięki ujednoliceniu logiki interwencji w tych obszarach (głównie objętych programem Erasmus+ i Europejskim Korpusem Solidarności) finansowanie unijne zostałoby znacznie usprawnione i uproszczone, co doprowadziłoby do większej efektywności, korzyści skali i zmniejszenia obciążeń administracyjnych.

Nowy instrument będzie się opierał na sukcesie obecnych programów i najlepszych praktykach obecnych WRF, znajdujących potwierdzenie w ocenach. Instrument ten pozwoli lepiej sprostać ponadnarodowym i wspólnym wyzwaniom, wypełnić luki w finansowaniu na szczeblu państw członkowskich oraz zwiększyć spójność między polityką wewnętrzną i zewnętrzną, a jednocześnie zwiększyć synergię, efektywność i skuteczność oraz ograniczyć nakładanie się działań.

Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi lepszego stanowienia prawa niniejsze sprawozdanie z oceny skutków zostało przedłożone do kontroli jakości Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała opinię na temat oceny skutków w dniu 13 czerwca 2025 r. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej przedstawiła szereg uwag i zaleceń dotyczących zakresu, definicji problemu i wykorzystania ocen, logiki interwencji i celów, porównania wariantów i analizy kosztów i korzyści, zarządzania, spójności oraz przyszłego monitorowania i oceny. Ocenę skutków towarzyszącą niniejszemu wnioskowi ustawodawczemu zmieniono zgodnie z uwagami Rady.

- **Uproszczenie**

Wniosek wprowadza szereg uproszczeń.

Dla osób prywatnych, w szczególności dla osób młodych

Dzięki rozszerzeniu zakresu i włączeniu wolontariatu i projektów solidarnościowych inicjatywa zapewni osobom młodym wszystkie możliwości UE w ramach jednego programu. Wniosek przewiduje więc zaoferowanie pojedynczego punktu kontaktowego w sprawie możliwości finansowania unijnego dla osób młodych i osób pracujących z młodzieżą w całej Unii i za granicą, co zapewni im łatwiejszy dostęp.

Dla wnioskodawców i beneficjentów

Wniosek ma na celu zwiększenie spójności i racjonalizację struktury programu przez połączenie współpracy i działań wspierających politykę, przegrupowanie działań (na przykład przez połączenie wszystkich możliwości współpracy dla organizacji lub przeniesienie wsparcia do platform wraz z innymi narzędziami i środkami w celu wspierania rozwoju polityki i realizacji programów) oraz usunięcie zbędnych rozdziałów w poszczególnych

³² W 2024 r. 24,2 % wszystkich dzieci w wieku poniżej 18 lat (19,5 mln dzieci) w UE było zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Źródło: Eurostat, baza danych online (kod: ilc_peps01n) [ilc_peps01n] Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w podziale według wieku i płci.

³³ [Badanie Eurobarometr FL545](#), maj 2024 r., Młodzież i demokracja.

dziedzinach. Działania, które mają podobne cele i nakładają się na siebie, zostaną połączone (np. mobilność edukacyjna studentów i kadry instytucji szkolnictwa wyższego). Zapewnią one jasność co do oferowanych możliwości finansowania unijnego, ułatwiając potencjalnym wnioskodawcom zorientowanie się i znalezienie odpowiednich możliwości.

Ponadto inicjatywa przyczyni się do wyeliminowania przeszkód napotykanych przez organizacje oddolne, małe lub po raz pierwszy składające wniosek, a także zwiększy się jej zasięg dzięki zmianie sposobu zarządzania niektórymi działaniami (np. obecne działania „Jean Monnet” w innych dziedzinach niż szkolnictwo wyższe lub partnerstwa współpracy na rzecz sportu). W inicjatywie wprowadzone zostaną również partnerstwa otrzymujące dotacje o bardzo niskiej wartości, w przypadku których obciążenie administracyjne dla wnioskodawców będzie znacznie mniejsze.

Stosowanie systemów akredytacji będzie w dalszym ciągu zapewniać organizacjom ustrukturyzowane ramy stałej poprawy i uproszczonego dostępu do finansowania, co ostatecznie ułatwi długoterminowe planowanie, podniesie jakość działań i wzmocni współpracę transnarodową. W możliwie najszerszym zakresie stosowane będą uproszczone dotacje w formie kwot ryczałtowych, kosztów jednostkowych i stawek zryczałtowanych.

Ponadto podjęte zostaną wysiłki na rzecz uproszczenia ogólnych procedur składania wniosków i sprawozdawczości, a także na rzecz harmonizacji przepisów, przy jednoczesnym zapewnieniu proporcjonalności między poziomem dotacji a wymogami.

Dla zainteresowanych stron wdrażających program (władze krajowe, agencje narodowe, Komisja Europejska)

Dzięki połączeniu w jedno ramy dwóch programów, które funkcjonują z podobnymi procesami i powielają się w kilku obszarach (np. program prac, monitorowanie, komunikacja), wniosek zapewni znaczne uproszczenie prowadzące do większej skuteczności, zmniejszenia obciążeń administracyjnych i kosztów wdrażania. Umożliwi to bardziej efektywne wykorzystanie zasobów, zarówno Komisji Europejskiej i państw członkowskich, jak i państw trzecich ubiegających się o stowarzyszenie z programem (tj. organów wdrażających).

• **Prawa podstawowe**

Wniosek jest zgodny z wartościami Unii zapisanymi w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej i respektuje te wartości. Cele proponowanej inicjatywy są ściśle związane z propagowaniem praw podstawowych i stosowaniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Jak opisano szczegółowo w sprawozdaniu rocznym ze stosowania Karty praw podstawowych za 2024 r.³⁴, program Erasmus+ na lata 2021–2027 przyczynia się do przestrzegania praw podstawowych we wszystkich dziedzinach objętych programem. Niniejszy wniosek przyczyni się również do propagowania i ochrony praw zapisanych w art. 8 (ochrona danych osobowych), art. 11 (wolność wypowiedzi i informacji), art. 13 (wolność sztuki i nauki, w tym wolność akademicka), art. 14 (prawo do edukacji), art. 15 (wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy), art. 20 i 21 (równość i niedyskryminacja), art. 22 (różnorodność kulturowa, religijna i językowa), art. 23 (równość kobiet i mężczyzn), art. 24 (prawa dziecka), art. 26 (prawa osób z niepełnosprawnościami), art. 31 (należyte i sprawiedliwe warunki pracy), art. 33 (życie rodzinne i zawodowe) oraz art. 39–46 (prawa obywatelskie) Karty. Cel

³⁴ Finansowanie w celu propagowania, ochrony i egzekwowania praw podstawowych, Roczne sprawozdanie ze stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej za 2024 r. (COM/2024/456).

ten jest realizowany głównie za pomocą finansowania projektów i inicjatyw, które przyczyniają się do praktycznego stosowania tych praw podstawowych.

4. WPLYW NA BUDŻET

Zob. załącznik

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Inicjatywa ta będzie monitorowana za pomocą wspólnych ram wykonania dotyczących budżetu na okres po 2027 r. Ramy wykonania przewidują sprawozdanie z wykonania na etapie realizacji Programu, a także ocenę retrospektywną, która ma zostać przeprowadzona zgodnie z art. 34 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Ocenę tą przeprowadza się zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi lepszego stanowienia prawa i będzie ona oparta na wskaźnikach istotnych z punktu widzenia celów Programu.

Komisja będzie regularnie składać sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i wszystkim innym właściwym instytucjom UE.

Znaczna część Programu będzie wdrażana w ramach zarządzania pośredniego, głównie za pośrednictwem agencji narodowych. Pozostałe części Programu będą realizowane w ramach zarządzania bezpośredniego, głównie przez agencję wykonawczą pod nadzorem służb Komisji odpowiedzialnych za Program.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

W niniejszym rozporządzeniu określono przepisy dotyczące programu Erasmus+, który obejmuje kształcenie i szkolenie, młodzież i sport oraz zawiera możliwości oferowane przez Europejski Korpus Solidarności, w tym Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej, w WRF na lata 2021–2027, oferując tym samym kompleksowy instrument UE służący przyczynianiu się do wysokiej jakości uczenia się przez całe życie, podnoszenia umiejętności i kompetencji kluczowych dla wszystkich, do życia i pracy, przy jednoczesnym promowaniu zaangażowania społecznego i edukacji obywatelskiej, solidarności i włączenia społecznego. Program stanowi kluczowy instrument wsparcia realizacji polityki Unii w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu. Cele szczegółowe opierają się na interwencjach.

Rozdział I – Przepisy ogólne proponowanego rozporządzenia określają jego przedmiot, definicje poszczególnych pojęć do celów rozporządzenia, a także ogólne i szczegółowe cele Programu.

Program zasadza się na filarze dotyczącym możliwości uczenia się dla wszystkich oraz filarze dotyczącym budowania zdolności, który łączy współpracę organizacji i instytucji oraz wsparcie kształtowania polityki, we wszystkich dziedzinach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu.

W rozdziale II – „Zakres interwencji” określono działania przewidziane dla osiągnięcia celów proponowanego rozporządzenia. W ramach możliwości uczenia się dla wszystkich Program będzie wspierał z jednej strony możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej we wszystkich dziedzinach i wolontariatu w dziedzinie młodzieży, a z drugiej strony możliwości rozwoju talentów i doskonałości. Obejmuje on również Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej. Komponent ten zawiera również nową wizję rozszerzenia mobilności, aby zapewnić wszystkim młodym Europejczykom możliwość zdobycia doświadczenia w ramach

programu Erasmus+ we wcześniejszym wieku, kiedy kształtują się wartości i postawy, a także nowe możliwości (stypendia Erasmus+) wprowadzone w celu umożliwienia studentom podjęcia studiów w strategicznych dziedzinach edukacji, a także istniejące możliwości przeniesione do tego komponentu w celu spójności i jasności, w tym stypendia Erasmus Mundus i działania „Jean Monnet” w dziedzinie szkolnictwa wyższego.

W rozdziale III – „Włączenie i różnorodność” określono, że program powinien koncentrować się na inkluzywności i różnorodności, a także na środkach i narzędziach mających na celu dotarcie do większej liczby osób o mniejszych szansach.

Rozdział IV – „Przepisy finansowe” określa pulę środków budżetowych Programu na okres programowania oraz planowane formy finansowania unijnego. Przewiduje również przydzielenie dodatkowego wkładu finansowego w ramach innych instrumentów. W rozdziale tym określono formy i funkcjonowanie synergii z innymi funduszami i zasobami. Ponadto w rozdziale tym określono również pewne szczegółowe zasady mające zastosowanie do zarządzania bezpośredniego i pośredniego, takie jak przydział środków w ramach zarządzania pośredniego.

W rozdziale V – „Uczestnictwo w programie” ustalono kryteria dla krajów uczestniczących. Określono w nim, które państwa trzecie mogą być stowarzyszone z Programem, w pełni lub częściowo, oraz warunki, na jakich mogą uczestniczyć. W rozdziale tym wskazano również, które podmioty kwalifikują się do otrzymania finansowania.

Rozdział VI – „Programowanie” stanowi, że Program będzie realizowany za pomocą programów prac.

Rozdział VII – „Informacja, komunikacja i rozpowszechnianie” określa wymagania, odnoszące się do wszystkich zainteresowanych podmiotów w zakresie rozpowszechniania informacji, reklamy i działań następczych wobec wszystkich działań wspieranych przez Program.

Rozdział VIII – „System zarządzania i audytu” zawiera przepisy dotyczące ustanowienia i funkcjonowania instytucji wdrażających Program. Pod względem zarządzania proponowany mechanizm realizacji polega na połączeniu zarządzania pośredniego z zarządzaniem bezpośrednim. Połączenie sposobów zarządzania opiera się na dotychczasowych strukturach bieżącego programu. Agencje narodowe będą odpowiadać za zarządzanie znaczną większością środków finansowych Programu. W rozdziale tym ustanowiono również niezbędny system nadzoru, mający na celu zapewnienie należytego uwzględnienia ochrony interesów finansowych Unii przy wdrażaniu działań finansowanych na mocy niniejszego rozporządzenia.

Rozdział IX – „Przepisy przejściowe i końcowe” zawiera przepisy niezbędne do zapewnienia przejścia między programami. Przepisy końcowe określają datę wejścia w życie proponowanego rozporządzenia, które będzie wiążące w całości i bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**ustanawiające program Erasmus+ na lata 2028–2034 oraz uchylające rozporządzenia (UE) 2021/817 i (UE) 2021/888**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 165 ust. 4, art. 166 ust. 4 i art. 214 ust. 5,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego³⁵,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów³⁶,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unia musi wspierać i przygotowywać swoich obywateli, aby od najmłodszych lat dysponowali wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami niezbędnymi do skutecznego uczenia się oraz udanego życia zawodowego i osobistego. Aby to umożliwić, Unia potrzebuje efektywnych, sprawnych, innowacyjnych i inkluzywnych systemów kształcenia i szkolenia, zdolnych do rozwijania, przyciągania i zatrzymywania talentów, nadążania za tempem i zakresem trwających przemian społecznych, cyfrowych, środowiskowych i gospodarczych, reagowania na wyzwania demograficzne oraz potrzeby społeczeństwa i gospodarki w zakresie umiejętności, a także niwelowania niedoborów wykwalifikowanej siły roboczej i zaspokajania potrzeb przemysłu w sektorach krytycznych.
- (2) Unia jest wspólnotą wartości zakorzenionych w historii i tożsamości Europy oraz w Traktacie UE. Zrozumienie tych wartości, w tym praw podstawowych i demokracji, jest podstawową umiejętnością życiową i kluczem do udziału w debacie politycznej i w procesie podejmowania decyzji. Działania związane z kształceniem, szkoleniem, młodzieżą i sportem pomagają wyposażać obywateli w umiejętności i kompetencje umożliwiające im prosperowanie oraz aktywne i znaczące uczestnictwo w życiu demokratycznym i w społeczeństwie, a także pomagają im jednoczyć się wokół wspólnych wartości i ich bronić.
- (3) Unia opiera się na solidarności zarówno obywateli, jak i państw członkowskich. Ta uniwersalna wartość przyświeca działaniom Unii i zapewnia jedność niezbędną do

³⁵ Dz.U. C , , s. .

³⁶ Dz.U. C , , s. .

sprowadzenia wyzwaniom społecznym, w czym chcą w praktyce pomagać obywatele, między innymi przez wolontariat.

- (4) Ważne jest, aby wszyscy ludzie, niezależnie od pochodzenia osobistego, społecznego, ekonomicznego czy kulturowego, mieli możliwość uczestniczenia w mobilności za granicą w młodym wieku, kiedy kształtują się wartości i postawy i kiedy jest się najbardziej podatnym na nowe doświadczenia i wpływy. Wczesny kontakt z różnymi środowiskami, kulturami, językami i sposobami życia może przyczynić się do przełamywania stereotypów i promowania międzykulturowego zrozumienia oraz zaszczepić wartości szacunku, tolerancji i solidarności, przyczyniając się w ten sposób do bardziej zjednoczonej i harmonijnej Europy.
- (5) Budowanie inkluzywnych, spójnych i odpornych społeczeństw oraz utrzymanie konkurencyjności Unii wymaga inwestowania w możliwości uczenia się dla wszystkich, niezależnie od pochodzenia i środków, we współpracy między państwami członkowskimi i organizacjami działającymi w tej dziedzinie, a także inwestowania w rozwój innowacyjnej polityki w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu. Takie inwestycje stanowią też wkład we wzmacnianie tożsamości europejskiej, praw podstawowych i wartości oraz w tworzenie bardziej demokratycznej Unii.
- (6) Zgodnie z europejską strategią na rzecz unii gotowości³⁷ należy wspierać gotowość, odporność, uczestnictwo w życiu demokratycznym i zaangażowanie obywatelskie przez podejście oddolne, zachęcające organizacje i instytucje do odgrywania kluczowej roli we wspieraniu umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów, krytycznego myślenia, promowania zaangażowania obywatelskiego oraz uczenia się o demokracji i obywatelstwie. Ludzie i społeczności w całej UE muszą aktywnie angażować się w zapobieganie kryzysom i być wystarczająco przygotowani do reagowania na nie.
- (7) Wspólne obszary działania i cele Europejskiego Korpusu Solidarności i Erasmus+ na lata 2021–2027 uwypuklają potencjał zwiększonej synergii i spójności regulacyjnej tych programów. Połączenie wszystkich możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej, wolontariatu, współpracy i aktywnego obywatelstwa zapewnia pojedynczy punkt kontaktowy w sprawie wszystkich możliwości oferowanych przez Unię osobom młodym i organizacjom działającym w dziedzinie młodzieży, co umożliwia bardziej skoordynowane i skuteczne podejście oraz łatwiejszy dostęp dla potencjalnych uczestników i beneficjentów.
- (8) W tym kontekście konieczne jest ustanowienie programu Erasmus+ na lata 2028–2034 – unijnego programu na rzecz kształcenia i szkolenia, jak również młodzieży i sportu (zwanego dalej „Programem”), który będzie następcą programów Erasmus+³⁸ i Europejskiego Korpusu Solidarności³⁹ na lata 2021–2027 i który obejmie działania w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu oraz ustanowi Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej.

³⁷ Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie strategii na rzecz unii gotowości (Join/2025/130 final).

³⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/817 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu (Dz.U. L 189 z 28.5.2021).

³⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/888 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające program „Europejski Korpus Solidarności” (Dz.U. L 202 z 8.6.2021).

- (9) Doświadczenie pokazuje, że w szybko zmieniającym się otoczeniu gospodarczym, społecznym i geopolitycznym potrzebne są bardziej elastyczne wieloletnie ramy finansowe i unijne programy wydatków. Z tego względu i zgodnie z celami programu Erasmus+ finansowanie powinno należycie uwzględniać zmieniające się potrzeby i priorytety polityki Unii określone w odpowiednich dokumentach opublikowanych przez Komisję, w konkluzjach Rady i rezolucjach Parlamentu Europejskiego, przy jednoczesnym zapewnieniu wystarczającej przewidywalności wykonania budżetu.
- (10) Program powinien wspierać wdrażanie unii umiejętności⁴⁰ i ogólnych ram strategicznych unijnej współpracy politycznej w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w tym programów politycznych dotyczących edukacji szkolnej, szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji dorosłych, m.in. podnoszenia i zmiany kwalifikacji, aby umożliwić obywatelom rozwijanie kompetencji i umiejętności na wszystkich etapach życia, aby mogli prosperować w społeczeństwie.
- (11) Zgodnie ze strategią UE na rzecz młodzieży⁴¹, europejskim programem pracy z młodzieżą⁴² i komunikatem z 2024 r. w sprawie spuścizny Europejskiego Roku Młodzieży 2022⁴³ Program powinien wspierać znaczące uczestnictwo osób młodych i organizacji młodzieżowych w procesie decyzyjnym i w procesie kształtowania polityki, uwzględnianie problematyki młodzieży we wszystkich obszarach polityki, walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, wysokiej jakości pracę z młodzieżą oraz rozwój kompetencji osób pracujących z młodzieżą. Program w dalszym ciągu wspierać będzie wszystkie osoby młode, aby mogły uczestniczyć w mobilności edukacyjnej i pozaformalnej mobilności edukacyjnej (w tym w wymianach młodzieży i działaniach z udziałem młodzieży), których celem jest angażowanie osób młodych i wzmacnianie ich pozycji w nabywaniu i rozwijaniu kompetencji potrzebnych w życiu i ich przyszłości zawodowej, aby mogły stać się aktywnymi obywatelami i uczestniczyć w życiu gospodarczym, społecznym, kulturalnym, demokratycznym i politycznym, a także aby włączyły się w projekt europejski i przyczyniały się do budowania inkluzywnej, konkurencyjnej i odpornej Unii.
- (12) Program powinien wspierać uczestnictwo w sporcie i aktywność fizyczną dla wszystkich zgodnie z planem prac UE w dziedzinie sportu na lata 2024–2027⁴⁴. Należy więc skupić się w szczególności na sporcie powszechnym ze względu na znaczącą rolę, jaką sport odgrywa w promowaniu zdrowego stylu życia, stosunków międzyludzkich, włączenia społecznego i równości, a także w budowaniu spójnych społeczności.

⁴⁰ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Unia umiejętności (COM(2025) 90 final).

⁴¹ Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży: Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019-2027 (Dz.U. C 456, ST/14944/2018/INIT, 18.12.2018).

⁴² Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ram tworzenia europejskiego programu pracy z młodzieżą 2020/C 415/01 (Dz.U. C 415 z 1.12.2020).

⁴³ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży 2022 (COM/2024/1 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2024:1:FIN>).

⁴⁴ Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie planu prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu (na okres 1 lipca 2024 r. – 31 grudnia 2027 r.), (Dz.U. C, C/2024/3527, 3.6.2024).

- (13) Transformacja cyfrowa zmieniała społeczeństwo i gospodarkę, wywierając coraz większy wpływ na życie codzienne, oraz pokazała potrzebę wyższego poziomu gotowości cyfrowej i zdolności kształcenia i szkolenia, a także pilną potrzebę rozwoju umiejętności cyfrowych wszystkich ludzi w całej Unii.
- (14) Uczenie się formalne, nieformalne i pozaformalne odgrywa zasadniczą rolę w przeciwdziałaniu zmianie klimatu, podnoszeniu świadomości i nabywaniu umiejętności i kompetencji kluczowych, potrzebnych do zmiany zachowań osobistych. Program pomoże wzmocnić pozycję obywateli, aby mogli działać w swoich społecznościach i zdobywać umiejętności potrzebne do udanej czystej transformacji, zgodnie z Paktem dla czystego przemysłu.
- (15) Międzynarodowy wymiar Programu powinien mieć na celu oferowanie możliwości mobilności edukacyjnej, współpracy i dialogu politycznego z państwami trzecimi niestowarzyszonymi z Programem, w oparciu o doświadczenia zdobyte podczas poprzednich programów, w tym w celu przyczynienia się do konkurencyjności Unii, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa gospodarczego. Aby zwiększyć wpływ tych działań, ważne jest zwiększenie synergii między niniejszym Programem a Instrumentem „Globalny wymiar Europy”, z uwzględnieniem rozszerzenia Unii, strategii Global Gateway oraz ram polityki w zakresie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu.
- (16) Program powinien zbliżyć kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące do celu, jakim jest przystąpienie do Unii. Program powinien promować stabilność, partnerstwa i rozwój umiejętności w krajach w szerszym sąsiedztwie, w tym przez zacieśnianie więzi z regionem Morza Śródziemnego. Dzięki współpracy z innymi państwami na całym świecie Program powinien również przyciągać talenty z całego świata i kształtować partnerstwa, w szczególności w celu promowania konkurencyjności Unii. Program powinien wspierać kraje w modernizacji ich instytucji i organizacji oraz, bardziej ogólnie, w podnoszeniu jakości i inkluzywności kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu za pomocą partnerstw międzynarodowych.
- (17) Wdrażanie Programu powinno opierać się na zasadach i wartościach poszanowania godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości i praworządności oraz solidarności, zapisanych odpowiednio w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej oraz wspomnianych w preambule Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Istotne jest zatem, aby wszystkie strony zaangażowane w Program przestrzegały tych zasad i wartości. Program powinien również respektować zasady określone w Wytycznych UE z 2017 r. w sprawie promowania i ochrony praw dziecka oraz w art. 9 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, a także w strategiach dotyczących Unii równości.
- (18) Program powinien zachęcać w szczególności osoby młode do uczestnictwa w życiu demokratycznym Europy, w tym przez wspieranie działań, które przyczyniają się do edukacji obywatelskiej, rozwijają umiejętności potrzebne do aktywności obywatelskiej oraz umożliwiają angażowanie się i uczenie się uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim, upowszechniając w ten sposób wiedzę o wspólnych wartościach europejskich, w tym o prawach podstawowych, ułatwiając kontakty z decydentami na poziomie lokalnym, krajowym i unijnym oraz wnosząc wkład w proces integracji europejskiej. Program powinien również wspierać tworzenie możliwości i mechanizmów znaczącego uczestnictwa młodzieży.
- (19) Program powinien oferować osobom młodym i organizacjom dostępne, inkluzywne i bezpieczne możliwości okazywania solidarności, pomagając im wspierać społeczności

i rozwiązywać problemy społeczne, a jednocześnie zdobywać cenne doświadczenie i umiejętności przydatne z punktu widzenia rozwoju osobistego i szans na zatrudnienie.

- (20) Wolontariat, zarówno w Unii, jak i poza Unią, stanowi bogate doświadczenie w kontekście uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, umożliwiające osobom młodym okazywanie solidarności i angażowanie się w działania sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych i humanitarnych, a jednocześnie sprzyjające ich rozwojowi osobistemu, społeczno-edukacyjnemu i zawodowemu oraz aktywnemu obywatelstwu, zaangażowaniu obywatelskiemu i szansom na zatrudnienie. Program powinien zatem również wspierać działania wolontariackie „Europejskiego Korpusu Solidarności”, w tym Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej. Działania te były objęte programem „Europejski Korpus Solidarności” w okresie programowania 2021–2027.
- (21) W celu lepszego promowania solidarności oraz widoczności pomocy humanitarnej i współpracy na rzecz rozwoju wśród Europejczyków należy rozwijać solidarność między państwami członkowskimi i państwami trzecimi stowarzyszonymi z Programem a państwami trzecimi niestowarzyszonymi, dotkniętymi klęskami żywiołowymi i zagrożeniami spowodowanymi przez człowieka. Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej powinien przyczyniać się do skoordynowanego reagowania Unii w oparciu o ocenę potrzeb, a jego działania będą realizowane zgodnie z zasadami i procedurami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.
- (22) Osoby młode, w szczególności te o mniejszych szansach, w dalszym ciągu powinny mieć możliwość odbycia pierwszej podróży po Europie, w ramach nieformalnych i pozaformalnych działań edukacyjnych mających na celu pogłębienie poczucia przynależności do Unii i umożliwienie im odkrywania jej kulturowej i językowej różnorodności.
- (23) W dziedzinie sportu – oferując możliwości w zakresie mobilności i budowania zdolności, w tym współpracy – Program powinien wspierać wspólne wartości europejskie, wolontariat, a także innowacje i rozwój umiejętności w sporcie i poprzez sport. Program powinien również promować dobre zarządzanie, bezpieczeństwo i uczciwość w sporcie oraz dyplomację sportową, wspierać organizacje działające na rzecz sportu powszechnego, a także oferować osobom młodym w całej Europie możliwość uczestnictwa w transgranicznych inicjatywach sportowych, wspierających rozwój osobisty, wymianę kulturalną, solidarność i zaangażowanie społeczne.
- (24) Program wnosi istotny wkład w unię umiejętności i europejski obszar edukacji, tworząc podstawy kształtowania umiejętności i kompetencji przez całe życie oraz zapewniając rzeczywistą wspólną przestrzeń dla wysokiej jakości edukacji i uczenia się przez całe życie ponad granicami. Unia umiejętności ma na celu zintensyfikowanie działań na rzecz wysokiej jakości kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie, obejmujących zapewnianie podstawowych i zaawansowanych umiejętności, oferowanie możliwości regularnego aktualizowania i nabywania nowych i zorientowanych na przyszłość umiejętności, ułatwianie przepływu i rekrutacji pracowników o różnych umiejętnościach przez przedsiębiorstwa w całej UE oraz przyciąganie, rozwijanie i zatrzymywanie największych talentów w Europie. Zgodnie z założeniami unii umiejętności Program powinien również odzwierciedlać znaczenie edukacji w zakresie przedsiębiorczości i wiedzy finansowej.
- (25) Ważne jest stymulowanie i poszerzanie dostępu do uczenia się, nauczania i badań naukowych w zakresie UE, wartości i obywatelstwa. Krzewienie europejskiego

poczucia przynależności i zaangażowania jest szczególnie ważne, biorąc pod uwagę wyzwania, przed którymi stoi obecnie Unia. Program powinien nadal przyczyniać się do uczenia się o zagadnieniach związanych z integracją europejską, w tym kwestiach dotyczących przyszłych wyzwań i możliwości Unii, w celu promowania debaty na te tematy oraz rozwoju doskonałości studiów w dziedzinie integracji europejskiej.

- (26) Nauka języków sprzyja wzajemnemu zrozumieniu ludzi i kultur oraz ułatwia mobilność w Unii i poza nią, ponieważ kompetencje językowe są niezbędne w życiu i pracy. W związku z tym Program powinien wspierać naukę języków, w tym, w stosownych przypadkach, krajowych języków migowych. Aby zapewnić szeroki i inkluzywny dostęp do Programu, ważne jest, aby wielojęzyczność była jedną z kluczowych zasad realizacji Programu.
- (27) Europa stoi przed coraz większym wyzwaniem związanym z zapotrzebowaniem na wysoko wykwalifikowanych pracowników w strategicznych i rozwijających się sektorach, takich jak czyste technologie o obiegu zamkniętym, transport, energia, odporność wodna, opieka zdrowotna, technologie cyfrowe, przestrzeń powietrzna i kosmiczna oraz obronność. Aby zaspokoić tę kluczową potrzebę, konieczne jest rozwijanie, przyciąganie i zatrzymywanie talentów w tych dziedzinach. Zgodnie z założeniami unii umiejętności Program powinien między innymi wspierać studentów z UE w podejmowaniu studiów w tych kluczowych sektorach oraz przyciągać największe talenty do Europy przez zwiększanie atrakcyjności kształcenia i szkolenia oraz oferowanie studentom stypendiów, m.in. za pośrednictwem stypendiów Erasmus Mundus. Takie działania przyczynią się do zaspokojenia zapotrzebowania na umiejętności na rynku pracy, w tym w sektorach dotkniętych poważnymi niedoborami personelu.
- (28) Współpraca umożliwia wymianę praktyk i budowanie zdolności, a tym samym prowadzi do lepszych wyników i efektywności, a także poprawy wydajności dzięki łączeniu zasobów i wiedzy. Program powinien zatem wspierać środki budowania zdolności, które wzmacniają współpracę na różnych szczeblach między instytucjami i organizacjami działającymi w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu. W ten sposób uznaje się zasadniczą rolę instytucji i organizacji w rozwijaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji potrzebnych ludziom w zmieniającym się świecie oraz w pomaganiu instytucjom i organizacjom działającym w tej dziedzinie w odpowiednim wykorzystaniu potencjału w zakresie innowacji, kreatywności i przedsiębiorczości, w szczególności w gospodarce cyfrowej.
- (29) Program powinien wspierać długoterminową współpracę strategiczną na poziomie instytucjonalnym, aby zapewniać doskonałość, konkurencyjność i atrakcyjność oraz realizować zrównoważoną i systemową transformację kształcenia i szkolenia, organizacji i instytucji młodzieżowych i sportowych, zgodnie z priorytetami UE, w tym przez testowanie innowacyjnych instrumentów kształcenia, szkolenia i rozwoju umiejętności, a przez to sprzyjanie współpracy z przedsiębiorstwami i przemysłem. Program powinien nadal wspierać prace instytucji kształcenia i szkolenia oraz państw członkowskich mające na celu usunięcie pozostałych barier we współpracy transnarodowej i zwielenokrotnienie oferty międzynarodowych wspólnych programów studiów, przyczyniając się do wspólnego europejskiego dyplomu⁴⁵.

⁴⁵ Rezolucja Rady w sprawie znaku jakości „Wspólny Dyplom Europejski” i kolejnych kroków w kierunku ewentualnego wspólnego dyplomu europejskiego: zwiększanie konkurencyjności Europy i atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego. (Dz.U. C, C/2025/2939, 22.5.2025).

- (30) Program powinien wspierać podstawową misję edukacyjną sojuszy w ramach inicjatywy Uniwersytety Europejskie, aby umożliwić bardziej efektywne osiągnięcie wpływu systemowego dzięki długoterminowym działaniom na poziomie Unii, w szczególności w celu wspierania doskonałości, zmniejszenia fragmentacji oraz zwiększenia atrakcyjności i inkluzyjności systemów szkolnictwa wyższego UE, opracowania innowacyjnych instrumentów na rzecz poprawy jakości uczenia się i nauczania, rozwijania zorientowanych na przyszłość umiejętności i kompetencji (w dziedzinach takich jak sztuczna inteligencja, cyberbezpieczeństwo, zrównoważony rozwój, STEM), w tym w sektorach już określonych w unii umiejętności, przez odpowiednie i dostosowane do przyszłych wyzwań programy nauczania, innowacje pedagogiczne, wspólne dyplomy, uczenie się przez całe życie, mikropoświadczenia, a także w celu rozwijania i przyciągania talentów oraz ułatwiania współpracy transnarodowej w dziedzinie edukacji, w tym z przedsiębiorstwami i przemysłem.
- (31) Zgodnie z odpowiednimi unijnymi ramami i narzędziami Program powinien przyczyniać się do rozwoju i obiegu umiejętności, w tym przez ustanowienie Programu wspierania umiejętności podstawowych i poprawę zapewniania jakości, przejrzystości, uznawania umiejętności, kompetencji i kwalifikacji, ich cyfryzacji oraz walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, zarządzania umiejętnościami i doradztwa. W tym kontekście Program powinien również zapewniać wsparcie punktom kontaktowym i sieciom na szczeblu krajowym i unijnym, które ułatwiają wymiany w Unii i poza nią, oraz rozwój elastycznych ścieżek uczenia się między różnymi dziedzinami kształcenia i szkolenia oraz młodzieży, a także między systemami formalnymi i pozaformalnymi, w tym za pomocą systemu mikropoświadczeń.
- (32) Przyjazne dla użytkownika internetowe platformy i narzędzia współpracy wirtualnej mogą odgrywać istotną rolę we wspieraniu realizacji polityki kształcenia i szkolenia oraz polityki młodzieżowej w Unii i poza nią. Aby zwiększyć wykorzystanie działań w zakresie współpracy wirtualnej, Program powinien wspierać bardziej systematyczne i spójne korzystanie z platform internetowych. Powinien również ułatwiać i wspierać – w drodze cyfryzacji – procesy mobilności.
- (33) W założeniu Program powinien promować inkluzywność, różnorodność i równe szanse dzięki rozszerzeniu dostępu do mobilności, wolontariatu i uczenia się w całej Unii i poza nią, umożliwiając w ten sposób wszystkim ludziom korzystanie w pełni z doświadczenia formacyjnego, jakim jest uczestnictwo w Programie.
- (34) Program powinien przewidywać zestaw środków mających na celu ułatwienie i zwiększenie dostępu dla osób o mniejszych szansach oraz usunięcie przeszkód, które mogą uniemożliwiać taki dostęp, w tym przeszkód finansowych, a także służących za podstawę dalszych wytycznych dotyczących wdrażania. Środki te obejmują między innymi ukierunkowane wsparcie finansowe, dostępne formaty uczenia się, wsparcie mieszkaniowe, działania przygotowawcze i wsparcie dla uczestników o mniejszych szansach przed uczestnictwem w Programie, w jego trakcie i po jego zakończeniu, przyjazne dla użytkownika i dostępne dokumenty w różnych językach, działania wspierające kadrę zajmującą się w szczególności włączeniem i różnorodnością w organizacjach, a także podnoszenie świadomości wśród potencjalnych uczestników o mniejszych szansach, w tym na obszarach wiejskich i oddalonych. Ponadto Program powinien umożliwiać, aby w procesie przyznawania dotacji priorytetowo traktowano projekty o wysokiej jakości, które w aktywny sposób traktują włączenie i zaangażowanie uczestników o mniejszych szansach.

- (35) W celu zwiększenia dostępności Programu dla nowych organizacji i dla organizacji o mniejszym potencjale administracyjnym oraz w celu uczynienia Programu łatwiejszym w zarządzaniu dla beneficjentów należy wzmocnić środki służące uproszczeniu procedur na wszystkich etapach realizacji.
- (1) Niniejsze rozporządzenie określa orientacyjną pulę środków finansowych przeznaczonych na Program. Do celów niniejszego rozporządzenia ceny bieżące oblicza się przez zastosowanie stałego deflatora w wysokości 2 %.
- (37) Ze względu na różnorodność dziedzin objętych Programem należy utrzymać ambicję, by młodzież i sport w znaczący sposób przyczyniały się do realizacji celów Programu i działania w tym zakresie docierały do jego grup docelowych.
- (38) Do niniejszego Programu stosuje się rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509⁴⁶. W rozporządzeniu tym określono zasady ustanawiania i wykonania budżetu ogólnego Unii, w tym zasady odnoszące się do dotacji, nagród, darowizn o charakterze niefinansowym, zamówień, zarządzania pośredniego, pomocy finansowej, instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych i ochrony interesów finansowych Unii.
- (39) Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁴⁷, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2988/95⁴⁸, rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2185/96⁴⁹ oraz rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939⁵⁰ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy doszło do nadużycia finansowego, korupcji lub jakiegokolwiek innego nielegalnego działania, naruszającego interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe oraz inne nielegalne działania, naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)

⁴⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii. (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024).

⁴⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁴⁸ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁴⁹ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁵⁰ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

2017/1371⁵¹. Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509 każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, są zobowiązane w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF-owi, EPPO i Trybunałowi Obrachunkowemu niezbędne prawa i dostęp, a także zapewnić, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (40) Aby uprościć wymagania wobec beneficjentów, należy w możliwie najszerszym zakresie stosować uproszczone metody rozliczania kosztów w formie kwot ryczałtowych, kosztów jednostkowych i stawek zryczałtowanych. W uproszczonych metodach rozliczania kosztów na rzecz mobilności edukacyjnej w ramach Programu należy uwzględnić koszty życia i utrzymania w państwie przyjmującym. Należy zachęcać państwa członkowskie, aby zgodnie z prawem krajowym zwalniały dotacje z jakiegokolwiek opodatkowania i kosztów socjalnych; dotacje udzielane osobom prywatnym przez podmioty publiczne lub prywatne powinno się traktować w ten sam sposób.
- (41) Należy zapewnić prawidłowe zamknięcie programów na lata 2021–2027, w szczególności w odniesieniu do kontynuowania wieloletnich ustaleń w zakresie zarządzania nimi, takich jak finansowanie pomocy technicznej i administracyjnej. Od dnia 1 stycznia 2028 r. pomoc techniczna i administracyjna powinna zapewnić, w stosownych przypadkach, zarządzanie akcjami, które nie zostały zakończone w ramach programów na lata 2021–2027 do dnia 31 grudnia 2027 r.
- (42) Zgodnie z art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Program powinien uwzględniać szczególną sytuację regionów najbardziej oddalonych, o których mowa w tym artykule, w tym środki ułatwiające im uczestnictwo w programie.
- (43) Zgodnie z art. 85 ust. 1 decyzji Rady (UE) 2021/1764⁵² osoby fizyczne i organy z krajów i terytoriów zamorskich kwalifikują się do objęcia finansowaniem w ramach Programu pod warunkiem przestrzegania zasad i celów oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dany kraj lub terytorium zamorskie są powiązane.
- (44) Program ma być realizowany zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]* [rozporządzenie w sprawie wykonania], które ustanawia przepisy dotyczące monitorowania wydatków i ram wykonania budżetu, w tym przepisy zapewniające jednolite stosowanie zasady „nie czyn poważnych szkód” i zasady równości płci, o których mowa odpowiednio w art. 33 ust. 2 lit. d) i f) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, przepisy dotyczące monitorowania i sprawozdawczości w zakresie wykonania programów i działań Unii, przepisy dotyczące utworzenia unijnego portalu finansowego, przepisy dotyczące oceny programów, a także inne przepisy horyzontalne mające zastosowanie do wszystkich programów unijnych, takie jak przepisy dotyczące informacji, komunikacji i widoczności.

⁵¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

⁵² Decyzja Rady (UE) 2021/1764 z dnia 5 października 2021 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską, w tym stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony (Decyzja w sprawie stowarzyszenia zamorskiego, łącznie z Grenlandią) (Dz.U. L 355 z 7.10.2021, s. 6).

- (45) Aby zoptymalizować wartość dodaną oraz zwiększyć skalę i wpływ inwestycji, należy dążyć do synergii, w szczególności między Programem a innymi unijnymi instrumentami finansowania, w tym za pomocą mechanizmów wspomagających. W ramach Programu należy również dążyć do synergii, które wzmacniają współpracę między sektorem edukacji a sektorem prywatnym.
- (46) Program powinien umożliwiać pełne i częściowe stowarzyszenie państw trzecich. Program powinien również wspierać uczestnictwo państw trzecich niestowarzyszonych z Programem, w przypadku gdy państwa te zostały wskazane w programie prac, ich uczestnictwo przyczynia się do osiągnięcia celów Programu i ma zasadnicze znaczenie dla realizacji działania.
- (47) Na szczeblu lokalnym, krajowym i unijnym należy zapewnić odpowiedni i inkluzywny zasięg oraz rozpowszechnianie możliwości wspieranych w ramach Programu, z uwzględnieniem głównych grup docelowych Programu oraz, w stosownych przypadkach, szerokiej gamy innych grup docelowych. Ponadto Komisja i organy wykonawcze powinny ułatwiać wymianę dobrych praktyk i wyników projektów oraz gromadzić informacje zwrotne na temat Programu.
- (48) Program powinien wykorzystać potencjał byłych uczestników programu Erasmus+ i wspierać powiązaną działalność przez zachęcanie ich do promowania Programu.
- (49) Należy podjąć działania w celu usprawnienia zarządzania Programem i osiągnięcia korzyści skali, w tym przez ograniczenie i zmniejszenie liczby agencji narodowych.
- (50) Rozporządzenia (UE) 2021/817⁵³ i (UE) 2021/888⁵⁴ należy uchylić ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2028 r.
- (51) W celu zapewnienia ciągłości udzielania wsparcia w odnośnej dziedzinie polityki i w celu umożliwienia rozpoczęcia wdrażania wraz z rozpoczęciem obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2028–2034 niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie i być stosowane od dnia 1 stycznia 2028 r.,

⁵³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/817 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 (Dz.U. L 189 z 28.5.2021, s. 1).

⁵⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/888 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające program „Europejski Korpus Solidarności” i uchylające rozporządzenia (UE) 2018/1475 i (UE) nr 375/2014 (Dz.U. L 202 z 8.6.2021, s. 32).

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Erasmus+, program działań Unii w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu (zwany dalej „Programem”), oraz określa cele Programu, jego budżet na lata 2028–2034, formy finansowania unijnego oraz zasady przyznawania takiego finansowania. Niniejsze rozporządzenie ustanawia również Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- (1) „dorosły słuchacz” oznacza osobę, która przerwała lub ukończyła kształcenie i szkolenie wstępne i uczestniczy w uczeniu się formalnym, pozaformalnym lub nieformalnym, w tym młodzież NEET;
- (2) „edukacja dorosłych” oznacza każdą formę uczenia się formalnego, pozaformalnego lub nieformalnego dla dorosłych, która obejmuje możliwości rozwoju umiejętności, podnoszenia i zmiany kwalifikacji z myślą o konkurencyjności i która zwiększa spójność społeczną i wspiera aktywne uczestnictwo w życiu społecznym;
- (3) „sport powszechny” oznacza aktywność fizyczną uprawianą regularnie w czasie wolnym w sposób nieprofesjonalny przez osoby z wszystkich grup wiekowych w celach zdrowotnych, edukacyjnych lub społecznych;
- (4) „instytucja szkolnictwa wyższego” oznacza instytucję, która zgodnie z prawem lub praktyką na poziomie regionalnym, krajowym lub międzynarodowym przyznaje dyplomy o zapewnionej jakości lub inne uznawane kwalifikacje na poziomie szkolnictwa wyższego, niezależnie od nazwy takiej instytucji, lub porównywalną instytucję na poziomie wyższym, którą władze krajowe lub regionalne lub Komisja Europejska uznają za kwalifikującą się do uczestnictwa w Programie na ich odpowiednich terytoriach;
- (5) „student” oznacza osobę odbywającą studia w instytucji szkolnictwa wyższego, w tym w ramach cyklu krótkiego, licencjackiego, magisterskiego, doktoranckiego lub na poziomie równoważnym lub osobę, która niedawno uzyskała dyplom w takiej instytucji;
- (6) „Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej” oznacza działania wolontariackie, które wspierają pokryzysowe długoterminowe operacje pomocy humanitarnej i współpracy na rzecz rozwoju w państwach trzecich niestowarzyszonych z Programem i które mają zapewniać opartą na potrzebach

pomoc w celu zapobiegania ludzkiemu cierpieniu i łagodzenia go oraz zachowania trwałej godności ludzkiej w obliczu kryzysów, oraz które obejmują działania mające na celu zwiększanie gotowości na wypadek klęsk żywiołowych i zmniejszanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, łączenie pomocy doraźnej, odbudowy i rozwoju oraz przyczynianie się do wzmocnienia odporności i zdolności społeczności podatnych na zagrożenia lub dotkniętych klęskami żywiołowymi do radzenia sobie z kryzysami i do odbudowy po kryzysie;

- (7) „uczenie się nieformalne” oznacza uczenie się wynikające z codziennych działań i doświadczeń, które nie jest zorganizowane ani ustrukturyzowane pod względem celów, czasu ani wsparcia w uczeniu się; z perspektywy osoby uczącej się może być ono niezamierzone;
- (8) „wspólny program studiów” oznacza program koordynowany i oferowany wspólnie przez różne instytucje szkolnictwa wyższego z co najmniej dwóch państw, prowadzący do przyznania wspólnego dyplomu;
- (9) „uczenie się przez całe życie” oznacza uczenie się we wszystkich formach – formalne, pozaformalne lub nieformalne – odbywające się na wszystkich etapach życia i prowadzące do pogłębienia lub uaktualnienia wiedzy, umiejętności, kompetencji i postaw, w tym przez uzyskanie mikropoświadczenia lub uczestnictwo w życiu społecznym z perspektywy osobistej, obywatelskiej, kulturowej, społecznej lub związanej z zatrudnieniem, jak np. świadczenie usług poradnictwa i doradztwa; obejmuje ono wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem, kształcenie ogólne, kształcenie i szkolenie zawodowe, szkolnictwo wyższe, edukację dorosłych, pracę z młodzieżą oraz inne formy uczenia się poza formalnym kształceniem i szkoleniem, a także zazwyczaj promuje współpracę międzysektorową i elastyczne ścieżki kształcenia;
- (10) „mobilność edukacyjna” oznacza fizyczne przeniesienie się do państwa innego niż państwo zamieszkania w celu podjęcia nauki, szkolenia, nauczania lub uczenia się pozaformalnego lub nieformalnego;
- (11) „uczenie się pozaformalne” oznacza uczenie się, które odbywa się poza formalnym kształceniem i szkoleniem, jest realizowane przez zaplanowane działania (pod względem celów i czasu uczenia się) i przewiduje pewną formę wsparcia w uczeniu się;
- (12) „osoby o mniejszych szansach” oznaczają osoby, które z przyczyn ekonomicznych, społecznych, kulturowych, geograficznych lub zdrowotnych, ze względu na pochodzenie ze środowiska migracyjnego lub z powodów takich jak niepełnosprawność i trudności w nauce lub z innych powodów, w tym z powodów mogących stanowić dyskryminację wymienionych w art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, zmagają się z trudnościami stojącymi na przeszkodzie w skutecznym dostępie do możliwości oferowanych w ramach Programu;
- (13) „uczeń” oznacza osobę przyjętą w celu pobierania nauki do instytucji zapewniającej kształcenie ogólne na jakimkolwiek poziomie od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem do szkoły średniej II stopnia lub osobę uczącą się poza strukturami instytucjonalnymi uznaną przez właściwe organy za kwalifikującą się do uczestnictwa w Programie jako uczeń na ich odpowiednich terytoriach;
- (14) „kadra” oznacza osoby, które zawodowo lub na zasadzie wolontariatu zajmują się kształceniem, szkoleniem lub uczeniem pozaformalnym i nieformalnym, na

dowolnym poziomie, w tym w sporcie; pojęcie to obejmuje nauczycieli akademickich, nauczycieli, trenerów, członków kadry kierowniczej szkół, osoby pracujące z młodzieżą, personel sportowy, kadrę wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, pracowników niebędących nauczycielami oraz innych pracowników regularnie zaangażowanych w promowanie uczenia się;

- (15) „państwo trzecie” oznacza państwo, które nie jest państwem członkowskim UE;
- (16) „osoba ucząca się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego” oznacza osobę przyjętą w celu kształcenia się w ramach programu kształcenia i szkolenia zawodowego, także ustawicznego, na jakimkolwiek poziomie od poziomu ponadpodstawowego do poziomu policealnego lub osobę, która niedawno ukończyła taki program lub uzyskała kwalifikację w ramach takiego programu;
- (17) „wolontariat” oznacza działanie nieodpłatne, które odnosi się do wyzwań społecznych lub humanitarnych i obejmuje wyraźny element uczenia się;
- (18) „osoby młode” w dziedzinie młodzieży oznaczają osoby w wieku od 13 do 30 lat;
- (19) „osoba pracująca z młodzieżą” oznacza osobę, która zawodowo lub na zasadzie wolontariatu jest zaangażowana w uczenie się pozaformalne i wspiera osoby młode w ich osobistym rozwoju społeczno-edukacyjnym oraz w doskonaleniu zawodowym i rozwoju ich kompetencji; pojęcie to obejmuje osoby, które planują działania dotyczące młodzieży, kierują nimi, koordynują je i wdrażają.

Cele programu

1. Celem ogólnym Programu jest przyczynianie się do budowania odpornej, konkurencyjnej i spójnej Europy przez promowanie wysokiej jakości uczenia się przez całe życie, podnoszenie umiejętności i kompetencji przydatnych w życiu i pracy dla wszystkich, przy jednoczesnym wspieraniu wartości Unii, uczestnictwa w życiu demokratycznym i społecznym, solidarności, włączenia społecznego i równych szans w UE i poza nią. Program będzie kluczowym instrumentem tworzenia unii umiejętności, rozwijania europejskiego obszaru edukacji i wspierania europejskiej współpracy strategicznej w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w tym programów sektorowych będących jej podstawą.

Program przyczyni się do współpracy w zakresie polityki młodzieżowej i do dalszego rozwoju europejskiego wymiaru sportu. Celem jest wspieranie bardziej inkluzywnej, zjednoczonej i silnej Europy przez upodmiotowienie osób młodych, wzmocnienie więzi między społecznościami i promowanie solidarności w drodze konstruktywnego zaangażowania i współpracy. Sport odgrywa kluczową rolę w promowaniu włączenia społecznego, zdrowia i edukacji oraz rozwoju społeczności lokalnych. Dzięki inwestowaniu w młodzież, wolontariat i sport Program ma na celu tworzenie silniejszych i lepiej połączonych społeczeństw, zachęcanie do zaangażowania obywatelskiego i demokratycznego oraz przyczynianie się do spójności społecznej na wszystkich szczeblach.

2. Program ma także następujące cele szczegółowe:
 - a) wspieranie poprawy edukacji, umiejętności i kompetencji, ze szczególnym uwzględnieniem ich znaczenia dla rynku pracy oraz rozwoju zawodowego i osobistego, a także wkładu w tworzenie konkurencyjnego, zrównoważonego i spójnego społeczeństwa;
 - b) wspieranie poczucia tożsamości europejskiej i aktywnej postawy obywatelskiej, zwiększanie solidarności i czynnego uczestnictwa w społeczeństwie i demokracji, wywieranie pozytywnego wpływu społecznego, zwiększanie odporności i gotowości do przewidywania zagrożeń o różnym charakterze, zapobiegania im i reagowania na nie;
 - c) wspieranie jakości, włączenia, sprawiedliwości, zrównoważoności, kreatywności, innowacji, doskonałości i współpracy transgranicznej, a przez to zwiększanie atrakcyjności i konkurencyjności Europy na świecie, we wszystkich dziedzinach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu;
 - d) angażowanie i wzmacnianie pozycji osób młodych, aby nabywały i rozwijały kompetencje zawodowe i osobiste oraz aktywnie uczestniczyły w życiu społecznym i demokratycznym, jak i włączenie ich do projektu europejskiego;
 - e) wspieranie rozwoju polityki, w tym w zakresie obiegu umiejętności, przyspieszenia reform i modernizacji na poziomie systemów, we wszystkich dziedzinach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu, zapewniając ich większą skuteczność, odporność i inkluzywność;

- f) zapewnienie osobom młodym łatwo dostępnych możliwości zaangażowania się w działania solidarnościowe i humanitarne, które wywołują pozytywne zmiany społeczne w Unii i poza nią (w tym ostatnim przypadku przez ustanowienie Europejskiego Ochotniczego Korpusu Pomocy Humanitarnej), przy jednoczesnym podnoszeniu i odpowiedniej walidacji ich kompetencji, a także ułatwianiu im stałego aktywnego zaangażowania obywatelskiego;
 - g) promowanie europejskiego modelu sportu przez inwestowanie w sport powszechny, zwłaszcza działania wolontariackie, zapewnianie dostępności, promowanie uczestnictwa, ochronę uczciwości, wspieranie dobrego zarządzania oraz wzmacnianie społecznej, edukacyjnej i wspólnotowej roli sportu za pomocą działań koncentrujących się na budowaniu sprawiedliwego, inkluzywnego i zrównoważonego systemu sportu w całej Europie.
3. Cele Programu są realizowane za pośrednictwem następujących filarów, które mają głównie charakter transnarodowy lub międzynarodowy:
- a) możliwości uczenia się dla wszystkich;
 - b) wsparcie w zakresie budowania zdolności.

ROZDZIAŁ II

ZAKRES INTERWENCJI

SEKCJA 1

MOŻLIWOŚCI UCZENIA SIĘ DLA WSZYSTKICH

Artykuł 4

Możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej i wolontariatu

1. W dziedzinie kształcenia i szkolenia Program wspiera:
- a) mobilność edukacyjną studentów i kadry instytucji szkolnictwa wyższego;
 - b) mobilność edukacyjną osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kadry kształcenia i szkolenia zawodowego;
 - c) mobilność edukacyjną uczniów i kadry szkół, w tym pracowników zajmujących się wczesną edukacją i opieką nad dzieckiem;
 - d) mobilność edukacyjną dorosłych słuchaczy i kadry edukacji dorosłych.
1. W dziedzinie młodzieży Program wspiera:
- a) mobilność edukacyjną osób młodych, w tym działania DiscoverEU wspierające uczestnictwo młodzieży i mobilność edukacyjną osób pracujących z młodzieżą;

- b) wolontariat w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności, w tym Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej.
- 2. W dziedzinie sportu Program wspiera mobilność edukacyjną sportowców i osób zajmujących się sportem powszechnym oraz mobilność edukacyjną personelu sportowego.
- 3. Mobilności edukacyjnej na mocy niniejszego artykułu mogą towarzyszyć:
 - a) wspieranie nauczania i uczenia się o UE, w tym o integracji europejskiej, wartościach i obywatelstwie;
 - b) środki takie jak pomoc językowa, wizyty przygotowawcze, szkolenia i współpraca wirtualna.

Artykuł 5

Możliwości rozwoju talentów i doskonałości

W dziedzinie kształcenia i szkolenia Program wspiera:

- a) stypendia Erasmus+ w strategicznych dziedzinach edukacji, w tym w ramach wspólnych programów studiów;
- b) stypendia Erasmus Mundus;
- c) działania „Jean Monnet” w dziedzinie szkolnictwa wyższego;
- d) wsparcie na rzecz następujących instytucji „Jean Monnet” realizujących cel o znaczeniu ogólnoeuropejskim: Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego we Florencji, w tym Szkoły Rządu Transnarodowego; Kolegium Europejskiego (w Brugii, a także jego instytucji zależnej w Tiranie i kampusów w Natolinie); Europejskiego Instytutu Administracji Publicznej w Maastricht; Akademii Prawa Europejskiego w Trewirze; Europejskiej Agencji ds. Specjalnych Potrzeb i Edukacji Włączającej w Odense oraz Międzynarodowego Centrum Kształcenia Europejskiego w Nicei.

SEKCJA 2

WSPARCIE W ZAKRESIE BUDOWANIA ZDOLNOŚCI

Artykuł 6

Współpraca organizacji i instytucji

Program wspiera:

- a) partnerstwa na rzecz współpracy, w tym partnerstwa na małą skalę w celu ułatwiania szerszego i bardziej włączającego dostępu do Programu;
- b) partnerstwa na rzecz doskonałości i innowacji, w oparciu o sojusze w ramach inicjatywy Uniwersytety Europejskie, centra doskonałości zawodowej, europejskie akademie nauczycielskie, Europejski sojusz

szkół, wspólne programy studiów, inicjatywę Europejska młodzież razem oraz sojusze współpracy sportowej.

Artykuł 7

Wsparcie rozwoju polityki

Program wspiera:

- a) eksperymentowanie, przygotowywanie i wdrażanie unijnych programów i narzędzi politycznych dotyczących umiejętności, kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu⁵⁵;
- b) wdrażanie Programu, w tym synergie z innymi politykami i programami unijnymi, platformami internetowymi, narzędziami współpracy wirtualnej i narzędziami ułatwiającymi mobilność edukacyjną oraz wsparcie dla tych polityk i programów;
- c) rozpowszechnianie i komunikację.

⁵⁵

W szczególności: europejskie ramy kwalifikacji (ERK); europejskie ramy odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET); europejski rejestr agencji ds. zapewniania jakości (EQAR); sieci ENIC (europejska sieć krajowych ośrodków informacji nt. uznania akademickiego i mobilności środowisk akademickich) i NARIC (sieć krajowych ośrodków ds. uznawalności akademickiej i informacji), sieć Euroguidance, wspólne ramy i narzędzia świadczenia lepszych usług w zakresie umiejętności i kwalifikacji (Europass), sieć Eurydice, krajowych koordynatorów ds. edukacji dorosłych, centralne i krajowe usługi wsparcia platform internetowych, europejski obszar szkolnictwa wyższego (EHEA) i krajowe punkty odniesienia do celów monitorowania losów absolwentów, serwis internetowy Youth Wiki, sieć Eurodesk, Europejskie Forum Młodzieży, Youthpass, krajowe grupy robocze wdrażające unijny dialog młodzieżowy oraz krajowe organy koordynujące wdrażanie Europejskiego Tygodnia Sportu na szczeblu krajowym.

ROZDZIAŁ III

WŁĄCZENIE I RÓŻNORODNOŚĆ

Artykuł 8

Środki wsparcia na rzecz włączenia i różnorodności

1. Przy wdrażaniu niniejszego rozporządzenia Komisja, państwa członkowskie i państwa trzecie stowarzyszone z Programem zapewniają inkluzywne podejście we wszystkich działaniach.
4. Komisja, państwa członkowskie i państwa trzecie stowarzyszone z Programem podejmują skuteczne działania, aby promować włączenie, różnorodność i sprawiedliwość, solidarność i równe szanse, w szczególności w celu zapewnienia uczestnictwa w Programie osób o mniejszych szansach.
5. Komisja wspiera dostęp do Programu od najmłodszych lat i niezależnie od statusu społeczno-ekonomicznego. W tym celu zapewnia środki ułatwiające uczestnictwo osób o mniejszych szansach, w tym, w stosownych przypadkach, mechanizmy wsparcia finansowego.
6. Komisja może dostosować, na podstawie obiektywnych kryteriów, mechanizmy wsparcia finansowego w celu poprawy dostępu dla osób o mniejszych szansach lub może upoważnić agencje narodowe, o których mowa w art. 19, do takiego dostosowania.
7. Koszty środków ułatwiających lub wspierających uczestnictwo osób o mniejszych szansach nie mogą stanowić uzasadnienia dla odrzucenia wniosku w ramach Programu.
8. Agencje narodowe, o których mowa w art. 19, opracowują lub aktualizują, w stosownych przypadkach, krajowe plany działania na rzecz włączenia społecznego i różnorodności, w oparciu o ramy i ze szczególnym uwzględnieniem szczególnych wyzwań związanych z dostępem do Programu w kontekście krajowym. Krajowe plany włączenia społecznego i różnorodności stanowią integralną część dokumentów agencji narodowych, dotyczących planowania, o których mowa w art. 19 ust. 2.
9. Komisja regularnie monitoruje wdrażanie działań na rzecz włączenia społecznego i różnorodności, w tym krajowych planów włączenia społecznego i różnorodności.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY FINANSOWE

Artykuł 9

Budżet

1. Orientacyjną pulę środków finansowych na realizację Programu na lata 2028–2034 określa się na poziomie 40 827 000 000 EUR w cenach bieżących.

2. Oprócz kwot określonych w ust. 1 niniejszego artykułu oraz w celu promowania międzynarodowego wymiaru Programu udostępnia się dodatkowy wkład finansowy na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]* [Globalny wymiar Europy] w celu wsparcia działań realizowanych i zarządzanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Taki wkład jest zgodny z jednolitym dokumentem programowym sporządzonym na podstawie rozporządzenia (UE) XXX [Globalny wymiar Europy].
10. Środki finansowe można wprowadzać do budżetu Unii poza 2034 r., aby pokryć niezbędne wydatki oraz aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zakończyły się z końcem Programu.
11. Pulę środków finansowych, o której mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, oraz kwoty dodatkowych środków, o których mowa w art. 10, można wykorzystać także na pomoc techniczną i administracyjną na realizację Programu, np. na działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrolę, audyt i ewaluację, na szczególne i instytucjonalne systemy i platformy informatyczne, na działania informacyjne i komunikacyjne, w tym komunikację instytucjonalną o priorytetach politycznych Unii, oraz na wszelką inną pomoc techniczną i administracyjną lub wydatki związane z personelem, poniesione przez Komisję na zarządzanie Programem.

Artykuł 10

Dodatkowe zasoby

1. Państwa członkowskie, instytucje, organy i agencje Unii, państwa trzecie, organizacje międzynarodowe, międzynarodowe instytucje finansowe lub inne osoby trzecie mogą wnieść dodatkowe wkłady finansowe lub niefinansowe na rzecz Programu. Dodatkowe wkłady finansowe uważa się za zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. a), d) lub e) lub art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
12. Zasoby przydzielone państwu członkowskiemu w ramach zarządzania dzielonego można – na prośbę tego państwa – udostępnić na rzecz Programu. Komisja wykorzystuje te zasoby bezpośrednio lub pośrednio zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. a) lub c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Są one dodatkowe względem zasobów, o których mowa w art. 9 ust. 1. Zasoby te wykorzystuje się na rzecz danego państwa członkowskiego. Jeżeli Komisja nie zawarła żadnego zobowiązania prawnego w ramach zarządzania bezpośredniego lub zarządzania pośredniego na środki dodatkowe udostępnione w ten sposób na rzecz Programu, odpowiednie niezaangażowane środki można – na prośbę danego państwa członkowskiego – przekazać z powrotem na jeden lub więcej programów pierwotnych lub następców tych programów.

Artykuł 11

Finansowanie alternatywne, łączone i kumulacyjne

1. Program jest wdrażany w synergii z innymi programami unijnymi. Działanie, które otrzymało wkład z innego programu unijnego, może również otrzymać wkład z niniejszego Programu. Zasady danego programu unijnego stosuje się do odpowiedniego wkładu Unii, albo do wszystkich wkładów można zastosować

jednolity zbiór zasad, można także zawrzeć jedno zobowiązanie prawne. Jeżeli wkład Unii opiera się na kosztach kwalifikowalnych, skumulowane wsparcie z budżetu Unii nie przekracza łącznych kosztów kwalifikowalnych działania i może być obliczane proporcjonalnie zgodnie z dokumentami określającymi warunki wsparcia.

13. Procedury wyboru w ramach Programu mogą być przeprowadzane wspólnie w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego z państwami członkowskimi, instytucjami, organami i agencjami Unii, państwami trzecimi, organizacjami międzynarodowymi, międzynarodowymi instytucjami finansowymi lub innymi osobami trzecimi („partnerzy procedury wspólnego wyboru”), pod warunkiem zapewnienia ochrony interesów finansowych Unii. Takie procedury podlegają jednolitemu zbiorowi zasad i prowadzą do zawarcia jednego zobowiązania prawnego. W tym celu partnerzy procedury wspólnego wyboru mogą udostępnić zasoby na rzecz Programu zgodnie z art. 10 lub partnerom procedury wspólnego wyboru można powierzyć wykonanie procedury wyboru, w stosownych przypadkach zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. W procedurach wspólnego wyboru przedstawiciele partnerów procedury wspólnego wyboru mogą być również członkami komisji oceniającej, o której mowa w art. 153 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

Artykuł 12

Wdrażanie i formy finansowania unijnego

1. Program jest realizowany zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509 w ramach zarządzania bezpośredniego lub zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) tego rozporządzenia.
14. Fundusze wdrażane w ramach zarządzania pośredniego w państwie członkowskim przydziela się na podstawie:
- a) liczby ludności i kosztów utrzymania w danym państwie członkowskim;
 - b) odległości między stolicami państw członkowskich;
 - c) wyników, obliczonych na podstawie najnowszych dostępnych danych.
15. Komisja szczegółowo określi te kryteria i leżące u ich podstaw formuły w programach prac, o których mowa w art. 15.
16. Finansowanie unijne może być udzielane w dowolnej formie zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509, w szczególności w formie dotacji, nagród, zamówień, darowizn charakterze niefinansowym.
17. Jeżeli finansowanie unijne zapewnia się w postaci dotacji, zapewnia się je jako finansowanie niepowiązane z kosztami lub, w razie potrzeby, jako uproszczone opcje kosztów, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509. Finansowanie może być zapewnione w formie zwrotu rzeczywistych kosztów kwalifikowalnych tylko wtedy, kiedy cele działania nie mogą zostać osiągnięte w inny sposób.
18. Do celów art. 153 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 komisja oceniająca może częściowo lub całkowicie składać się z niezależnych ekspertów zewnętrznych.
19. Publiczne podmioty prawne oraz instytucje i organizacje prowadzące działalność w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu, których roczny dochód

w ciągu ostatnich dwóch lat w ponad 50 % pochodził ze środków publicznych, uznaje się za posiadające niezbędną zdolność finansową i operacyjną do prowadzenia działań w ramach Programu. Nie wymaga się od nich przedstawienia dalszych dokumentów w celu wykazania tej zdolności.

ROZDZIAŁ V

UCZESTNICTWO W PROGRAMIE

Artykuł 13

Państwa trzecie stowarzyszone z Programem

1. Program może być otwarty na uczestnictwo następujących państw trzecich w drodze pełnego lub częściowego stowarzyszenia, zgodnie z celami określonymi w art. 3 i zgodnie z odpowiednimi umowami międzynarodowymi lub wszelkimi decyzjami przyjętymi w ramach tych umów i mającymi zastosowanie do:
 - a) członków Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a także minipaństw europejskich;
 - b) krajów przystępujących, krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących;
 - c) krajów objętych europejską polityką sąsiedztwa;
 - d) pozostałych państw trzecich.
20. Układy o stowarzyszeniu dotyczące uczestnictwa w Programie:
 - a) zapewniają sprawiedliwą równowagę w odniesieniu do wkładów i korzyści państw trzecich uczestniczących w Programie;
 - b) ustanawiają warunki uczestniczenia w programach, w tym obliczanie wkładów finansowych do programu, składających się z wkładów operacyjnych i kosztów uczestnictwa, i ich ogólnych kosztów administracyjnych;
 - c) nie przyznają państwu trzeciemu żadnych uprawnień decyzyjnych w ramach Programu;
 - d) gwarantują prawa Unii do zapewnienia należytego zarządzania finansami i ochrony jej interesów finansowych;
 - e) w stosownych przypadkach – zapewniają ochronę interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Do celów lit. d) państwo trzecie przyznaje niezbędne prawa i dostęp wymagane na mocy rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i rozporządzenia (UE, Euratom) nr 883/2013 oraz gwarantuje, że decyzje wykonawcze nakładające zobowiązanie pieniężne na podstawie art. 299 TFUE, a także wyroki i postanowienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, są wykonalne.

Artykuł 14

Kwalifikowalność

1. Kryteria kwalifikowalności ustanawia się, aby wspierać osiągnięcie celów określonych w art. 3, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509.

21. W procedurach wyboru w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego do otrzymania finansowania unijnego mogą kwalifikować się następujące podmioty prawne (co najmniej jeden):
- a) podmioty mające siedzibę w państwie członkowskim;
 - b) podmioty mające siedzibę w stowarzyszonym państwie trzecim;
 - c) organizacje międzynarodowe;
 - d) inne podmioty mające siedzibę w niestowarzyszonych państwach trzecich, jeżeli finansowanie takich podmiotów jest niezbędne do realizacji działania i przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w art. 3.
22. W uzupełnieniu do art. 168 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, stowarzyszone państwa trzecie, o których mowa w art. 13 ust. 1, mogą, w stosownych przypadkach, uczestniczyć w mechanizmach udzielania zamówień określonych w art. 168 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i czerpać korzyści z tych mechanizmów. Przepisy mające zastosowanie do państw członkowskich stosuje się odpowiednio do uczestniczących stowarzyszonych państw trzecich.
23. Procedury wyboru mające wpływ na bezpieczeństwo lub porządek publiczny, w szczególności w odniesieniu do strategicznych aktywów i interesów Unii lub jej państw członkowskich, są ograniczone zgodnie z art. 136 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
24. W programie prac, o którym mowa w art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 lub w dokumentach związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia, można doprecyzować kryteria kwalifikowalności określone w niniejszym rozporządzeniu lub określić dodatkowe kryteria kwalifikowalności w odniesieniu do konkretnych działań.

ROZDZIAŁ VI

PROGRAMOWANIE

Artykuł 15

Program prac

Program jest realizowany w ramach programów prac, o których mowa w art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

ROZDZIAŁ VII

KOMUNIKACJA I ROZPOWSZECHNIANIE

Artykuł 16

Informacja, komunikacja i rozpowszechnianie

1. Agencje narodowe, o których mowa w art. 19, opracowują we współpracy z Komisją spójną strategię komunikacji dotyczącą skutecznego informowania oraz rozpowszechniania i wykorzystywania wyników działań wspieranych w ramach akcji, którymi zarządzają w ramach Programu. Władze krajowe, o których mowa w art. 18, wspierają agencje narodowe w wykorzystywaniu wyników projektów o dużym potencjale oddziaływania.
25. Agencje narodowe, o których mowa w art. 19, wspomagają Komisję w ogólnym zadaniu rozpowszechniania informacji o Programie, w tym informacji o akcjach i działaniach zarządzanych na szczeblu krajowym i unijnym oraz o rezultatach Programu. Agencje narodowe informują odpowiednie grupy docelowe o akcjach i działaniach podejmowanych w ich państwie.
26. Akcje i działania, o których mowa w ust. 1 i 2, są realizowane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]* [rozporządzenie w sprawie wykonania] ustanawiającym przepisy dotyczące monitorowania wydatków i ram wykonania budżetu, w tym przepisy mające zastosowanie do wszystkich programów unijnych, dotyczące obowiązków w zakresie informacji, komunikacji i widoczności, w tym w szczególności obowiązków beneficjentów i partnerów wykonawczych.

ROZDZIAŁ VIII

SYSTEM ZARZĄDZANIA I AUDYTU

Artykuł 17

Ustalenia dotyczące zarządzania pośredniego na poziomie krajowym

1. Zgodnie z art. 157 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 wdrażanie Programu w ramach zarządzania pośredniego wymaga wyznaczenia władzy krajowej i agencji narodowej, jak określono w art. 18 i 19.
2. Zarówno władzę krajową, jak i agencję narodową uznaje się za organy wykonawcze na mocy art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego w zakresie ich odpowiedzialności za zadania związane z wykonaniem budżetu uzgodnione z Komisją, przy czym władza krajowa zachowuje główną odpowiedzialność wobec Komisji za ogólne wykonanie środków finansowych UE przez agencję narodową, którą wyznacza i nadzoruje zgodnie z art. 18 ust. 10.

Artykuł 18

Władza krajowa

1. Państwa członkowskie i państwa trzecie stowarzyszone z Programem powiadamiają Komisję, za pośrednictwem swojego Stałego Przedstawicielstwa lub Misji przy Unii Europejskiej, o podmiocie prawa publicznego wyznaczonym jako władza krajowa do celów niniejszego rozporządzenia oraz o osobie lub osobach prawnie upoważnionych do działania w jej imieniu.
27. Władza krajowa wyznacza agencję narodową na czas trwania Programu i powiadamia o tym Komisję. Władza krajowa nie wyznacza ministerstwa jako agencji narodowej i agencja narodowa jest organizacyjnie oddzielona od władzy krajowej.
28. Władza krajowa wyznacza niezależną instytucję audytową, o której mowa w art. 21.
29. Władza krajowa przedstawia Komisji odpowiednią ocenę *ex ante* dotyczącą spełnienia przez agencję narodową minimalnych wymogów określonych w art. 157 ust. 1–5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, a także wymogów Unii w zakresie wewnętrznych standardów kontroli dotyczących agencji narodowych, jak również przestrzegania zasad zarządzania środkami Programu.

Do celów akapitu pierwszego zastosowanie mają następujące ustalenia:

- a) w przypadku procedur wyraźnie wymaganych przez Komisję, w tym procedur własnych i procedur określonych w niniejszym rozporządzeniu, nie przeprowadza się oceny *ex ante* zgodnie z art. 157 ust. 7 lit. b) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509;
- b) w przypadku procedur innych niż określone w lit. a) władza krajowa przeprowadza ocenę *ex ante*, która opiera się na jej własnych kontrolach i audytach lub na kontrolach i audytach przeprowadzonych przez niezależną instytucję audytową;

- c) W przypadku gdy na potrzeby Programu wyznaczono tę samą agencję narodową, którą wyznaczono zgodnie z rozporządzeniami (UE) 2021/817 i (UE) 2021/888, zakres oceny *ex ante* ogranicza się do wymogów, które są nowe, chyba że uzasadnione jest odmienne podejście.
30. W przypadku odrzucenia przez Komisję wyznaczonej agencji narodowej na podstawie analizy oceny *ex ante* lub gdy agencja narodowa nie spełnia minimalnych wymogów określonych przez Komisję, władza krajowa zapewnia podjęcie niezbędnych działań naprawczych w celu zapewnienia zgodności, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Komisję, lub wyznacza inny podmiot jako agencję narodową. W wyjątkowych przypadkach, gdy agencja narodowa przestaje działać lub przestaje istnieć, a władza krajowa sama wykonuje zadania związane z wykonaniem budżetu zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i odpowiednimi umowami na jego podstawie, jest ona zwolniona z oceny *ex ante*.
31. Władza krajowa zapewnia odpowiednie współfinansowanie, co najmniej na poziomie wkładu, o którym mowa w art. 20 ust. 5 lit. b), na potrzeby działań agencji narodowej, aby zapewnić zgodność zarządzania Programem z mającymi zastosowanie przepisami Unii.
32. Władza krajowa zapewnia, aby mianowanie osób odpowiedzialnych za zarządzanie agencją narodową było uzasadnione charakterem działania, odbywało się zgodnie z uczciwymi i przejrzystymi zasadami i procedurami oraz nie powodowało konfliktu interesów. W przypadku poważnych obaw co do zgodności z tymi zasadami Komisja może odrzucić proponowane mianowanie i zwrócić się do władzy krajowej o zapewnienie powtórzenia procedury selekcji.
33. Władza krajowa monitoruje i nadzoruje zadania związane z wykonaniem budżetu powierzone agencji narodowej. W odpowiednim terminie przed podjęciem decyzji, która może mieć znaczący wpływ na zarządzanie Programem i środkami Programu, władza krajowa informuje o tym Komisję i konsultuje się z nią.
34. Co roku władza krajowa przedstawia Komisji sprawozdanie ze swoich działań w zakresie monitorowania i nadzoru oraz, w stosownych przypadkach, oświadczenie dotyczące działań podjętych w następstwie wszelkich uwag przedstawionych przez Komisję w odpowiedzi na takie sprawozdanie.
35. Władza krajowa odpowiada za właściwe zarządzanie unijnymi środkami przekazywanymi przez Komisję agencji narodowej w ramach Programu.
36. W przypadku nieprawidłowości, zaniedbania lub nadużycia finansowego ze strony agencji narodowej, bądź poważnych braków, niewypełnionych zobowiązań lub gorszego od spodziewanego wykonania ze strony agencji narodowej, w przypadku gdy prowadzi to do roszczeń ze strony Komisji wobec agencji narodowej, władza krajowa dokonuje zwrotu i rekompensaty na rzecz Komisji z tytułu takich roszczeń.
37. W okolicznościach, o których mowa w ust. 11, władza krajowa może cofnąć mandat agencji narodowej – z własnej inicjatywy lub na wniosek Komisji. Jeżeli władza krajowa zamierza cofnąć ten mandat z innego uzasadnionego powodu, powiadamia Komisję o cofnięciu w rozsądnym terminie przed przewidywaną datą zakończenia mandatu. W takich przypadkach władza krajowa i Komisja formalnie uzgadniają szczegółowe i ograniczone w czasie środki przejściowe.
38. W przypadku cofnięcia, o którym mowa w ust. 12, władza krajowa przeprowadza niezbędne kontrole unijnych środków powierzonych agencji narodowej, której

mandat został cofnięty, oraz zapewnia przekazanie nowej agencji narodowej tych środków oraz wszystkich dokumentów i narzędzi zarządzania niezbędnych do zarządzania Programem w niezakłócony sposób. Władza krajowa udziela agencji narodowej, której mandat został cofnięty, niezbędnego wsparcia finansowego, aby mogła ona dalej wykonywać swoje zobowiązania umowne względem beneficjentów Programu i Komisji do czasu przekazania tych zobowiązań nowej agencji narodowej. Jeżeli istnieje okres przejściowy między cofnięciem tego mandatu a zaakceptowanym przez Komisję wyznaczeniem nowej agencji narodowej, władza krajowa odpowiada w tym okresie za wszystkie obowiązki agencji narodowej określone w niniejszym rozporządzeniu oraz za wszystkie jej pozostałe zobowiązania umowne wobec beneficjentów Programu i Komisji.

39. W przypadku gdy agencja narodowa przestaje działać lub przestaje istnieć i nie wyznaczono żadnej nowej agencji narodowej w wyniku wycofania się państwa trzeciego z Programu, władza krajowa ponosi główną odpowiedzialność za wszystkie obowiązki agencji narodowej oraz za wypełnienie i zamknięcie wszystkich zaległych zobowiązań umownych wobec beneficjentów Programu i Komisji.
40. Na wniosek Komisji władza krajowa wyznacza instytucje lub organizacje, lub rodzaje takich instytucji lub organizacji, które kwalifikują się do uczestnictwa w akcjach Programu na jej terytorium.
41. Władza krajowa promuje i ułatwia skuteczne synergie i komplementarność z innymi unijnymi, krajowymi lub regionalnymi funduszami lub programami.
42. Władza krajowa zapewnia podjęcie wszelkich niezbędnych i odpowiednich działań w celu usunięcia wszelkich przeszkód prawnych i administracyjnych utrudniających prawidłowe funkcjonowanie Programu, w tym działań mających na celu dostosowanie statusu uczestników Programu do statusu innych obywateli znajdujących się w takiej samej sytuacji lub zaradzenie trudnościom w uzyskaniu wiz lub dokumentów pobytowych.

Artykuł 19

Agencja narodowa

1. Agencja narodowa:
 - a) jest podmiotem w rozumieniu art. 62 ust. 1 lit. c), pkt v) lub vi) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i podlega prawu danego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego stowarzyszonego z Programem;
 - b) posiada odpowiednie zdolności w zakresie zarządzania, odpowiednią kadrę i odpowiednią infrastrukturę, aby wypełniać swoje zadania w sposób zadowalający, zapewniając efektywne i skuteczne zarządzanie Programem oraz należyte zarządzanie środkami unijnymi;
 - c) dysponuje środkami operacyjnymi i prawnymi umożliwiającymi stosowanie określonych na poziomie Unii przepisów administracyjnych, umownych i w zakresie zarządzania finansami;
 - d) posiada wiedzę fachową niezbędną do skutecznej realizacji działań we wszystkich sektorach Programu, w odniesieniu do których otrzymuje wkład Unii;

- e) jeżeli Komisja tego wymaga, oferuje odpowiednie gwarancje finansowe, najlepiej udzielone przez organ publiczny, odpowiadające wysokości środków unijnych, jakimi ma zarządzać.
43. Agencja narodowa odpowiednio planuje swoje zadania w zakresie realizacji działań określonych w programie prac, o którym mowa w art. 15, oraz w odpowiednich umowach z Komisją, a także działań informacyjnych, komunikacyjnych i rozpowszechniających, o których mowa w art. 16 ust. 2.
44. Agencja narodowa zarządza wszystkimi etapami cyklu życia projektu w ramach działań Programu, za które jest odpowiedzialna, zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i odpowiednimi umowami z Komisją.
45. Agencja narodowa udziela wsparcia w postaci dotacji beneficjentom w rozumieniu art. 2 pkt 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 na podstawie umów o udzielenie dotacji, określonych przez Komisję w odniesieniu do danego działania objętego Programem.
46. Agencja narodowa nie może zlecać osobie trzeciej powierzonego jej zadania związanego z Programem ani wykonania budżetu bez uprzedniej pisemnej zgody władzy krajowej i Komisji. Agencja narodowa ponosi wyłączną odpowiedzialność za zadania zlecone osobie trzeciej.
47. Co roku agencja narodowa przedstawia swojej władzy krajowej i Komisji deklarację zarządczą, sprawozdanie i wszelkie inne dokumenty wymagane zgodnie z art. 158 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
48. Agencja narodowa w odpowiednim terminie wprowadza w życie uwagi sformułowane przez Komisję po przeprowadzeniu analizy rocznej deklaracji zarządczej i sprawozdania rocznego oraz opinii niezależnej instytucji audytowej na temat tej deklaracji.

Artykuł 20

Komisja Europejska

1. Na podstawie obowiązujących agencje narodowe wymogów dotyczących zgodności, o których mowa w art. 18 ust. 4, Komisja przeprowadza przegląd krajowych systemów zarządzania i kontroli, z zastosowaniem w szczególności oceny *ex ante* dostarczonej jej przez władzę krajową, rocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej oraz opinii niezależnej instytucji audytowej na temat tej deklaracji, a także rocznego sprawozdania władzy krajowej, o którym mowa w art. 18 ust. 9.
49. Na podstawie oceny *ex ante*, o której mowa w art. 18 ust. 4, Komisja zatwierdza, zatwierdza warunkowo lub odrzuca wyznaczenie agencji narodowej. Komisja nie wchodzi w stosunek umowny z agencją narodową, dopóki nie uzna oceny *ex ante* za zadowalającą lub nie podejmie odpowiednich środków nadzoru zgodnie z art. 157 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. W przypadku zatwierdzenia warunkowego Komisja może zastosować proporcjonalne środki ostrożności w odniesieniu do swojego stosunku umownego z agencją narodową. W przypadku gdy agencja narodowa przestaje spełniać minimalne wymogi, Komisja może zawiesić swój stosunek umowny z agencją narodową do czasu podjęcia działań naprawczych mających zapewnić zgodność, a w przypadku braku takich działań

może zwrócić się do władzy krajowej o cofnięcie mandatu agencji narodowej oraz wyznaczenie nowej agencji pod warunkiem pozytywnej oceny *ex ante*.

50. Komisja przekazuje władzom krajowym i agencjom narodowym odpowiednie informacje i wytyczne w celu zapewnienia spójności i wysokiej jakości we wdrażaniu Programu i zarządzaniu nim. W szczególności określa ona zasady planowania, zarządzania projektami i sprawozdawczości oraz zapewnia, aby ustalenia te były zgodne z prostymi procedurami.
51. Komisja nie udostępnia środków Programu agencji narodowej do czasu zatwierdzenia dokumentów dotyczących planowania zgodnie z art. 19 ust. 2.
52. Komisja udostępnia agencji narodowej następujące środki Programu:
 - a) wkład na wsparcie w postaci dotacji, przeznaczone na działania Programu, zarządzanie którymi zostało powierzone agencji narodowej;
 - b) wkład na rzecz zadań agencji narodowej w zakresie zarządzania Programem;
 - c) w stosownych przypadkach dodatkowy wkład na rzecz działań, o których mowa w art. 7 lit. a) i b).
53. Komisja przekazuje władzy krajowej i agencji narodowej wyniki swojej analizy i uwagi dotyczące sprawozdania rocznego i deklaracji zarządczej, o których mowa w art. 18 ust. 9 i art. 19 ust. 6, oraz opinii audytowej, o której mowa w art. 21 ust. 2.
54. W przypadku gdy Komisja nie zatwierdza rocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej ani opinii niezależnej instytucji audytowej na temat tej deklaracji lub gdy agencja narodowa nie wprowadza w życie w sposób zadowalający uwag Komisji, Komisja może wdrożyć wszelkie środki ostrożności oraz środki naprawcze niezbędne do zabezpieczenia interesów finansowych Unii zgodnie z art. 132 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
55. Komisja wspiera i utrzymuje aktywny dialog i współpracę z agencjami narodowymi i władzami krajowymi oraz między nimi, w tym wymianę i przekazywanie dobrych praktyk, w celu poprawy i zapewnienia spójnego wdrażania Programu i zarządzania nim. Zapewnia również odpowiednie warunki skutecznej wymiany informacji między instytucjami Unii, agencjami narodowymi lub innymi organami i podmiotami wdrażającymi Program.
56. Komisja zapewnia niezbędne systemy informatyczne wspierające realizację celów Programu określonych w art. 3, w tym w odniesieniu do zarządzania pośredniego.

Artykuł 21

Niezależna instytucja audytowa

1. Niezależna instytucja audytowa:
 - a) posiada niezbędne kompetencje zawodowe do przeprowadzania audytów w sektorze publicznym;
 - b) zapewnia, aby audyty były prowadzone z uwzględnieniem przyjętych na szczeblu międzynarodowym standardów audytu;
 - c) nie może mieć konfliktu interesów w odniesieniu do podmiotu prawnego, którego część stanowi agencja narodowa; w szczególności niezależna

instytucja audytowa jest funkcjonalnie niezależna od podmiotu prawnego, którego część stanowi agencja narodowa.

2. Niezależna instytucja audytowa wydaje opinię z audytu rocznej deklaracji zarządczej, o której mowa w art. 158 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Audyt ten stanowi podstawę ogólnej pewności zgodnie z art. 127 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
3. Niezależna instytucja audytowa zapewnia Komisji i jej przedstawicielom oraz Trybunałowi Obrachunkowemu pełny dostęp do wszystkich dokumentów i sprawozdań na poparcie swojej opinii z audytu rocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej.

Artykuł 22

Zasady systemu kontroli

1. Komisja jest odpowiedzialna za kontrole nadzorcze akcji i działań Programu, którymi zarządzają agencje narodowe. Komisja określa minimalne wymagania dotyczące kontroli przeprowadzanych przez agencję narodową oraz niezależną instytucję audytową.
57. Agencja narodowa jest odpowiedzialna za podstawowe kontrole beneficjentów dotacji w przypadku działań, którymi zarządza, jak określono w programach prac, o których mowa w art. 15. Kontrole te muszą dawać wystarczającą pewność, że przyznane dotacje są wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem i mającymi zastosowanie przepisami unijnymi.
58. W odniesieniu do środków Programu, które są przekazywane agencjom narodowym, Komisja zapewnia odpowiednią koordynację swoich kontroli z władzami krajowymi i agencjami narodowymi zgodnie z zasadą jednego audytu oraz w następstwie analizy opartej na ocenie ryzyka.

ROZDZIAŁ IX

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 23

Uchylenie

Rozporządzenie (UE) 2021/817 i rozporządzenie (UE) 2021/888 tracą moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2028 r.

Artykuł 24

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację działań prowadzonych na podstawie rozporządzeń (UE) 2021/817 i (UE) 2021/888, które to rozporządzenia nadal stosuje się do odnośnych działań aż do ich zamknięcia.

59. Z puli środków finansowych przeznaczonych na Program można również pokrywać wydatki na pomoc techniczną i administracyjną, które są niezbędne w celu zapewnienia przejścia między Programem a środkami przyjętymi na podstawie rozporządzeń (UE) 2021/817 i (UE) 2021/888.
60. Państwa członkowskie zapewniają, na szczeblu krajowym, niezakłócone przejście od działań realizowanych na podstawie rozporządzeń (UE) 2021/817 i (UE) 2021/888 do działań realizowanych w ramach niniejszego Programu.

Artykuł 25

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2028 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH I CYFROWYCH REGULACJI

1.	STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY	3
1.1.	Tytuł wniosku/inicjatywy	3
1.2.	Obszary polityki, których dotyczy wnioski/inicjatywa	3
1.3.	Cel(e).....	3
1.3.1.	Cel(e) ogólny(-e).....	3
1.3.2.	Cel(e) szczegółowy(-e)	3
1.3.3.	Oczekiwane wyniki i wpływ	3
1.3.4.	Wskaźniki dotyczące realizacji celów	3
1.4.	Wniosek/inicjatywa dotyczy:	4
1.5.	Uzasadnienie wniosku/inicjatywy	4
1.5.1.	Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy	4
1.5.2.	Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tej sekcji „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.	4
1.5.3.	Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań	4
1.5.4.	Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami	5
1.5.5.	Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym możliwości przegrupowania środków	5
1.6.	Czas trwania wniosku/inicjatywy i jego/jej wpływu finansowego	6
1.7.	Planowane metody wykonania budżetu	6
2.	ŚRODKI ZARZĄDZANIA	8
2.1.	Zasady nadzoru i sprawozdawczości	8
2.2.	System zarządzania i kontroli	8
2.2.1.	Uzasadnienie dla proponowanych metod wykonania budżetu, mechanizmów finansowania wykonania, sposobów dokonywania płatności i strategii kontroli	8
2.2.2.	Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia.....	8
2.2.3.	Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)	8
2.3.	Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom	9
3.	SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY	10

3.1.	Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ.....	10
3.2.	Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki	12
3.2.1.	Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne.....	12
3.2.1.1.	Środki z uchwalonego budżetu	12
3.2.1.2.	Środki z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel	17
3.2.2.	Szacowany produkt finansowany ze środków operacyjnych.....	22
3.2.3.	Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne.....	24
3.2.3.1.	Środki z uchwalonego budżetu	24
3.2.3.2.	Środki z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel	24
3.2.3.3.	Ogółem środki.....	24
3.2.4.	Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie	25
3.2.4.1.	Finansowane z uchwalonego budżetu	25
3.2.4.2.	Finansowane z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel	26
3.2.4.3.	Zapotrzebowanie na zasoby ludzkie ogółem	26
3.2.5.	Przegląd szacowanego wpływu na inwestycje związane z technologiami cyfrowymi.....	28
3.2.6.	Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi	28
3.2.7.	Udział osób trzecich w finansowaniu	28
3.3.	Szacunkowy wpływ na dochody	29
42	WYMIAR CYFROWY	29
4.1.	Wymogi cyfrowe.....	30
4.2.	Dane	30
4.3.	Rozwiązania cyfrowe	31
4.4.	Ocena interoperacyjności	31
4.5.	Środki wspierające cyfrowe wdrażanie.....	32

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program Erasmus+ na lata 2028–2034

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Kształcenie i szkolenie, młodzież i sport

1.3. Cel(e)

1.3.1. Cel(e) ogólny(-e)

Celem ogólnym Programu jest przyczynianie się do budowania odpornej, konkurencyjnej i spójnej Europy przez promowanie wysokiej jakości uczenia się przez całe życie, podnoszenie umiejętności i kompetencji przydatnych w życiu i pracy dla wszystkich, przy jednoczesnym wspieraniu wartości Unii, uczestnictwa w życiu demokratycznym i społecznym, solidarności, włączenia społecznego i równych szans w UE i poza nią. Program będzie kluczowym instrumentem tworzenia unii umiejętności, rozwijania europejskiego obszaru edukacji i wspierania europejskiej współpracy strategicznej w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w tym programów sektorowych będących jej podstawą.

Program przyczyni się do współpracy w zakresie polityki młodzieżowej i do dalszego rozwoju europejskiego wymiaru sportu. Celem jest wspieranie bardziej inkluzywnej, zjednoczonej i silnej Europy przez upodmiotowienie osób młodych, wzmocnienie więzi między społecznościami i promowanie solidarności w drodze konstruktywnego zaangażowania i współpracy. Sport odgrywa kluczową rolę w promowaniu włączenia społecznego, zdrowia i edukacji oraz rozwoju społeczności lokalnych. Dzięki inwestowaniu w młodzież, wolontariat i sport Program ma na celu tworzenie silniejszych i lepiej połączonych społeczeństw, zachęcanie do zaangażowania obywatelskiego i demokratycznego oraz przyczynianie się do spójności społecznej na wszystkich szczeblach.

1.3.2. Cel(e) szczegółowy(-e)

Program ma także następujące cele szczegółowe:

- a) wspieranie poprawy edukacji, umiejętności i kompetencji, ze szczególnym uwzględnieniem ich znaczenia dla rynku pracy oraz rozwoju zawodowego i osobistego, a także wkładu w tworzenie konkurencyjnego, zrównoważonego i spójnego społeczeństwa;
- b) wspieranie poczucia tożsamości europejskiej i aktywnej postawy obywatelskiej, zwiększanie solidarności i czynnego uczestnictwa w społeczeństwie i demokracji, wywieranie pozytywnego wpływu społecznego, zwiększanie odporności i gotowości do przewidywania zagrożeń o różnym charakterze, zapobiegania im i reagowania na nie;
- c) wspieranie jakości, włączenia, sprawiedliwości, zrównoważoności, kreatywności, innowacji, doskonałości i współpracy transgranicznej, a przez to zwiększanie atrakcyjności i konkurencyjności Europy na świecie, we wszystkich dziedzinach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu;
- d) angażowanie i wzmacnianie pozycji osób młodych, aby nabywały i rozwijały kompetencje zawodowe i osobiste oraz aktywnie uczestniczyły

w życiu społecznym i demokratycznym, jak i włączenie ich do projektu europejskiego;

- e) wspieranie rozwoju polityki, w tym w zakresie obiegu umiejętności, przyspieszenia reform i modernizacji na poziomie systemów, we wszystkich dziedzinach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu, zapewniając ich większą skuteczność, odporność i inkluzywność;
- f) zapewnienie osobom młodym łatwo dostępnych możliwości zaangażowania się w działania solidarnościowe i humanitarne, które wywołują pozytywne zmiany społeczne w Unii i poza nią (w tym ostatnim przypadku przez ustanowienie Europejskiego Ochotniczego Korpusu Pomocy Humanitarnej), przy jednoczesnym podnoszeniu i odpowiedniej walidacji ich kompetencji, a także ułatwianiu im stałego aktywnego zaangażowania obywatelskiego;
- g) promowanie europejskiego modelu sportu przez inwestowanie w sport powszechny, zwłaszcza działania wolontariackie, zapewnianie dostępności, promowanie uczestnictwa, ochronę uczciwości, wspieranie dobrego zarządzania oraz wzmacnianie społecznej, edukacyjnej i wspólnotowej roli sportu za pomocą działań koncentrujących się na budowaniu sprawiedliwego, inkluzywnego i zrównoważonego systemu sportu w całej Europie.

1.3.3. *Oczekiwane wyniki i wpływ*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

- Poprawa umiejętności i kompetencji uczestników na rynku pracy i w życiu
- Zwiększona jakość, włączenie społeczne, zrównoważoność, innowacje, doskonałość i współpraca transgraniczna uczestniczących organizacji w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu
- Przyspieszenie reform i modernizacji na poziomie systemu
- Bardziej aktywne uczestnictwo, większa solidarność i europejskie poczucie przynależności wśród uczestników

1.3.4. *Wskaźniki dotyczące realizacji celów*

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Wskaźniki produktu i rezultatu służące monitorowaniu postępów i osiągnięć niniejszego Programu będą odpowiadać wspólnym wskaźnikom przewidzianym w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]* [rozporządzenie w sprawie wykonania].

1.4. **Wniosek/inicjatywa dotyczy:**

- ☐ nowego działania
- ☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego⁵⁶

⁵⁶

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

☒ przedłużenia bieżącego działania

☐ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

Celem Programu jest zaoferowanie wszystkim możliwości uczenia się, w szczególności w formie mobilności edukacyjnej, wolontariatu i stypendiów, które przyczynią się do zwiększenia umiejętności i kompetencji kluczowych dla wszystkich, przydatnych w życiu i pracy, promując zaangażowanie społeczne i edukację obywatelską, solidarność i włączenie społeczne. Program ustanawia również Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej. Program będzie również wspierać budowanie zdolności, przez współpracę między zainteresowanymi stronami na poziomie organizacyjnym i rozwój polityki, w celu przyczynienia się do wysokiej jakości uczenia się przez całe życie oraz wspierania włączenia, doskonałości i innowacji w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu.

Z zastrzeżeniem wejścia w życie aktu podstawowego, planuje się wdrażanie programu od dnia 1 stycznia 2028 r. przez okres siedmiu lat.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tej sekcji „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Chociaż państwa członkowskie pozostają odpowiedzialne za treść i organizację swoich polityk w odnośnych dziedzinach, zidentyfikowane wyzwania są wspólne dla wszystkich państw członkowskich lub mają znaczący wymiar ponadnarodowy, co wymaga skutecznych rozwiązań, koordynacji i wsparcia na poziomie UE. Działania UE mogą ułatwić współpracę, budowanie zdolności i wzajemne uczenie się, a także działania transgraniczne, co w efekcie przyczyni się do optymalnego wykorzystania potencjału sektorów, których to dotyczy, w tym działań zewnętrznych UE.

Program ma na celu zwiększenie mobilności transnarodowej i budowanie zdolności w drodze współpracy, a także wspieranie rozwoju polityki o wymiarze europejskim. Jednak ze względu na transnarodowy charakter, dużą skalę i szeroki zasięg geograficzny wspieranych działań, a także ich silny wymiar międzynarodowy, cele te nie mogą zostać odpowiednio osiągnięte przez państwa członkowskie działające samodzielnie. Na przykład transgraniczna mobilność edukacyjna lub wolontariat są bardziej skomplikowane do zorganizowania na zasadzie dwustronnej i poszczególnym państwom członkowskim trudno jest zapewnić ich dostępność dla wszystkich. Ocena śródkresowa programu Erasmus+ wykazała, że choć pojedyncze inicjatywy podejmowane przez organizacje zajmujące się kształceniem i szkoleniem, młodzieżą i sportem lub przez państwa członkowskie są skuteczne na szczeblu krajowym, to brakuje im wystarczającej skali i zasięgu, aby wywrzeć ogólnoeuropejski wpływ. Ponadto, łączny zasięg inicjatyw realizowanych przez pojedyncze państwa i inicjatyw międzysektorowych pozostaje ograniczony w porównaniu z obecnym programem Erasmus+. Podobnie ocena Europejskiego

Korpusu Solidarności potwierdza, że odgrywa on zasadniczą rolę, a w niektórych krajach stanowi jedyną możliwość wolontariatu i solidarności młodzieży.

Ponadto dzięki rozszerzeniu zakresu Programu na działania wolontariackie, w tym wolontariat wspierający operacje pomocy humanitarnej, Erasmus+ będzie stanowił pojedynczy punkt kontaktowy oferujący unijne możliwości dla osób młodych w całej Unii, w tym w regionach wiejskich i oddalonych, oraz za granicą. Obecnie są one dostępne wyłącznie za pośrednictwem odrębnych programów. Dzięki programowi Erasmus+ wszystkie zainteresowane osoby młode z całej UE będą miały równe szanse i łatwiejszy dostęp do szerszego wyboru różnych działań. Program ustanawia również Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej, co stanowi zobowiązanie wynikające z Traktatu.

Respondenci biorący udział w otwartych konsultacjach publicznych przeprowadzonych przez Komisję w sprawie nowych WRF powszechnie uznali wartość dodaną finansowania unijnego w obszarach polityki objętych Programem i zdecydowana większość podkreśliła jego znaczenie.

Program przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności podstawowych i zwiększenia liczby wykwalifikowanych specjalistów, w tym w kluczowych sektorach strategicznych dla konkurencyjności UE. Pomoże to w rozwijaniu, przyciąganiu i zatrzymywaniu talentów, w tym z państw trzecich. Dzięki łączeniu wiedzy fachowej i zasobów budowanie zdolności i współpraca transnarodowa wspierane w ramach Programu będą sprzyjać innowacjom, zwiększać jakość nauczania i pomagać w rozwiązywaniu problemu niedoboru umiejętności i talentów w Europie w kluczowych sektorach i obszarach, w tym w dziedzinach STEM i dwójakiej transformacji, czyniąc Europę bardziej atrakcyjnym miejscem edukacji dla globalnych talentów.

Inicjatywa przyciągnie osoby z różnych środowisk i krajów oraz będzie wspierać ich zaangażowanie w działania wolontariackie, umożliwiając im zdobycie doświadczenia za granicą, ułatwiając zrozumienie międzykulturowe oraz promując zbiorową tożsamość i uznanie dla takich wartości jak demokracja, wolność i prawa człowieka. Na przykład w ocenach śródkresowych programów Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności podkreślono znaczący wpływ tych programów na wspieranie poczucia tożsamości i przynależności europejskiej, podnoszenie świadomości na temat wspólnych wartości UE, a w przypadku programu Erasmus+ – na rozwój wiedzy na temat integracji europejskiej. Umożliwiając tworzenie i rozwijanie długotrwałych sieci osób i organizacji, Program umożliwi ugruntowanie tożsamości europejskiej i wartości UE.

Program będzie ułatwiać rozwój, transfer i wdrażanie innowacyjnych i wysokiej jakości praktyk w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz zwiększy zdolność organizacji do działalności międzynarodowej. Program będzie wspierać wzmocnioną współpracę z sektorem prywatnym i ekosystemami innowacji, pozyskując inwestycje w umiejętności kluczowe dla konkurencyjności, odporności, gotowości i spójności społecznej UE. Będzie również stymulować postępy w realizacji polityki i jej wpływ systemowy, dzięki wypróbowywaniu podejść, które będą następnie kształtować programy krajowe/regionalne. Program zachęca państwa członkowskie do wzajemnego inspirowania się, dzięki czemu mogą one czynić postępy i modernizować swoje systemy i polityki.

Ponadto Program będzie obejmował działania służące rozszerzeniu dostępu dla mniejszych podmiotów, przez wspieranie elastycznych formatów i zapewnienie

organizacjom oddolnym i nowym podmiotom dostępu do funduszy unijnych i zdobywania doświadczenia we współpracy transnarodowej. Program będzie miał również silny wymiar włączenia społecznego i różnorodności oraz będzie wspierał rozwój umiejętności potrzebnych w życiu i pracy, zwłaszcza w przypadku osób o mniejszych szansach.

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Wniosek opiera się na wieloletnim doświadczeniu poprzednich programów w dziedzinie kształcenia i szkolenia, młodzieży, sportu i wolontariatu.

Oceny śródkresowe programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności pokazują, że oba programy przynoszą wysoką europejską wartość dodaną osobom prywatnym, organizacjom i polityce, w tym w wymiarze międzynarodowym, czego nie można osiągnąć wyłącznie na szczeblu krajowym.

Ocena końcowa programu na lata 2014–2020 i ocena śródkresowa programu na lata 2021–2027 wykazały, że Erasmus+ osiąga dobre wyniki pod względem kluczowych kryteriów oceny i skutecznie spełnia swoje cele. Obie generacje programu okazały się skuteczne pod względem zapewniania silnej europejskiej wartości dodanej i odgrywały kluczową rolę w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu. Erasmus+ znacznie wykracza poza to, co mogłyby osiągnąć poszczególne kraje na szczeblu krajowym lub międzynarodowym. Korzyści z Programu wiążą się z możliwościami rozwoju osobistego, edukacyjnego i zawodowego osób uczących się i kadry, współpracy transgranicznej organizacji oraz kształtowania polityki w obszarach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu, co przynosi znaczące korzyści osobom biorącym udział w programie w porównaniu z osobami i podmiotami, które w nim nie uczestniczą.

Ocena końcowa programu „Europejski Korpus Solidarności” na lata 2018–2020 i ocena śródkresowa tego programu na lata 2021–2027⁵⁷ wykazały, że Europejski Korpus Solidarności osiąga dobre wyniki pod względem pięciu kryteriów oceny (adekwatność, skuteczność, efektywność, spójność i unijna wartość dodana). Europejski Korpus Solidarności zaspokaja kluczowe potrzeby społeczeństwa europejskiego, zwłaszcza wspierając aktywność obywatelską oraz promując włączenie i różnorodność. Program pogłębia poczucie wspólnoty, ożywiając inicjatywy prowadzone na szczeblu lokalnym oraz propagując szerszą, globalną perspektywę. Uczestnictwo przyczynia się do poprawy umiejętności osobistych i zawodowych oraz umiejętności uczenia się, a także zwiększenia świadomości społecznej i obywatelskiej.

Jednocześnie obie oceny wskazują na pewne obszary wymagające poprawy w zakresie projektowania. Dotyczy to rozszerzenia zasięgu programów, ułatwienia dostępu, uproszczenia zarządzania, poprawy monitorowania, wzmocnienia synergii i unikania powielania działań z innymi programami oraz zwiększenia elastyczności w celu sprostania nowym wyzwaniom. Na przykład w ocenie programu Erasmus+ stwierdzono pewne pokrywanie się działań Erasmus+ wspierających uczestnictwo młodzieży z projektami solidarnościowymi finansowanymi w ramach Korpusu, przy czym oba wspierają inicjatywy prowadzone przez nieformalne grupy młodzieży.

⁵⁷

COM(2025) 144 final, SWD(2025) 75, 1.4.2025.

1.5.4. *Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami*

Program jest jednym z instrumentów finansowania przewidzianych w wieloletnich ramach finansowych na lata 2028–2034 i charakteryzuje się wysokim stopniem spójności i komplementarności z innymi kluczowymi priorytetami i systemami finansowania UE.

Program uzupełni i wzmocni działania finansowane w ramach działań zewnętrznych Unii, aby przyciągnąć i zatrzymać globalne talenty, zwiększyć wpływ i atrakcyjność UE na arenie międzynarodowej oraz przyczynić się do gotowości krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących, w tym przez promowanie kontaktów międzyludzkich i współpracy z państwami trzecimi.

Istnieje znaczna komplementarność między Programem a jego współpracą transnarodową realizowaną w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego oraz interwencji dostosowanych do potrzeb krajowych i regionalnych wspieranych z krajowych pul środków finansowych. W istocie część transnarodowa objęta zarządzaniem bezpośrednim i pośrednim zapewnia wspólne uczenie się, tworzenie sieci kontaktów i łączenie zasobów w dziedzinach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu, wspierając rozwój wysokiej jakości praktyk nauczania, tworzenie sieci kontaktów i modernizację, które nie są możliwe do osiągnięcia za pomocą samych interwencji krajowych, natomiast wstępnie przydzielone budżety krajowe wspierają w szczególności szeroko zakrojone interwencje strukturalne służące niwelowaniu różnic społeczno-gospodarczych i terytorialnych, w tym na obszarach wiejskich i oddalonych, takie jak zapewnienie infrastruktury, sprzętu i usług kształcenia i szkolenia, wspieranie podnoszenia kwalifikacji grup defaworyzowanych lub promowanie zatrudnienia i przedsiębiorczości przez szkolenia i inicjowanie reform.

Istnieją silne powiązania między programem Erasmus+ a Europejskim Funduszem Konkurencyjności i potrzebne są synergie, aby pomóc w przełamaniu podziałów między edukacją, badaniami naukowymi i innowacjami a rynkiem pracy (a do pewnego stopnia także pozaformalnym i nieformalnym uczeniem się) z korzyścią dla konkurencyjności. Na przykład edukacja przyczynia się do rozwoju badań naukowych i innowacji oraz umożliwia transfer wiedzy i technologii ze środowiska akademickiego do przemysłu i przedsiębiorstw, a zatem może również wspierać strategię inteligentnej specjalizacji. Zwiększanie skali i transfer udanych praktyk z sektora edukacji do sektora badań naukowych lub przemysłu można ułatwić za pomocą przepisów prawnych i mechanizmów wdrażania zapewniających przepływ wiedzy między sektorami o wyraźnych powiązaniach.

Zgodnie z europejską strategią na rzecz unii gotowości Erasmus+ promuje również gotowość, odporność, uczestnictwo w życiu demokratycznym i zaangażowanie obywatelskie przez podejście oddolne, zachęcając organizacje i instytucje do ubiegania się o finansowanie i promowania umiejętności cyfrowych, umiejętności korzystania z mediów, krytycznego myślenia, zaangażowania obywatelskiego i edukacji obywatelskiej. Zasadnicze znaczenie dla wspierania kultury inkluzywnej gotowości i odporności społecznej ma również wolontariat. Program jest również ściśle dostosowany do Instrumentu UE, który przyczynia się do ochrony praw podstawowych i demokracji, mediów i kultury, i go uzupełnia.

Chociaż programy te są wspierane za pośrednictwem różnych instrumentów, które mają samodzielne tryby działania, różną logikę interwencji, sposoby zarządzania i strukturę, ich wzajemne relacje mogą przynosić zbieżne skutki. Dlatego tam gdzie to

możliwe będzie się dążyć do synergii, która przyniesie jeszcze większą wartość dodaną.

1.5.5. *Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym możliwości przegrupowania środków*

Nie dotyczy

1.6. Czas trwania wniosku/inicjatywy i jego/jej wpływu finansowego

- Ograniczony czas trwania
- Czas trwania wniosku/inicjatywy: od 1.1.2028 r. do 31.12.2034 r.
- Czas trwania wpływu finansowego: od 2028 r. do 2034 r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od 2028 r. do 2034 r. w odniesieniu do środków na płatności.

1.7. Planowane metody wykonania budżetu⁵⁸

- **Bezpośrednie zarządzanie** przez Komisję
 - ✓ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii
 - ✓ przez agencje wykonawcze
- ☐ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi
- **Zarządzanie pośrednie** przez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:
 - ✓ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym
 - ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (wyszczególnić)
 - ☐ Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu i Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu
 - ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego
 - ✓ organom prawa publicznego
 - ✓ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, w zakresie, w jakim są im zapewnione odpowiednie gwarancje finansowe
 - ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego i zapewniono odpowiednie gwarancje finansowe
 - ☐ podmiotom lub osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym
 - ☐ podmiotom mającym siedzibę w państwie członkowskim, podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego lub prawu Unii i kwalifikującym się, zgodnie z przepisami sektorowymi, do powierzenia im wykonywania środków finansowych Unii lub gwarancji budżetowych, w zakresie, w jakim podmioty te są kontrolowane przez podmioty prawa publicznego lub podmioty podlegające prawu prywatnemu świadczące usługi użyteczności publicznej, a także posiadają odpowiednie gwarancje finansowe w formie odpowiedzialności solidarnej organów kontrolnych lub równoważne gwarancje finansowe, które mogą być

⁵⁸

Szczegóły dotyczące metod wykonania budżetu oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na stronie BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

ograniczone, w odniesieniu do każdego działania, do maksymalnej kwoty wsparcia Unii.

Uwagi

Program będzie wdrażany przez połączenie zarządzania bezpośredniego i pośredniego, które to podejście okazało się skuteczne w poprzednich wieloletnich ramach finansowych (WRF) i zostało potwierdzone w ocenie śródkresowej Erasmus+ jako kluczowy czynnik efektywności Programu.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Zasady monitorowania, sprawozdawczości i oceny dotyczące niniejszego Programu będą zgodne z wymogami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]* [rozporządzenie w sprawie wykonania].

Komisja opublikuje sprawozdanie z wykonania przyszłego programu Erasmus+ nie później niż cztery lata po rozpoczęciu jego realizacji, aby ocenić postępy w osiąganiu celów Programu.

Komisja przeprowadzi ocenę retrospektywną zgodnie z art. 34 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 najpóźniej trzy lata po okresie programowania przyszłego programu Erasmus+.

Celem jest wykorzystanie w miarę możliwości istniejących ustaleń oraz uproszczenie, racjonalizacja i zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla uczestników (osób prywatnych i organizacji), a równocześnie zapewnienie gromadzenia wystarczających informacji, aby móc ocenić skutki Programu i zagwarantować jego rozliczalność. W związku z tym systematycznie ustanawiane będą zasady monitorowania i sprawozdawczości w celu zapewnienia ich opłacalności i efektywności, na podstawie doświadczeń zdobytych dzięki obecnemu programowi, bez uszczerbku dla potrzeby gromadzenia danych do celów oceny.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. *Uzasadnienie dla proponowanych metod wykonania budżetu, mechanizmów finansowania wykonania, sposobów dokonywania płatności i strategii kontroli*

Proponowane dalsze połączenie trybów zarządzania programami (bezpośredniego i pośredniego) opiera się na pozytywnych doświadczeniach z realizacji obecnego programu Erasmus+, które pokazały niezmiennie pozytywne rezultaty w kolejnych okresach programowania. Tryby zarządzania opierają się na istniejących strukturach, zgodnie z zasadą pomocniczości, proporcjonalności i efektywności. Zachowanie wypróbowanych i sprawdzonych rozwiązań umożliwi skupienie się na realizacji i wynikach oraz zachowanie potwierdzonego przyrostu wydajności przy jednoczesnym zminimalizowaniu obciążeń administracyjnych. Utrzymana zostanie podstawowa zasada: zasadniczo nie udziela się wsparcia bezpośredniego indywidualnym beneficjentom; wsparcie nadal będzie przekazywane za pośrednictwem organizacji uczestniczących, które będą rozdzielać je pomiędzy poszczególne osoby uczące się lub pracowników. W kolejnych ocenach potwierdzono, że zarządzanie pośrednie za pośrednictwem agencji narodowych jest najskuteczniejszym sposobem zarządzania projektami w zakresie mobilności i współpracy, których celem jest budowanie zdolności we wszystkich państwach uczestniczących. Zarządzanie bezpośrednie jest natomiast skuteczne w działaniach przekrojowych na szczeblu europejskim dzięki korzyściom skali i zdolności agencji wykonawczej EACEA do zarządzania działaniami za pomocą narzędzi i procedur korporacyjnych.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Rodzaje ryzyka zidentyfikowane podczas realizacji obecnych programów dzielą się głównie na następujące kategorie:

- błędy wynikające z niedoświadczenia beneficjentów w zakresie obowiązujących zasad. Ryzyko to jest w dużym stopniu ograniczane przez stosowanie kosztów uproszczonych (kwot ryczałtowych, stawek zryczałtowanych oraz skal kosztów jednostkowych) w zakresie dopuszczonym w rozporządzeniu finansowym;
- wiarygodność łańcucha kontroli i utrzymanie ścieżki audytu. Proponowany program będzie nadal zarządzany przez agencje narodowe podlegające kontrolom nadzorczym przeprowadzanym przez niezależny podmiot audytowy, jak przewidziano w rozporządzeniu finansowym, natomiast nadzór nad procesem zarządzania i kwestiami operacyjnymi sprawować będą władze krajowe. Ramy kontroli, które ograniczają te rodzaje ryzyka, są bardzo dobrze ugruntowane;
- niektórzy uczestnicy docelowi (np. sektor młodzieży lub osób dorosłych) mogą nie posiadać zdolności w zakresie zarządzania finansami niezbędnej do zarządzania unijnymi środkami finansowymi, dlatego będą podlegać dodatkowemu monitorowaniu i kontrolom opartym na ocenie ryzyka. Głównym uproszczeniem na rzecz ograniczenia ryzyka i obniżenia poziomów błędów wynikających ze złożoności zasad finansowych będzie w dalszym ciągu szerokie zastosowanie dotacji w formie kwot ryczałtowych, stawek zryczałtowanych oraz stawek jednostkowych, a także uproszczonych formuł działań, dzięki czemu łatwiej będzie przestrzegać zasad, przy równoczesnym zachowaniu rozliczalności.

Wszystkie podmioty, którym powierzono zadania, odpowiadają za podstawowy poziom kontroli, aby zapewnić ochronę interesów finansowych Unii, zaś Komisja odpowiada za ogólny nadzór ramowy. Ten istniejący rzetelny system kontroli zostanie utrzymany na potrzeby kontrolowania sposobu wykorzystania unijnych środków na działania zarządzane w ramach zarządzania pośredniego przez agencje narodowe, jak również w ramach zarządzania bezpośredniego, zgodnie z rozporządzeniem finansowym. W odniesieniu do środków Programu, które są przekazywane agencjom narodowym, Komisja zapewnia odpowiednią koordynację swoich kontroli z władzami krajowymi i agencjami narodowymi zgodnie z zasadą jednego audytu oraz w następstwie analizy opartej na ocenie ryzyka. Podczas gdy agencje narodowe będą odpowiedzialne za kontrole podstawowe beneficjentów, ich system kontroli wewnętrznej i zgodności będzie nadal monitorowany i nadzorowany przez państwa członkowskie lub władze krajowe oraz poddawany audytowi przez niezależny podmiot audytowy. Aby zapewnić spójność i wiarygodność kontroli na poziomie krajowym, Komisja nadal będzie wydawać często aktualizowane wytyczne dotyczące kontroli. System kontroli zostanie opracowany w taki sposób, aby zapewnić skuteczność i opłacalność kontroli. Stosowane przez Komisję ramy nadzoru i realizacji będą zapewniały wysoki poziom monitorowania oraz informacje zwrotne do celów kształtowania podejścia politycznego. Proponowane ramy kontroli programu zostaną uzupełnione programem Komisji obejmującym wizyty nadzorcze, audyty finansowe i wizyty w ramach monitorowania i wykonania, a także działania służące udzielaniu wskazówek takie jak konferencje, spotkania inauguracyjne, posiedzenia agencji narodowych, kursy szkoleniowe i webinaria.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

W kwestii opłacalności Komisja przeprowadza roczne oszacowanie kosztów zasobów i nakładów potrzebnych do przeprowadzenia kontroli i szacuje, w miarę możliwości, ich korzyści pod względem ilości błędów i nieprawidłowości, którym należy zapobiec i które mają zostać wykryte i skorygowane w wyniku tych kontroli, także pod względem błędów niekwantyfikowalnych. Takie podejście kładzie nacisk na podstawowe kontrole finansowe i operacyjne łańcucha kontroli.

Strategia kontroli opiera się na jednolitych zintegrowanych ramach kontroli, aby zagwarantować wystarczającą pewność w całym okresie realizacji projektu. Podejście przyjęte przy dokonywaniu oceny opłacalności kontroli opiera się na zasadzie podstawowych elementów wiarygodności będących częścią ogólnej strategii nadzoru. Komisja stosuje różne częstotliwości i stopnie intensywności kontroli – w zależności od profilu ryzyka obecnych i przyszłych transakcji oraz opłacalności dotychczasowych i alternatywnych kontroli, zwłaszcza tych przedstawionych agencjom narodowym w wytycznych w sprawie wdrożenia programu. W każdym przypadku agencje wykonawcze oraz wszystkie podmioty, którym powierzono zadania, odpowiadają za podstawowy poziom kontroli, aby zapewnić ochronę interesów finansowych Unii, zaś Komisja odpowiada za kontrole nadzorcze.

Zgodnie z szacunkami Komisji, przy zastosowaniu metodyki zawartej w rocznym sprawozdaniu z działalności za 2024 r., całkowity koszt kontroli wynosi 8,21 %, w zależności od zastosowanego środka, zarządzanego budżetu (z wyłączeniem budżetu agencji wykonawczej). Koszty te są proporcjonalne i opłacalne z uwagi na prawdopodobne ryzyko błędu w przypadku, gdyby takich kontroli nie przeprowadzano, oraz z uwagi na wymóg zapewnienia poziomu błędu poniżej 2 %. Na podstawie doświadczeń z obecnego programu „Erasmus+” oraz poprzednich programów, w których poziom błędu wynosi około 1 % w perspektywie wieloletniej, przewidywane ryzyko błędu wynosi mniej niż 2 %.

2.3. **Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom**

Kontrole mające na celu zapobieganie nadużyciom finansowym i ich wykrywanie są ściśle powiązane z kontrolami służącymi zapewnieniu legalności i prawidłowości transakcji (błędy nieumyślne). Co roku Komisja dokonuje przeglądu wszystkich sprawozdań agencji narodowych dotyczących ewentualnych nadużyć finansowych lub nieprawidłowości. Takie przypadki są rozpatrywane głównie na szczeblu krajowym, na którym agencje narodowe mają bezpośredni dostęp do prawnych środków odwoławczych oraz możliwość przekazania spraw o nadużycie finansowe. Komisja w coraz większym stopniu ułatwia kontakty w sprawach transgranicznych z Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i Prokuraturą Europejską (EPPO).

Służby Komisji pomagają w toczących się dochodzeniach Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i Prokuratury Europejskiej (EPPO) i organizują działania następcze w odniesieniu do zakończonych dochodzeń OLAF-u. Wartość szkody finansowej dla budżetu UE powstałej wskutek nadużyć finansowych stwierdzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych w jego sprawozdaniach końcowych ze spraw dotyczących programów o podobnych zasadach finansowania oraz angażujących podobne zainteresowane podmioty jest

stosunkowo niska. Sprawy są kierowane odpowiednio do Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych oraz Biura Dochodzeń i Postępowań Dyscyplinarnych Komisji (IDOC), ale znaczna liczba spraw jest rozpatrywana w ciągu roku bezpośrednio z agencjami narodowymi i władzami krajowymi, które mają bezpośredni dostęp do stosownych podmiotów sądowych i podmiotów odpowiedzialnych za zwalczanie nadużyć finansowych.

Od 2014 r. służby Komisji realizujące działanie opracowały i wdrożyły własną strategię zwalczania nadużyć finansowych, polegając na metodyce dostarczonej przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych. Dokument ten jest regularnie aktualizowany oraz w stosownych przypadkach uzupełniany (ostatnio w 2024 r.) o dokumenty procesowe niższego szczebla, obejmujące sposób przekazywania spraw i prowadzenia działań następnych, np. w odniesieniu do wyłączeń i wykrywania w systemie wczesnego wykrywania i wykluczania (EDES) Komisji.

Ze względu na to, że skala nadużyć finansowych w ramach Programu pozostaje niewielka i w dużej mierze ogranicza się do przypadków wielokrotnego składania wniosków projektowych lub niewywiązywania się z obowiązków przez kierowników projektów, środki uznaje się zarówno za odpowiednie, jak i za proporcjonalne.

Biorąc pod uwagę poziom wpływu nadużyć finansowych, na jakie może być narażony proponowany program, w szczególności szkodę finansową odnotowaną przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, ryzyko rezydualne nadużyć finansowych nie uzasadnia dodatkowych środków poza tymi określonymi w strategii zwalczania nadużyć finansowych i inicjatywach korporacyjnych, takich jak ARACHNE+ na podstawie wersji przekształconej rozporządzenia finansowego z 2024 r. Służby Komisji ściśle współpracują z Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych i Prokuraturą Europejską oraz z uwagą śledzą toczące się sprawy. W związku z tym można wyciągnąć pozytywne wnioski co do pewności w kwestii ryzyka nadużyć finansowych związanych z proponowanym programem.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

Proponowane nowe linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn. / niezróżn.	państw EFTA	krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących	innych państw trzecich	pochodzący z pozostałych dochodów przeznaczonych na określony cel
2	06 01 01 – Wydatki na wsparcie Erasmus+	Niezróżn.	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE
2	06 02 01 Kształcenie i szkolenie	Zróżn.	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE
2	06 02 02 Młodzież i sport	Zróżn.	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych

- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

3.2.1.1. Środki z uchwalonego budżetu

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych			Numer	2						
DG EAC			Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM WRF 2028– 2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Środki operacyjne										
Linia budżetowa 06 02 01 Kształcenie i szkolenie	Środki na zobowiązania	(1a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Środki na płatności	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Linia budżetowa 06 02 02 Młodzież i sport	Środki na zobowiązania	(1b)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Środki na płatności	(2b)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy										
Linia budżetowa 06 01 01 – Wydatki na wsparcie Erasmus+		(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
OGÓŁEM środki dla DG EAC	Środki na zobowiązania	=1a+1b+3	5,261	5,440	5,625	5,819	6,019	6,224	6,439	40,827
	Środki na płatności	=2a+2b+3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

				Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM WRF 2028– 2034
				2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Środki na płatności	(5)		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy			(6)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 2 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+6		5,261	5,440	5,625	5,819	6,019	6,224	6,439	40,827
	Środki na płatności	=5+6		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Dział wieloletnich ram finansowych	4	„Wydatki administracyjne” ⁵⁹
---	----------	---

Dyrekcja Generalna: EAC		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028–2034
• Zasoby ludzkie		76,189	76,189	76,189	76,189	76,189	76,189	76,189	533,323
• Pozostałe wydatki administracyjne		0,743	0,743	0,743	0,743	0,743	0,743	0,743	5,201
OGÓŁEM DG EAC		76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	538,526

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 4 wieloletnich ram finansowych		(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	538,526

⁵⁹

Niezbędne środki należy określić na podstawie danych dotyczących średnich rocznych kosztów, dostępnych na odpowiedniej stronie internetowej BUDGpedia.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028– 2034
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 4	Środki na zobowiązania	0	0	0	0	0	0	0	0
wieloletnich ram finansowych	Środki na płatności	0	0	0	0	0	0	0	0

			Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028– 2034
OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki na płatności	(5)	0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy			0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM środki na DZIAŁ <....> wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+6	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki na płatności	=5+6	0	0	0	0	0	0	0	0

			Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM WRF 2028– 2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki na płatności	(5)	0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy		(6)	0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM środki na DZIAŁ <....> wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+6	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki na płatności	=5+6	0	0	0	0	0	0	0	0

			Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM WRF 2028–2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
• OGÓŁEM środki operacyjne (wszystkie działy operacyjne)	Środki na zobowiązania	(4)	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki na płatności	(5)	0	0	0	0	0	0	0	0
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy (wszystkie działy operacyjne)		-(6)	0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 3 wieloletnich ram finansowych (kwota referencyjna)	Środki na zobowiązania	=4+6	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki na płatności	=5+6	0	0	0	0	0	0	0	0

Dział wieloletnich ram finansowych	4	„Wydatki administracyjne” ⁶⁰
---	----------	---

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

DG EAC	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028–2034
• Zasoby ludzkie	76,189	76,189	76,189	76,189	76,189	76,189	76,189	533,323
• Pozostałe wydatki administracyjne	0,743	0,743	0,743	0,743	0,743	0,743	0,743	5,201
OGÓŁEM DG EAC	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	538,526

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 4 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	538,526
--	---	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028– 2034
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 4	0	0	0	0	0	0	0	0
wieloletnich ram finansowych	0	0	0	0	0	0	0	0

⁶⁰

Niezbędne środki należy określić na podstawie danych dotyczących średnich rocznych kosztów, dostępnych na odpowiedniej stronie internetowej BUDGpedia.

3.2.2. Szacowany produkt finansowany ze środków operacyjnych (nie wypełniać w przypadku agencji zdecentralizowanych)

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Wskaźniki produktu i rezultatu służące monitorowaniu postępów i osiągnięć niniejszego Programu będą odpowiadać wspólnym wskaźnikom przewidzianym w rozporządzeniu XXX [rozporządzenie w sprawie wykonania].

Określić cele i produkty ↓			Rok 2028		Rok 2029		Rok 2030		Rok 2031		Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. sekcja 1.6)								OGÓŁEM	
	PRODUKT																			
	Rodzaj ⁶¹	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity		
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ⁶²																				
- Produkt																				
- Produkt																				
- Produkt																				
Cel szczegółowy nr 1 – suma częściowa																				
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2																				
- Produkt																				
Cel szczegółowy nr 2 – suma częściowa																				
OGÓŁEM																				

⁶¹ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które mają zostać zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

⁶² Zgodnie z opisem w sekcji 1.3.2. „Cel(e) szczegółowy(-e)”.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych

- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

3.2.3.1. Środki z uchwalonego budżetu

ZATWIERDZONE ŚRODKI	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM 2028–2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
DZIAŁ 4								
Zasoby ludzkie	76,189	76,189	76,189	76,189	76,189	76,189	76,189	533,323
Pozostałe wydatki administracyjne	0,743	0,743	0,743	0,743	0,743	0,743	0,743	5,201
Suma częścikowa DZIAŁ 4	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	76,932	538,526
Poza DZIAŁEM 4								
Zasoby ludzkie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym*	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Suma częścikowa poza DZIAŁEM 4								
OGÓŁEM								

*Środki budżetowe związane z innymi wydatkami o charakterze administracyjnym (dawna linia BA) zostaną określone po ujawnieniu puli środków finansowych.

3.2.4. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich

- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej

3.2.4.1. Finansowane z uchwalonego budżetu

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC)⁶³

ZATWIERDZONE ŚRODKI	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	368 ⁶⁴	368	368	368	368	368	368
20 01 02 03 (w delegaturach UE)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (pośrednie badania naukowe)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (bezpośrednie badania naukowe)	0	0	0	0	0	0	0
Inna linia budżetowa (określić)	0	0	0	0	0	0	0
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)							
20 02 01 (CA, SNE z globalnej koperty finansowej)	69	69	69	69	69	69	69
20 02 03 (CA, LA, SNE i JPD w delegaturach UE)	0	0	0	0	0	0	0
Linia budżetowa na wsparcie admin.	- w centrali	0	0	0	0	0	0
[XX.01.YY.YY] [2] - w delegaturach UE	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (CA, SNE – pośrednie badania naukowe)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (CA, SNE – bezpośrednie badania naukowe)	0	0	0	0	0	0	0
Inna linia budżetowa (określić) – dział 4	0	0	0	0	0	0	0
Inne linie budżetowe (linia budżetowa na wsparcie administracyjne programu) – poza działem 4	20	20	20	20	20	20	20
OGÓŁEM	457	457	457	457	457	457	457

Personel niezbędny do wdrożenia wniosku (w EPC):

⁶³ Proszę określić w tabeli poniżej, ile EPC w ramach wskazanej liczby jest już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub może zostać przesuniętych w ramach Państwa dyrekcji generalnej oraz jakie są Państwa potrzeby netto.

⁶⁴ W tym 24 EPC dla DG EMPL (tyle samo w kolejnych latach).

	Personel już pracujący w służbach Komisji	Personel dodatkowy*		
		Finansowany z działu 4 lub ze środków „Badania naukowe”	Finansowany z linii BA	Finansowany z opłat
Stanowiska zatrudnienia w planie	295 ⁶⁵	73	Nie dotyczy	p.m.
Personel zewnętrzny (CA, SNE, INT)	63	6	20	p.m.

Opis zadań do wykonania:

Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	
Personel zewnętrzny	

⁶⁵ W tym 24 EPC dla DG EMPL.

3.2.5. Przegląd szacowanego wpływu na inwestycje związane z technologiami cyfrowymi

OGÓŁEM środki na IT i technologie cyfrowe	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028–2034
DZIAŁ 4								
Wydatki na IT (ponoszone przez organizację)	3,747	3,747	3,747	3,747	3,747	3,747	3,747	26,232
Suma cząstkowa DZIAŁ 4	3,747	3,747	3,747	3,747	3,747	3,747	3,747	26,232
Poza DZIAŁEM 4								
Wydatki na IT wynikające z realizacji polityki tytułem programów operacyjnych	57,000	57,000	57,000	57,000	57,000	57,000	57,000	399,000
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 4	57,000	57,000	57,000	57,000	57,000	57,000	57,000	399,000
OGÓŁEM								
	60,747	60, 60,747	60 60,747	60 60,747	60 60,747	60 60,747	60 60,747	425,232

3.2.6. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

Inicjatywa jest spójna z wnioskiem dotyczącym WRF na lata 2028–2034.

Wniosek/inicjatywa:

- ☐ może zostać w pełni sfinansowany(-a) przez przegrupowanie środków w ramach odpowiedniego działu wieloletnich ram finansowych (WRF)

Należy wyjaśnić, na czym ma polegać przeprogramowanie, określając linie budżetowe, których ma ono dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty. W przypadku znacznego przeprogramowania należy załączyć arkusz kalkulacyjny.

- ☐ wymaga zastosowania nieprzydzielonego marginesu środków w ramach odpowiedniego działu WRF lub zastosowania specjalnych instrumentów zdefiniowanych w WRF
- Rozporządzenie

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając działy i linie budżetowe, których ma dotyczyć, odpowiadające im kwoty oraz proponowane instrumenty, które należy zastosować.

- ☐ wymaga rewizji WRF

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

3.2.7. *Udział osób trzecich w finansowaniu*

Wniosek/inicjatywa:

- nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☐ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich zgodnie z poniższymi szacunkami:

środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	Ogółem
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:

- ☐ wpływ na zasoby własne
- ☐ wpływ na dochody inne
- ☐ wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁶⁶						
		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034
Artykuł								

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

[...]

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

[...]

⁶⁶ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.

4. WYMIAR CYFROWY

4.1. Wymogi cyfrowe

Odniesienie do wymogu	Opis wymogu	Podmioty, których dotyczy wymóg lub na które wymóg ten ma wpływ	Procesy ogólne	Kategorie
Art. 20 ust. 9	Komisja zapewnia niezbędne systemy informatyczne wspierające realizację celów Programu określonych w art. 3, w tym w odniesieniu do zarządzania pośredniego.	Komisja Europejska, władze krajowe, agencje narodowe; Beneficjenci; Uczestnicy	Wsparcie programu; Pośrednie zarządzanie dotacjami	Rozwiązania cyfrowe
Motyw 33	Przyjazne dla użytkownika internetowe platformy i narzędzia współpracy wirtualnej mogą odgrywać istotną rolę we wspieraniu realizacji polityki kształcenia i szkolenia oraz polityki młodzieżowej w Unii i poza nią. Aby zwiększyć wykorzystanie działań w zakresie współpracy wirtualnej, Program powinien wspierać bardziej systematyczne i spójne korzystanie z platform internetowych. Powinien również ułatwiać i wspierać – w drodze cyfryzacji – procesy mobilności.	Komisja Europejska, władze krajowe, agencje narodowe; Beneficjenci; Uczestnicy	Wsparcie programu	Rozwiązania cyfrowe
Art. 7 przypis 45	Program wspiera [...] wdrażanie Programu, w tym synergie z innymi politykami i programami unijnymi, platformami	Komisja Europejska, władze krajowe, krajowe centra Europass, krajowe	Wsparcie programu	Rozwiązania cyfrowe i dane

	internetowymi, narzędziami współpracy wirtualnej i narzędziami ułatwiającymi mobilność edukacyjną oraz wsparcie dla tych polityk i programów (w tym wspieranie wspólnych ram i narzędzi służących świadczeniu lepszych usług w zakresie umiejętności i kwalifikacji (Europass))	punkty koordynacyjne ds. europejskich ram kwalifikacji; Euroguidance; Uczestnicy; Osoby prywatne		
--	---	--	--	--

4.2. Dane

Ogólny opis danych objętych zakresem inicjatywy oraz wszelkie powiązane normy/specyfikacje

Rodzaj danych	Odniesienia do wymogu	Normy lub specyfikacje (stosownie do przypadku)
Państwa, organizacje, budżet, uczestnicy i priorytety w podziale na projekt (w stosownych przypadkach w podziale na akcje kluczowe)	Art. 20 ust. 9	Narzędzia monitorowania i sprawozdawczości Komisji, w tym eGrants na potrzeby zarządzania scentralizowanego
Państwa, organizacje, budżet, uczestnicy i priorytety w podziale na projekt (w stosownych przypadkach w podziale na akcje kluczowe)	Art. 20 ust. 9	Narzędzia monitorowania i sprawozdawczości Komisji, w tym eGrants na potrzeby zarządzania scentralizowanego
Państwa, organizacje, budżet, uczestnicy i priorytety w podziale na projekt (w stosownych przypadkach w podziale na	Rozporządzenie w sprawie wykonania Rozdział XX: Artykuł XX	

akcje kluczowe)		
Państwa, organizacje, budżet, uczestnicy i priorytety w podziale na projekt (w stosownych przypadkach w podziale na akcje kluczowe)	Rozporządzenie w sprawie wykonania: Rozdział XX: Artykuł XX	
Profile użytkowników zarejestrowanych w Europass, związane z karierą zawodową i umiejętnościami (w tym samooceny umiejętności, biblioteki, portfele, cyfrowe poświadczenia do celów uczenia się itp.), możliwości uczenia się, akredytacje instytucji edukacyjnych	Art. 7 przypis 35	Europejski model dotyczący uczenia się (ELM) Profil kandydata Europass

Powiązanie z europejską strategią w zakresie danych

Wyjaśnić, w jaki sposób wymogi te są zgodne z europejską strategią w zakresie danych.

Jakość danych ma być ustalana za pomocą specjalnej tablicy wskaźników jakości, aby zapewnić jedną wersję prawdy.

W przypadku Europass: wszystkie dane opublikowane w rejestrze zbiorów danych dotyczących kwalifikacji (QDR) są publikowane w Portalu Otwartych Danych: ELM (europejski model dotyczący uczenia się), możliwości uczenia się, akredytowane organizacje i kwalifikacje.

Powiązanie z zasadą jednorazowości

Wyjaśnić, w jaki sposób uwzględniono zasadę jednorazowości i w jaki sposób zbadano możliwość ponownego wykorzystania istniejących danych.

Ustanowione tablice wskaźników są źródłem identyfikowalności i możliwości ponownego wykorzystania danych dostępnych w ramach realizacji programu. Dane pochodzą z narzędzi/dokumentów cyklu życia projektu (np. formularzy wniosku, sprawozdań końcowych, ankiet dla uczestników)

Wyjaśnić, w jaki sposób nowo utworzone dane są możliwe do znalezienia, dostępne, interoperacyjne i nadające się do ponownego wykorzystania oraz spełniają normy wysokiej jakości.

Zapewniona zostanie identyfikowalność i możliwość ponownego wykorzystania danych dostępnych w ramach realizacji programu. Dane będą rejestrowane za pośrednictwem dokumentów cyklu życia projektu i udostępniane, m.in. dzięki zdolności wizualizacji Centralnego Portalu, który ma zostać ustanowiony na mocy rozporządzenia w sprawie wykonania.

Dane Europass dotyczące możliwości uczenia się, kwalifikacji i akredytacji będą dostępne w formie otwartych danych w Portalu Otwartych Danych Unii Europejskiej.

Przepływ danych

Rodzaj danych	Odniesienia do wymogów	Podmiot dostarczający dane	Podmiot otrzymujący dane	Czynnik uruchamiający wymianę danych	Częstotliwość (jeżeli dotyczy)
Państwa, organizacje, budżet, uczestnicy i priorytety w podziale na projekt, rezultaty projektu (w stosownych przypadkach w podziale na akcje kluczowe)	Art. 13 i preambuła ust. 56 Art. XX i XX rozporządzenia w sprawie wykonania	Beneficjenci, biuro Programu	Ogół społeczeństwa Komisja Parlament Europejski Rada Unii Europejskiej	Art. XX i XX rozporządzenia w sprawie wykonania (monitorowanie) oraz art. XX (sprawozdanie z wykonania i oceny retrospektywne). Monitorowanie wydatków, sprawozdawczość dotycząca wyników programu oraz monitorowanie realizacji i rezultatów	Art. XX rozporządzenia w sprawie wykonania (monitorowanie) oraz art. XX (sprawozdanie z wykonania i oceny retrospektywne). Sprawozdawczość roczna
Profile użytkowników zarejestrowanych w serwisie Europass (moduł informatyczny ePortfolio)	Art. 7 przypis 35	Osoby prywatne	Osoby prywatne	Rejestracja użytkowników w serwisie Europass (ePortfolio)	Na potrzeby użytkowników
Możliwości uczenia się, akredytacje instytucji edukacyjnych (moduł informatyczny rejestru danych dotyczących kwalifikacji)	Art. 7 przypis 35	Władze krajowe	Władze krajowe, organizatorzy kształcenia i szkolenia, osoby prywatne	Wnioski podczas posiedzeń grupy doradczej ds. Europass, uruchamianie w momencie aktualizacji przez organy krajowe	na zasadzie <i>ad hoc</i> (wymagane co najmniej raz w roku)

4.3. Rozwiązania cyfrowe

Rozwiązanie cyfrowe	Odniesienia do wymogów	Podstawowa wymagana funkcjonalność	Organ odpowiedzialny	W jaki sposób zapewniania jest dostępność?	W jaki sposób uwzględniono wymóg ponownego wykorzystania?	Wykorzystanie technologii sztucznej inteligencji (stosownie do przypadku)
Rozwiązanie cyfrowe #1 – Platforma zarządzania dotacjami pośrednimi	Art. 20 ust. 9	Zarządzanie dotacjami pośrednimi	Komisja Europejska	Zgodnie ze wspólnymi zasadami dostępności.	//	Platforma wykorzystuje sztuczną inteligencję w stosownych przypadkach i zgodnie z zasadą ostrożności.
Rozwiązanie cyfrowe #2 – Platforma(-y) wspierająca(-e) program	Art. 20 ust. 9 i motyw 33	Wsparcie programu Uwaga: takie platformy zostaną zidentyfikowane lub potwierdzone w trakcie realizacji programu.	Komisja Europejska	Zgodnie ze wspólnymi zasadami dostępności.	//	Platforma wykorzystuje sztuczną inteligencję w stosownych przypadkach i zgodnie z zasadą ostrożności.
Rozwiązanie cyfrowe #3 – Analiza programu – Platforma danych i sztucznej	Art. 20 ust. 9 i motyw 33	Wsparcie programu	Komisja Europejska	Zgodnie ze wspólnymi zasadami dostępności.	//	Platforma wykorzystuje sztuczną inteligencję w stosownych przypadkach i zgodnie z zasadą ostrożności.

inteligencji						
Rozwiązanie cyfrowe #4 – Europass	Art. 7 przypis 35	Wsparcie w ramach programu mobilności pracowników: profile użytkowników, w tym ocena umiejętności i zarządzanie karierą, możliwości uczenia się, akredytacja instytucji	Komisja Europejska	Zgodnie ze wspólnymi zasadami dostępności.	Europass (ePortfolio) to platforma interoperacyjności dla europejskiego formatu CV	Platforma wykorzystuje sztuczną inteligencję w stosownych przypadkach i zgodnie z zasadą ostrożności.

Rozwiązanie cyfrowe #1 – Platforma zarządzania dotacjami pośrednimi

Polityka cyfrowa lub sektorowa (jeżeli mają zastosowanie)	Wyjaśnienie, w jaki sposób te polityki są zgodne
<i>Akt w sprawie sztucznej inteligencji</i>	Wykorzystując sztuczną inteligencję, Komisja Europejska zapewni zgodność z aktem w sprawie sztucznej inteligencji.
<i>Ramy UE dotyczące cyberbezpieczeństwa</i>	Bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) 2016/679 Komisja Europejska zapewnia bezpieczeństwo, integralność, autentyczność i poufność danych gromadzonych i przechowywanych do celów niniejszego rozporządzenia.
<i>eIDAS</i>	W stosownych przypadkach uwierzytelnianie będzie opierać się na EU Login i wdrażać tym samym rozporządzenie eIDAS.
<i>Jednolity portal cyfrowy oraz IMI</i>	Nie dotyczy

Rozwiązanie cyfrowe #2 – Platforma(-y) wspierająca(-e) program

Polityka cyfrowa lub sektorowa (jeżeli mają zastosowanie)	Wyjaśnienie, w jaki sposób te polityki są zgodne
<i>Akt w sprawie sztucznej inteligencji</i>	Wykorzystując sztuczną inteligencję, Komisja Europejska zapewni zgodność z aktem w sprawie sztucznej inteligencji.
<i>Ramy UE dotyczące cyberbezpieczeństwa</i>	Bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) 2016/679 Komisja Europejska zapewnia bezpieczeństwo, integralność, autentyczność i poufność danych gromadzonych i przechowywanych do celów niniejszego rozporządzenia.

<i>eIDAS</i>	W stosownych przypadkach uwierzytelnianie będzie opierać się na EU Login i wdrażać tym samym rozporządzenie eIDAS.
<i>Jednolity portal cyfrowy oraz IMI</i>	Nie dotyczy

Rozwiązanie cyfrowe #3 – Analiza programu – Platforma danych i sztucznej inteligencji

Polityka cyfrowa lub sektorowa (jeżeli mają zastosowanie)	Wyjaśnienie, w jaki sposób te polityki są zgodne
<i>Akt w sprawie sztucznej inteligencji</i>	Wykorzystując sztuczną inteligencję, Komisja Europejska zapewni zgodność z aktem w sprawie sztucznej inteligencji.
<i>Ramy UE dotyczące cyberbezpieczeństwa</i>	Bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) 2016/679 Komisja Europejska zapewnia bezpieczeństwo, integralność, autentyczność i poufność danych gromadzonych i przechowywanych do celów niniejszego rozporządzenia.
<i>eIDAS</i>	W stosownych przypadkach uwierzytelnianie będzie opierać się na EU Login i wdrażać tym samym rozporządzenie eIDAS.
<i>Jednolity portal cyfrowy oraz IMI</i>	Nie dotyczy

Rozwiązanie cyfrowe #4 – Europass

Polityka cyfrowa lub sektorowa (jeżeli mają zastosowanie)	Wyjaśnienie, w jaki sposób te polityki są zgodne
<i>Akt w sprawie sztucznej inteligencji</i>	Wykorzystując sztuczną inteligencję, Komisja Europejska zapewni zgodność z aktem w sprawie sztucznej inteligencji.
<i>Ramy UE dotyczące cyberbezpieczeństwa</i>	Bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) 2016/679 Komisja Europejska zapewnia bezpieczeństwo, integralność, autentyczność i poufność danych gromadzonych i przechowywanych do celów niniejszego rozporządzenia.

eIDAS	Europass wykorzystuje uwierzytelnianie EU Login, wdrażając tym samym rozporządzenie eIDAS.
Jednolity portal cyfrowy oraz IMI	Nie dotyczy
Inne	Nie dotyczy

4.4. Ocena interoperacyjności

Cyfrowa usługa publiczna lub kategoria cyfrowych usług publicznych	Opis	Odniesienia do wymogów	Inne rozwiązania w zakresie interoperacyjności
Profile użytkowników zarejestrowanych w Europass, związane z karierą zawodową i umiejętnościami (w tym samooceny umiejętności, biblioteki, portfele, cyfrowe poświadczenia do celów uczenia się itp.)	Wspiera użytkowników w tworzeniu profilu w oparciu o format europejskiego profilu Europass. Pomaga użytkownikom identyfikować, dokumentować i prezentować swoje umiejętności i kompetencje za pomocą ustrukturyzowanych narzędzi opartych na Europejskiej Klasyfikacji Umiejętności i Zawodów (ESCO) Oferuje narzędzia samooceny znajomości języków i innych umiejętności miękkich.	Art. 7 przypis 35	Euraxess, EURES, narzędzia programu transformacji zasobów ludzkich

Narzędzie rekomendujące oferty pracy i uczenia się	Zapewnia dostęp do ofert pracy i kursów w całej Europie. Interoperacyjność z platformą EURES: miejsca pracy są zapewniane za pośrednictwem platformy EURES. Profile Europass można eksportować na platformę EURES, tak aby były dostępne dla doradców EURES i pracodawców.	Art. 7 przypis 35	EURES
Tworzenie i przechowywanie poświadczeń cyfrowych w dziedzinie uczenia się (np. świadectw mobilności Europass)	Umożliwia instytucjom kształcenia i szkolenia wydawanie poświadczeń w dziedzinie uczenia się w standardowym, wiarygodnym formacie, wdrażającym europejski model dotyczący uczenia się (ELM). Otrzymywanie i udostępnianie cyfrowych poświadczeń w dziedzinie uczenia się, które są weryfikowalne i interoperacyjne we wszystkich państwach.	Art. 7 przypis 35	Europejski portfel tożsamości cyfrowej Standard weryfikowalnego poświadczenia W3C
Przejrzystość kwalifikacji	Wspiera przejrzystość kwalifikacji i umiejętności we wszystkich państwach członkowskich UE, państwach EOG, krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących Ułatwia mobilność osób uczących się, osób poszukujących pracy i wolontariuszy dzięki zapewnianiu przejrzystych i porównywalnych informacji.	Art. 7 przypis 35	

Cyfrowa usługa publiczna #1 – Europass

Ocena	Środki	Potencjalne utrzymujące się bariery (jeśli dotyczy)
Dostosowanie do istniejących polityk cyfrowych i sektorowych Proszę wymienić mające zastosowanie polityki cyfrowe i sektorowe.	<u>Decyzja w sprawie Europass – 2018/646</u>	Nie dotyczy
Środki organizacyjne na rzecz sprawnego transgranicznego świadczenia cyfrowych usług publicznych Proszę wymienić przewidywane środki zarządzania.	Sieci Europass i ERK: - Grupa doradcza ds. Europass - Krajowe Centra Europass - Grupa doradcza ds. europejskich ram kwalifikacji	Nie dotyczy
Środki podjęte w celu zapewnienia wspólnego zrozumienia danych Proszę wymienić takie środki.	Publikacja zbiorów danych: - Przeglądarka ELM - Portal Otwartych Danych	Nie dotyczy
Stosowanie wspólnie uzgodnionych otwartych specyfikacji i norm technicznych Proszę wymienić takie środki.	Modele danych: - Format Europass CV - ELM (europejski model dotyczący uczenia się) - ESCO (europejska klasyfikacja umiejętności, kompetencji, kwalifikacji i zawodów) - EFSS (standardy funkcjonalne i specyfikacje EURES)	Nie dotyczy

4.5. Środki wspierające cyfrowe wdrażanie

Ogólny opis środków wspierających cyfrowe wdrażanie

Opis środka	Odniesienia do wymogów	Rola Komisji (jeżeli dotyczy)	Zaangażowane podmioty (jeżeli dotyczy)	Przewidywany harmonogram (jeżeli dotyczy)
Decyzja w sprawie Europass – 2018/646	Art. 7 przypis 35	Dostawca rozwiązań, zarządzanie i przewodzenie Grupie Doradczej Europass	Grupa doradcza ds. Europass, krajowe centra Europass	Już wdrożono